De Kinderen van den Koorddanser

door J. L. KEETELAAR Jzn.

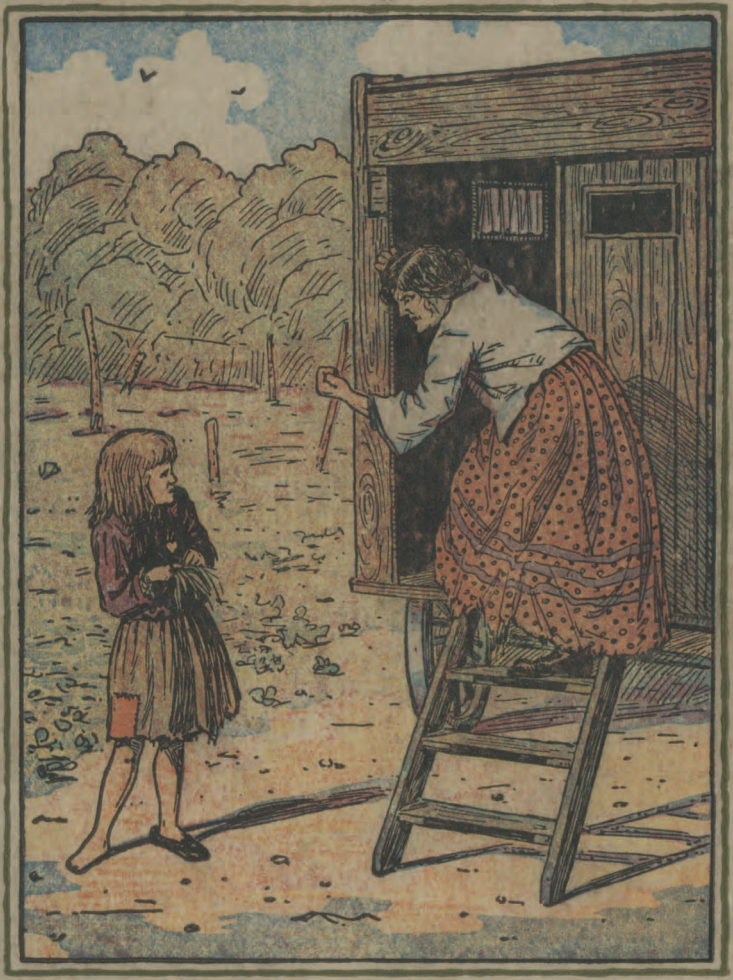

AMSTERDAM - COHEN ZONEN

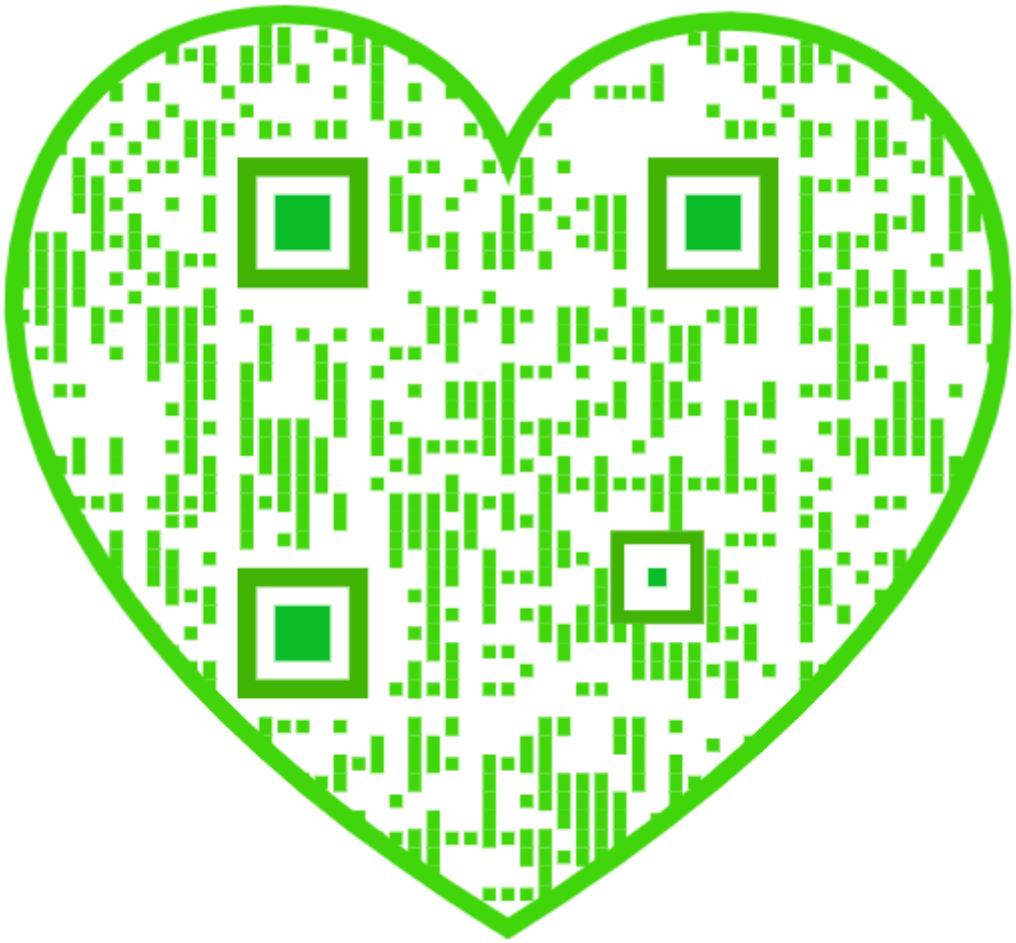

DE KINDEREN VAN DEN KOORDDANSER.

„Kom hier, ondeugend nest!"

DE KINDEREN VAN DEN KOORDDANSER

DOOR

J. L. KEETELAAR JZN.

GEÏLLUSTREERD.

COHEN ZONEN — AMSTERDAM

I.

„Marianne! Marianne!"

't Was een vrouw, haveloos gekleed, met wanordelijk om het hoofd hangend haar, vuil gezicht en vuile handen, die op het smalle trapje van een kleinen kermiswagen stond en op luiden, schreeuwerigen toon dien meisjesnaam uitriep. Ze keek links en rechts, luisterde even en toen ze niemand hoorde of zag, zette ze beide handen aan den mond, vormde zoo een soort van roeper en krijschte nog harder en nog boozer: „Mari . . . anne! Ma . . . ri . . . .an . . . ne!"

Een meisjeshoofd kwam van achter een bloeienden ligusterhaag te voorschijn; twee groote, donkere oogen zagen met eene angstige uitdrukking naar de vrouw en een zachte kinderstem riep: „Watblieft, Juffrouw?"

„Kom hier, ondeugend nest, dan zal je 't hooren en voelen meteen, wat mij blieft!" schreeuwde de andere, nu half van 't trapje afkomend. „Gauw wat, loop eens wat vlugger, luie meid."

't Meisje kwam nu geheel voor den dag; ze was slank, mager, erg mager en erg bleek, En bij dat bleeke gelaat stak 't zwarte haar. dat in dichte, lange lokken om 't kleine hoofd hing, al heel scherp af. Ze had een oud, tot op den draad versleten katoenen jurkje aan, hier en daar gelapt met 'n stof van geheel andere kleur. Om den hals droeg ze 'n verkleurd, door den tijd verschoten blauw lintje met 'n waardeloos stukje glas in den vorm van een hartje eraan. Ze hield 'n paar veldbloempjes in de hand en kwam nu zoo haastig mogelijk naar de vrouw toe, die haar met 'n knorrig, weinig goeds voorspellend gezicht stond op te wachten.

„Maak voort, lui nest!" riep ze, toen 't meisje even bukte, om den ouden schoen, die haar door 't snelle loopen van den voet was gegleden, op te nemen en weer aan te doen, „maak voort, of ik zal je halen."

„Ja, Juffrouw", zei Marianne met eene duidelijk merkbare beving in de stem, „die schoen glijdt ieder keer van mijn voet en . . . ."

„Kom hier!" schreeuwde de vrouw nijdig, „wat gaat mij die schoen aan."

't Meisje kwam nu 't trapje op en nauwelijks

was ze onder 't bereik van de vrouw, of ze kreeg een klinkenden klap om de ooren, die haar met beide handen naar 't hoofd deed grijpen.

„Kan je niet wat gauwer komen, als ik je roep? Ik zal je leeren! Dáár! En dáár!... En dáár?"

't Meisje kreeg eenige kletsende slagen met de groote, vlakke hand op de wang, die haar de tranen in de oogen deden springen, maar ze gaf geen geluid en verdroeg geduldig deze ruwe behandeling.

„Waarom kwam je niet eer? Spreek op, waarom kwam je niet gauwer?"

„Ik ben dadelijk gekomen, toen ik u hoorde roepen, Juffrouw", was 't zacht gegeven antwoord.

„Dat is niet waar! Je hebt me maar weer laten wachten, zooals altijd," viel de vrouw nijdig in, „je lag zeker weer te slapen, deed je niet?"

„Ik was zoo erg moe, Juffrouw, en toen ben ik in slaap gevallen, geloof ik," bekende Marianne eerlijk.

„Dacht ik het niet? Jij ondeugende, luie slaapbol! Daar, dat zal je wel wakker maken!"

En Marianne kreeg nu 'n klap, die kletsend

over 't heerlijke weiland klonk en de vogeltjes van schrik deed wegvliegen. Haar wang zwol rood gloeiend op en zijzelf beet zich op de dunne lippen, om niet in schreien uit te breken. Maar schreien, nee, dat wou ze niet, en dat durfde ze niet: ze wist bij ondervinding, dat de Juffrouw dan nog harder sloeg en haar nog meer zou uitschelden. Ze drukte haar bloempjes tegen de pijnlijke wang en hield haar snikken in.

„Kom hier, je moet een boodschap doen, en gauw hoor! Wat nu? Alweer die schoen? Wacht, ik zal je schoenen. Trek uit, gauw!"

Geduldig gehoorzaamde Marianne en liet ook de andere schoen van den voet glijden. De Juffrouw greep ze beide op en smeet ze met de woorden: „Daar gaan die vodden!" achter den wagen in eene ondiepe moddersloot.

„Ziezoo, je loopt in 't vervolg maar net als de anderen op bloote voeten. Wat moet jij eigenlijk ook met schoenen aan! Je bent ze niet waard."

Kousen had Marianne niet aan, die weelde kende men des zomers in den kleinen kermiswagen niet. Ze behoefde ze dus ook niet uit te trekken. Maar de teere voeten van 't meisje

waren nog niet aan de scherpe steenen en takken gewend, en nu keek ze hulpeloos en verlegen naar de onbeschermde lichaamsdeelen. Tot nog toe had ze altoos de ellendige oude schoenen, die jaren geleden nieuw waren geweest, aangehad; nu durfde ze nauwelijks de voeten verzetten, uit vrees van zich te bezeeren.

„Vooruit, gauw een half ons boter halen, hier is geld. En pas op, dat je er onderweg niet van snoept, hoor je?"

„Dat doe ik nooit, Juffrouw," verzekerde Marianne zacht, „nooit, wezenlijk niet."

„Wat? Wou je mij nog tegenspreken? Durf jij te zeggen, dat je nooit snoept?"

„Ja, Juffrouw, zeker niet, ik kom nooit ergens aan. En moe . . . .'

„Hoor me die meid eens jokken, hier, pak aan, jokster! Klets!" En nu kon 't meisje zich niet heelemaal goed houden, de klap, dien ze nu kreeg, deed haar zenuwachtig met de lippen trekken en eventjes, heel eventjes kreunen, maar toen was 't ook weer voorbij.

„Hier heb je zeven centen, de boter kost maar zes en een half, je moet een halfje weerom hebben. En loop nu als de wind. Vooruit:

Tot je straf krijg je straks geen boterham. Hier is 'n schoteltje."

Voorzichtig daalde Marianne 't trapje af en voetje voor voetje sukkelde ze door 't gras, telkens vreezend, in 'n doorn of glas of op 'n steentje te trappen.

„Loop wat gauwer, of ik zal even bij je komen!" riep de Juffrouw, die haar stond na te kijken. „Wacht, ik zal je leeren, mij nog voor den mal te houden. Want je kunt wel gauwer loopen, maar je wilt niet!"

Ze kwam werkelijk 't trapje af, maar nu gaf de angst voor nog meer slaag 't meisje moed; ze stapte wat vlugger voort, in de eene hand 't schoteltje met de zeven centen, in de andere nog altijd de veldbloempjes. Zoo kwam ze weer bij den bloeienden ligusterhaag, en toen ze daardoor aan de oogen der Juffrouw, die nog steeds op 't trapje stond, was onttrokken en ze meende, dat niemand haar zag, bleef ze even staan, boog 't hoofd en begon te schreien, te schreien, alsof ze al de tranen, die ze een jaar lang had ingehouden, nu wegschreien wilde.

Ze drukte haar bloempjes tegen de lippen, ze duwde de mouw van haar ellendig jurkje

in den mond, dat niemand haar hooren zou. En toen er een boer met een hooihark op den schouder langs kwam en haar verwonderd even bleef aankijken, schudde Marianne haar dichte lokken voor de oogen; die man hoefde niet te zien, dat ze huilde. Zoo bleef ze 'n oogenblik staan, dicht tegen den haag gedrukt, en al haar leed en al haar ellende gaf ze lucht in snikken en tranen. Over den dorpsweg kwam een jongen aangeloopen, recht op haar toe. Zij merkte hem niet, voordat hij nog maar enkele passen van haar af was en staan bleef. Een enkel oogenblik zag hij 't schreiende meisje aan, toen begon hij te fluiten en stak zijne handen in de zakken. Marianne keek op.

„Broer! Broer!" riep ze en liep naar hem toe en leunde tegen hem aan en begon opnieuw te schreien, of ze niet meer ophouden kon. Hij sloeg even den arm om zijn zusje heen, schoof haar toen van zich en keek haar glimlachend aan.

„Huil je al weer?" vroeg hij en stak de lippen minachtend vooruit. „Jullie meisjes huilen, geloof ik, altijd en om alles. Waar huil je nu toch weer om?"

Marianne probeerde te spreken, maar 't lukte haar niet.

„Heeft ze je weer geslagen?" vroeg de jongen dreigend. „Zeg, heeft ze dat?"

„Mijn .... mijn schoenen ..." snikte Marianne, „ze .... ze zijn weg."

„Je schoenen weg?" vroeg de jongen verbaasd, „je schoenen weg? Waar zijn die dan?"

„In de sloot, broer."

„Heb je ze daar dan in laten vallen? Of ingegooid? Ook al niet? Maar hoe komen ze daar dan?"

„De ... de Juffrouw heeft ze .... erin gegooid."

„Zoo, zoo. Nu, wijs me dan maar eens gauw, waar ze liggen, dan zal je eens zien, hoe gauw je ze terug hebt. Kom, gauw maar, en huil nu maar niet meer. Ik ben immers bij je, en als ik bij je ben, dan moet je nooit huilen, dat doe ik ook niet. Wat heb je daar in je hand? 'n Schoteltje? Wat moet je daar mee?"

„'n Half ons boter halen, broer. O, ik moest al haast weerom wezen, en nu zal de Juffrouw mij straks ....."

„Hoor eens, zusje, ga jij hier nu maar lekker in 't gras zitten, en geef mij 't schoteltje. Heb je ook geld? Ja, hoeveel? Zeven centen?"

„Ik moest een halfje terug hebben, zei de Juffrouw."

„Zoo, een halfje terug. Geef nu maar gauw hier. Voor dat je omkijkt, ben ik al terug. Want loopen kan ik geweldig hard, dat weet je wel, nietwaar?"

„Ja, broer."

„Mooi. Pas nu eens op. Daar ga ik."

Hij kneep de centen vast in de eene en 't schoteltje in de andere hand en holde uit alle macht den weg over. Toen hij uit 't gezicht was, greep Marianne met beide handen naar 't hoofd, dat haar nog pijn deed. Maar schreien deed ze niet meer, dat wou broer immers niet graag zien. Ze plukte nog wat bloemen en rook eens aan de heerlijke liguster. 't Was vreemd, maar als ze bloemen rook, was 't haar altijd, of ze zich op eens veel opgeruimder voelde. En nog veel vreemder, ditmaal was 't juist andersom. Nauwelijks had ze zich aan den zachten geur van de bloemen te goed gedaan, of ze brak weer in tranen uit. Ze liet 't ruikertje vallen en sloeg de handen voor de oogen. Een schel, doordringend fluiten deed haar snel de oogen opslaan en naar den weg zien. Daar kwam broer weer aangerend; het

stof vloog onder zijn bloote voeten op en zijn lang haar, donker als dat van zijn zusje, fladderde hem om de ooren. Ze stond op, veegde haastig de tranen weg, wierp haar lokken naar achteren en ging hem tegemoet.

„Ziezoo, daar ben ik en hier is de boter met 'n halven cent weerom. Ben ik lang weg geweest, ja of neen?"

„Je bent heel erg gauw terug, broer," zei ze en plukte nog 'n bloem.

„Wat nu? Heb je nu nog al niet lang genoeg gehuild?" Hij zag haar met een medelijdend hoofdschudden aan. „Als je een jongen was, zou ik je hartelijk uitlachen. Jongens huilen niet, nooit, al krijgen ze nog zooveel slaag. Ik tenminste niet. Heb je mij ooit zien huilen, als ik slaag kreeg?"

Marianne schudde 't hoofd.

„Nooit, nietwaar? Neen, nooit, natuurlijk niet. Een jongen, die huilt, omdat hij slaag krijgt, is geen jongen, 't is een flauwerd. Onthoud dat, zusje. En doe nu je oogen eens dicht. Allebei, hoor."

Zij gehoorzaamde.

„Goed zoo. En nu, mond open. Een, twee, drie."

Met iets, dat op een glimlachje leek, volgde ze ook dit bevel op en voelde zich wat in den mond stoppen. 't Was een klein pepermuntje.

„Lekker, hé? Dat heb ik toegekregen, omdat ik 't kind van den kruidenier ophielp, toen 't gevallen was."

„Wil je niet een stukje mee, broer?"

„Ik, wel neen. Een jongen houdt niet van pepermuntjes, dat is geen kost voor een jongen. Die houdt meer van een flinken zuren appel, zoo zuur, dat je de tranen in de oogen komen, als je er in bijt. Maar dat zijn dan natuurlijk heel andere tranen, dan die je huilt, dat begrijp je wel."

Hij gluurde even door den haag naar de plek, waar de kleine woonwagen stond en fluisterde: „Hier, pak gauw aan en breng 't naar binnen. De Juffrouw staat, geloof ik, al weer op den uitkijk. En nu niet meer huilen, als je klappen krijgt. Dat staat zoo kinderachtig en de Juffrouw heeft er dan nog pleizier van. Beloof je me, niet te huilen?"

Marianne deed 't en strompelde zoo vlug mogelijk van achter den haag door 't gras naar den wagen. Nauwelijks was ze weg, of de jongen ging lang uit in 't gras liggen en sprong

toen weer overeind, zonder daarbij van de handen gebruik te maken. Dit kunstje herhaalde hij eenige malen. Het bestond daarin, dat hij plat op den rug ging liggen, dan de beenen zoo hoog mogelijk ophief en vervolgens door eene snelle beweging het bovenlijf omhoog bracht. Zoo kwam hij steeds op zijne voeten terecht. Juist wou hij zijn kunststuk nog eens overdoen en lag al op zijn rug, toen hem de schelle stem van de Juffrouw in de ooren klonk. Dadelijk sprong hij op en keek door den haag. Hij zag, hoe de Juffrouw zijn zusje tegemoet liep, haar 't schoteltje uit de hand greep en haar toen bij den arm hevig heen en weer schudde. In een oogenblik was hij 't weiland door en bij den wagen gekomen. Marianne hield zich aan 't trapje van den wagen vast, anders zou ze gevallen zijn.

„Jij ondeugende snoepster!" schreeuwde de Juffrouw, „dacht je, dat ik het niet gezien had? Je hebt weer van de boter gesnoept, zooals je altoos doet. O, jij ellendige snoepster. O, jij boterdief!"

„Nee, Juffrouw, ik heb het niet gedaan, wezenlijk niet, Juffrouw, schud me toch niet zoo, ik deed het niet," riep Marianne, terwijl

ze zich met de eene hand stevig vasthield. „Och, toe, schud me niet zoo, ik krijg er zoo'n hoofdpijn van."

„Hoor me nu zoo'n leugenaarster toch eens aan! Nu wil ze nog zeggen, dat ze 't niet gedaan heeft. En zelf zie ik, dat je nog met de lippen smakt en aan 't eten bent. Of is dat ook al niet waar, zeg?"

„Ik .... ik snoepte geen boter, Juffrouw!"

„Wat zeg je daar?"

De Juffrouw greep haar weer bij den arm en meende haar nog wat harder te schudden, maar nu kwam de jongen plotseling op haar toeloopen. Hij zag de Juffrouw met fonkelende oogen aan en zei: „Marianne heeft niet van de boter gesnoept, Juffrouw. Ik weet het zeker! Heel zeker!"

„Houd jij je mond, ondeugende bengel. Wou jij daar je neus ook al insteken? Als ik zeg, dat ze wél gesnoept heeft, dan is 't zoo. En daarmee uit.'"

„Nee, Juffrouw, nee, nu is 't niet zoo!" riep de jongen ferm. „Mijn zusje heeft de boter niet aangeraakt."

„Hoe weet jij dat zoo zeker?"

„Omdat ik zelf de boodschap gedaan heb, Juffrouw."

„Zoo, en wat heeft ze dan nu nog in den mond? Dat zul je dan ook wel weten, denk ik."

„Ja, juffrouw. Een pepermuntje."

„Pepermunt? Zoo, snoept de juffer pepermunt. Die heb je dan natuurlijk gekocht voor den halven cent, dien je weerom kreeg. Heb je niet?"

„Nee, ik ben geen dief, Juffrouw, evenmin als mijn zusje."

„Maar je bent wel een brutale vlegel, een jongen, waar niets aan deugt en waar nooit iets goeds van terecht zal komen. Hoe kwam je aan die pepermunt?"

„Toegekregen, Juffrouw!"

„Zoo ja, dat geloof ik natuurlijk wel. Op een half ons boter geven ze je gemakkelijk een ons pepermunt toe."

„'t Was maar één kleintje, Juffrouw."

„En hier is de halve cent," viel Marianne haastig in, „ik wou hem u daar net al geven, maar .... maar ...." Ze keek verschrikt in haar leege hand en riep: „Nu is hij me gevallen. Hij moet hier in 't zand liggen."

„Gekheid," bromde de Juffrouw, „je zult hem wel met je beiden versnoept hebben."

„Dat moet u niet zeggen!" riep de jongen

en weer zag hij de booze vrouw flink in de oogen. ,,Marianne had hem nog in de hand, toen ze hierheen kwam. Maar u hebt haar zoo geschud, en toen is hij haar uit de hand gevallen."

,,Dáár, dat is voor je brutaalheid!" En de jongen kreeg een fikschen draai om de ooren. Maar hij stak even de lippen vooruit, zag zijn zusje aan en gaf haar een knipoogje. Toen ging hij op de knieën liggen en begon ijverig naar 't verloren geldstukje te zoeken, terwijl de Juffrouw den wagen binnen ging. Maar ze stak nog even 't hoofd naar buiten en riep: ,,Jelui komen geen van tweeën binnen, voor de halve cent terecht is. Reken daar op!"

,,Goed, Juffrouw," zei de jongen met iets onverschilligs in de stem, en nauwelijks was de vrouw in den wagen verdwenen, of hij greep Marianne's hand, drukte daar een halven cent in en fluisterde: ,,Zoek maar niet langer. Hier is een andere. En binnenkomen doe ik veel liever niet, dan wel. 't Is daar zoo benauwd en 't ruikt er lang niet zoo lekker, als hier buiten. 'k Wou wel altoos buiten blijven, als 't goed weer is. En jij?"

,,Over dag, ja, maar als 't avond wordt,

nee, dan ben ik maar liever in den wagen," meende Marianne.

„Dat komt, omdat je nooit 's avonds buiten bent, als de maan schijnt en de sterren aan de lucht staan. Dan is het nog eens eerst mooi buiten. Maar daar zal ik je op een anderen keer wel eens van vertellen. Laten we nu maar eens eerst zien, dat we eene boterham voor je krijgen. Want de halve cent is nu toch terecht."

„Ja, maar 't is die van de Juffrouw niet."

„Wel, en wat zou dat dan? Ze krijgt immers een anderen ervoor in de plaats. Of dat nu niet dezelfde is, dien je hier in 't zand hebt laten vallen, wat komt er dat op aan. Ze heeft er immers geen nadeel bij. Breng hem maar gauw binnen."

„Moet ik er dan niet bij zeggen, dat jij hem me gegeven hebt?"

„Welneen, dat is volstrekt niet noodig."

„Ik krijg toch al geen boterham," zuchtte Marianne met een bedenkelijk gezicht.

„Waarom niet?"

„De Juffrouw heeft 't straks gezegd. Omdat ik niet gauw genoeg kwam, toen ze me riep: Ik was in slaap gevallen daar ginds tusschen die mooie bloemen."

„Ga maar mee, dan zullen we wel eens zien."

Samen klommen ze 't trapje op en keken door 't ruitje naar binnen. Daar zat de Juffrouw met een groot mes brood te snijden.

„Kijk eens even, wat dikke snee daar ligt," fluisterde Marianne, „ik wou, dat die voor mij was."

„Heb je dan zoo'n honger?"

„Nu, nogal. Vanmiddag heb ik maar een stuk of vijf, zes aardappelen gehad, en bij een boer nog 'n kliekje. Anders niemendal vandaag."

De jongen zag zijn zusje even aan en trok weer de lippen samen. Toen opende hij de kleine deur en trok Marianne met zich naar binnen. 't Was er heel armoedig en heel nauw, en 't rook er allesbehalve frisch. In een hoek stond een klein, ouderwetsch draaiorgel, dat op den rug kon worden gedragen aan een breeden, sterken riem. De stut, die men er onderaan kon vastmaken, lag er nu bovenop. Dat orgel was de gansche rijkdom van de bewoners, en 't moest allen aan brood helpen. De man droeg het, als er geen kermis was, uren lang rond en draaide voor elk huis, dat men voorbij kwam, terwijl de vrouw met 'n klein koperen bakje de centen ophaalde. Maar

nu zat de orgeldraaier in een hoek van den wagen; hij had ruim eene week geleden zijn voet verstuikt en kon niet staan of gaan. Met het zieke been op een bankje zat hij nu knorrig voor zich te kijken en bromde, toen de kinderen binnen kwamen: „Zoo, zijn jullie daar eindelijk ook eens weer? Waar kom jij vandaan, jongen?"

„Ik ben den boer op geweest, Oom, zooals de Juffrouw me gezegd had."

„Hadt je hem dat gezegd, Marie?" vroeg de orgeldraaier met een donkeren blik.

„Ja, zeker. Hij liep hier toch maar voor doeniet en kon dus best wachten, dat hij zijn luie beenen eens uitstak."

„En wat heb je daar gedaan?"

De jongen haalde 'n handvol centen en halfjes voor den dag en legde die voor den orgeldraaier op de tafel neer.

„Hoe kom je daar aan?" vroeg de man met iets dreigends in de stem.

„Hij zal ze van de menschen gekregen hebben, zou ik denken," viel de Juffrouw snel in met een blik naar den jongen.

„Spreek op, hoe kom je aan dat geld?" drong de orgeldraaier aan.

„Gekregen, Oom."

„Gekregen, ja, dat spreekt vanzelf, gestolen zul je ze natuurlijk niet hebben. Maar hoe kreeg je 't? Waarom ging je den boer eigenlijk op?"

„De Juffrouw had 't me gezegd."

„Wat moest je daar dan doen?"

„Bedelen, Oom."

„Wat zeg je?" stoof de orgeldraaier op „Bedelen? Wie zei dat?"

„De Juffrouw, Oom."

„Is dat waar, jongen?"

„Zeker, Oom."

„Zoo, luister dan eens goed. Als de Juffrouw je 't een of ander bestelt, onverschillig wat ook, dan doe je dat onmiddellijk en zonder tegenpruttelen."

„Jawel, Oom."

„Maar als ze je zegt, dat je moet gaan bedelen, jij of Marianne of jullie met je beiden, dan mag je zoo doof zijn als een kwartel. Begrepen?"

„Ja, Oom."

„En die centen daar, dat gebedelde geld wil ik niet hebben."

De Juffrouw stak haastig de hand er naar

uit, maar de orgeldraaier hield haar tegen.

„En jij zult ze evenmin hebben, Marie," ging hij ernstig voort, „jij zult, zoolang ik er ben, geen geld in je handen nemen, dat door die kinderen gebedeld is. Denk aan je belofte."

De Juffrouw trok de hand terug en bromde iets binnensmonds.

„Neem dat gebedelde geld weg, jongen."

„Eigenlijk heb ik het niet gebedeld, Oom," zei de jongen vrijmoedig.

„Zoo? Hoe ben je er dan aangekomen? Eerlijk vertellen."

„Ik heb kunstjes gemaakt, Oom, en toen hebben de menschen mij die centen en halfjes gegeven. Dat is toch geen bedelen, wel?"

„Nee, dat is eerlijk verdienen, jongen. En omdat je 't eerlijk verdiend hebt mag je 't houden. Maar niet versnoepen hoor. En nu gezwind naar buiten. Neem je zusje maar mee. Maar wacht even, eerst je boterham opeten. Marie, waar is 't brood voor de kinderen?"

De Juffrouw reikte den jongen een snede dun geboterd roggenbrood toe.

„Marianne is zoo ondeugend en brutaal geweest, die krijgt niets."

„Kom eens hier, Marianne," gebood de orgeldraaier streng.

Het meisje naderde. Hij keek haar in de groote, donkere oogen en streek met zijn ruwe hand over haar hoofd.

„Ben je weer ondeugend geweest?" vroeg hij zacht. „Waarom?"

Ze zag hem een oogenblik rustig aan, streek toen met haar dunne, teere vingertjes even langs zijn stoppeligen baard en sloeg de oogen neer.

„Geef me antwoord, Marianne. Was je weer ondeugend en brutaal?"

Ze keek naar de Juffrouw, die schijnbaar geheel toevallig naar een hoekje ging en 't meisje van daar uit met de vuist dreigde, zóó, dat de orgeldraaier het onmogelijk kon zien. Toen boog ze 't hoofd en fluisterde: „Ik weet het niet, Oom."

„Weet je dat niet? Dat is een vreemd antwoord, meisje."

„Ik weet het wél, Oom!" riep de jongen, „Marianne was *niet* ondeugend en *niet* brutaal. En ze is dat nooit, Oom, nooit is ze dat. Maar de Juffrouw ...." Hij zweeg en drukte de lippen samen, als iemand, die zich voorgeno-

men heeft, geen woord meer te zeggen.

„Nu, ga door, beste, brave jongen!" riep de vrouw op nijdig-sarrenden toon, „wat wou je zeggen van de Juffrouw?"

„Nee, ik zeg het niet!" riep hij, „of Oom moet het willen."

„Zeg het dan maar, wat meen je van de Juffrouw?"

„Zij plaagt en sart en hindert mijn zusje op alle manieren, Oom!" riep de jongen met trillende stem, „nooit kan ze iets goed doen, en nooit krijgt ze iets anders, dan leelijke woorden en klappen. Ik krijg ook wel klappen, o, vaak genoeg, maar ik geef er niet om, ik ben een jongen en kan er wel tegen."

„Je verdient er nog veel meer, dan je er krijgt, je moest er wel driemaal zoo veel hebben," beet de vrouw hem toe. „En jij," ging ze boos voort tegen den man, die haar verwijtend en zwijgend aan zat te kijken, „jij bent, ronduit gezegd, een Joris Goedbloed, een man, die de kinderen veel te veel toegeeft en ze in den grond bederft. Dat zeg ik je, en dat heb ik je al zoo vaak gezegd, maar je wilt me nooit gelooven. Je weet het natuurlijk beter."

„Wat heeft Marianne dan eigenlijk uitgevoerd, dat ze geen boterham mag hebben, Marie?" vroeg de ander kalm.

„Och, met jou is toch niet te redeneeren, laten wij er dus maar liever over zwijgen," gaf ze knorrig ten antwoord. „Zooveel is zeker, dat ze eer een flink pak slaag dan eene boterham verdiend heeft."

„Best mogelijk, maar nu ben ik nog even wijs, als vroeger. Kom eens hier, meisje, en zeg me nu eens gauw, wat heb je gedaan? Geen draai-ommetjes, je weet wel, daar houd ik niet van."

„Ik weet niet, dat ik ondeugend ben geweest, Oom."

„Wat zeg je, weet je dat niet? Dat heb je straks ook al gezegd. Waarom krijg je dan nu geen eten?"

„Ze krijgt wel vaker geen eten, Oom!" riep de jongen. „Ieder keer zegt de Juffrouw, dat ze niets hebben mag, al doet ze nog zoo haar best. En als u de deur uit is of ligt te slapen, krijgen we ieder oogenblik klappen. Ja, ik durf 't u nu wel te zeggen; want nu is u niet dronken. Als u dronken is, slaat u mij ook wel, maar dat is niets, daar geef ik niemendal

om. Want daar meent u toch niets van."

De orgeldraaier keek den jongen min of meer verwonderd aan, nam toen Marianne weer bij de hand en zei: „Marie, is er een reden, om 't kind geen boterham te geven, zeg die dan, en anders . . . "

„Nu, en anders," spotte zij, „wat anders?"

„Anders verzoek ik je, de kinderen op tijd eten te geven. En nu geen woord meer over die zaak. Alloo, gaan jullie maar naar buiten, 't is mooi weer."

Dat lieten de kinderen zich geen tweemaal zeggen. In een oogenblik waren ze den wagen uit en achter de haag verdwenen.

„Je hebt toch maar weer geen eten gehad," zei de jongen, „maar als de Juffrouw meent, dat je nu weer honger zult hebben, dan vergist ze zich. Blijf hier stil zitten, Marianne, ik ben in een oogenblik terug."

Hij holde den weg naar 't dorp weer op en was spoedig uit 't oog verdwenen. Marianne behoefde niet lang op hem te wachten. Nog geen vijf minuten had ze in 't gras gezeten, toen ze hem al terug zag komen. Hij ging naast haar zitten en keek haar met een ernstig gezicht aan.

„Waar denk je wel, dat ik naar toe ben geweest?" vroeg hij deftig.

„Naar het dorp, broer."

„Natuurlijk, maar het dorp is zoo groot. Naar wien in het dorp?"

„Dat weet ik niet."

„Raad dan maar eens. 't Is iemand, die eten verkoopt."

„Naar den bakker?"

„Precies, naar den bakker. En daar heb ik iets voor je gekocht. Kijk."

Hij gluurde eerst voorzichtig naar alle zijden rond en zeer in het bijzonder naar den wagen, haalde toen van onder zijn gescheurde kiel een pakje te voorschijn en maakte de oude krant langzaam open. Voor de verbaasde blikken van Marianne vertoonde zich nu een hoog bruin gebakken bol, nog een, en toen nog een klein krentebroodje.

„Kijk eens hier, dat mag je nu allemaal opeten. Het is gekocht en betaald. En 't is van mijn eigen verdiend geld. We hoeven er niemand voor te bedanken. Ziedaar, eet nu maar gauw op, hier, deze bol is voor jou, omdat hij zoo groot, en die, omdat hij zoo lekker is. De bakkersjuffrouw heeft er boter

tusschen gedaan, dat kostte mij niets."

„Doen ze dat altoos, broer?" vroeg ze, een grooten hap nemend.

„Wat bedoel je?"

„Boter er tusschen doen?"

„Welneen. Als je er om vraagt, en dan nog niet altijd. Of je moet er voor betalen. Maar deze bakkersvrouw is een goed mensch, want ze wou er niets voor hebben. Hoe smaakt het je?"

„Heerlijk, broer, heerlijk!" zei Marianne, terwijl ze met glinsterende oogen en een gelukkig glimlachje den jongen aanzag.

„Je hebt nooit eer bollen gegeten, heb je wel?"

„Nee, broer. Ze zullen wel erg duur zijn."

„Twee en een halven cent kosten ze, soms ook wel eens drie centen, en als ze heel oud zijn, kan men ze voor twee centen koopen. Toe, eet nu maar door, zusje."

„Hoe weet je dat allemaal zoo, broer?"

Hij keek een anderen kant uit en zei: „Je moet het niet vertellen, maar ik heb ze wel eens meer gehaald. Niet voor mijzelf, maar voor den scharenslijpersjongen, die lam is. Je kent hem wel, nietwaar?"

Marianne knikte.

„Nu, dan haalde ik ze voor hem en kreeg zelf een halven mee voor de boodschap. Maar zijn vader mocht er nooit wat van weten. Als die thuis was, kreeg hij nooit bollen, nooit."

„Wie gaf daar 't geld dan voor, broer?"

„Wel, zijn moeder. Die zat altoos bij hem te praten en te vertellen en soms te huilen, als er niemand bij was. Ik heb het vaak gezien. En als ik dan voorbij kwam, gaf ze mij een wenk, en dan moest ik bollen voor hem halen en niemand iets zeggen. Hier zusje, eet nu deze maar op."

Hij reikte haar 't tweede geboterde broodje toe en ze pakte 't gretig aan.

„Maar moet je nu zelf niets mee hebben, broer?"

„Ik? Welneen, ik heb geen honger. Ik kan er wel tegen. Wij jongens geven er niet om, of we eens geen boterham krijgen. En anders weet ik nog wel aan eten te komen. Er zijn overal op 't land rapen en wortelen en knollen te vinden, zie je. En die smaken wat lekker."

„Mag je die dan maar zoo wegnemen en opeten?"

Hij zweeg even en zei toen stotterend:

„N . . . n . . . nee, eigenlijk niet, geloof ik, maar er zijn er zóó geweldig veel, een heel land vol, en wat zou 't dan hinderen, of je er een paar afneemt om op te eten?"

„Maar de bakker heeft elken dag ook veel bollen, nietwaar, broer?"

„Ja, heel veel, manden vol."

„Mag je daar dan ook maar zoo'n paar van wegnemen?"

„Stellig niet. Dan ben je een dief en kom je in de gevangenis. Wat kun je toch domme vragen doen, Marianne."

„Ja, maar waarom mag je dan wel rapen en wortelen en knollen wegnemen, maar nooit broodjes?"

„Omdat . . . omdat . . . . ja, kijk, je moogt eigenlijk niets wegnemen," zei hij met 'n ernstig gezicht, „maar een raap is heel iets anders dan een bol. En . . . en ik geloof, dat de boer er niet veel om geeft, of je nu en dan eens 'n raap of zoo wat wegneemt. Hij merkt 't niet eens."

Marianne keek hem even aan, ging toen door met eten en vroeg plotseling:

„Zeg, broer, waarom zou de Juffrouw toch altijd zoo kwaad op ons zijn?"

„Ik denk, dat zij een hekel aan ons heeft," zei de jongen onverschillig.

„Waarom denk je dat?"

„Omdat ze jou en mij altijd klappen geeft, als we 't heelemaal niet verdiend hebben. Jij tenminste moet het altijd kunnen. Ik, nou ja, ik maak het er vaak zelf naar, zegt Oom. En als hij dat zegt, dan is 't natuurlijk waar. Maar jij, die nooit eens tegenpruttelt of haar tweemaal iets laat zeggen, jij verdient, geloof ik, nooit klappen. Zoo, is de tweede bol ook op? Dan moet je nu maar eens gauw aan het krentebroodje beginnen."

Ze keek er naar met begeerige oogen, maar nam 't niet aan.

„Hier, eet maar gauw op. 't Is erg lekker, proef maar eens. Er zijn ook stukjes sukade in."

„Wat is dat, sukade?"

„Sukade? Ja, dat is groenachtig, kijk, hier is een stukje."

„'t Lijkt veel op een stukje fijngesneden augurk," meende Marianne.

„Ja, daar heeft het veel van weg. Maar 't smaakt toch heel anders."

Ze nam het in den mond en proefde 't aandachtig.

„Geweldig, wat smaakt dat lekker, broer. Nog heel wat heerlijker dan pepermunt. En waar maakt de bakker dat van?"

Hij krabde verlegen achter zijn oor, maar redde er zich uit met te zeggen: „De bakker maakt het niet, hij koopt het zelf. Als we weer in eene groote stad komen, zal ik je dikke stukken laten zien, wel zoo groot, als dit heele krentebroodje. Begin je nu haast te eten?"

„Laten we dan ieder de helft nemen, broer."

„Waarom? Ik heb je immers al gezegd, dat ik heelemaal geen honger heb. En al had ik ook honger, dan zou ik . . . "

Hij hield plotseling op en keek aandachtig naar alle zijden rond.

„Wat is er, broer?"

Hij gaf geen antwoord, maar gluurde door de haag en keek toen zijn zusje vragend aan, die juist den eersten hap van 't broodje had genomen.

„Deed jij dat, Marianne? Dan is 't niets, hoor."

„Wat bedoel je?"

„Gooide jij me dit steentje tegen de wang?"

„Een steentje tegen de wang? Ik?" vroeg het meisje verwonderd. „Hoe zou ik dat nu

kunnen doen? Kijk, ik zit immers vlak tegenover je zoo heerlijk te smullen aan mijn krentebroodje. En waaróm zou ik dat doen?" Ze begon, al etende, hartelijk te lachen. „Hoe kom je erbij?"

De jongen zag haar nogmaals vragend aan, alsof hij niet recht begreep, wat hij ervan denken moest. Toen zei hij langzaam, terwijl hij zijne oogen naar alle kanten liet rondgaan: „Dan heb ik het mij misschien maar verbeeld. Ik meende toch zeker, dat . . . ."

Hij voltooide den zin niet; Marianne maakte eene plotselinge beweging en liet een kreet van pijn hooren. Het krentebroodje, waarvan ze juist weer een lekker hapje nemen wilde, viel haar uit de hand.

„Wat is er, Marianne?"

„O, o mijn hand!" kreunde 't meisje, en ze deed alle moeite, om haar tranen in te houden. „Kijk eens, broer, die steen kwam er tegen." En ze wees op een gladden kiezelsteen, ter grootte van een spreeuwenei, die op haar schoot lag.

„Zie je nu wel, dat ik gelijk had?" riep hij uit, terwijl hij nogmaals scherp rondkeek, „er is iemand, die ons gooit. Doet het je zoo'n pijn?"

Marianne liet haar krentebroodje liggen en hield met een pijnlijk gezicht de getroffen hand in de andere.

De jongen sprong op en liet nu zijn blikken onderzoekend rondgaan. Daar zag hij op eenigen afstand een jongenshoofd voorzichtig van achter een dikken beukenboom te voorschijn komen, daarna een arm en toen 't heele bovenlijf. In de meening, dat hij niet gezien werd, kwam hij geheel voor den dag, legde een steentje in den katapult, dien hij in de hand hield, en even later vloog er vlak naast Marianne weer een kiezeltje in 't gras.

„Kom maar hier, lafaard!" riep haar broer, „ik zie je wel, daar achter dien beuk."

Bijna onmiddellijk kwam de jongen achter den boom weg, op den voet gevolgd door een tweeden, die klaarblijkelijk naast hem gestaan had en bij hem hoorde.

„Dat durf ik wel!" was 't antwoord, „als je meent, dat ik bang voor je ben, dan heb je 't glad mis, hoor."

De aankomende was een forsche jongen met rood haar en leelijke, grijze oogen, die iets gluiperigs hadden. Hij hield zijn katapult gereed, om dadelijk weer te kunnen schieten

en fluisterde onder 't gaan druk met den anderen jongen, die er in kleeding en voorkomen uitzag als een echte boerenknaap, terwijl hijzelf meer nette kleeren droeg en waarschijnlijk tot den gegoeden burgerstand behoorde. Toen de beide knapen vlak bij gekomen waren, bleven ze staan en die met de katapult vroeg op sarrenden toon: ,,Wel, hier ben ik. Wat wou je nu?

,,Je vragen, of jij daar net geschoten hebt," was 't antwoord.

,,En wat zou dat dan, kermisjongen met je vuile, vieze pakje aan?" vroeg de ander. ,,Wat doe je hier in ons gras te liggen, vieze kermisjongen?"

,,Is dit dan jou gras?"

,,Ja zeker, kermisjongen, ,,dit is 't gras van mijn vader."

,,Dus toch niet van jou, wel?"

,,Mijn vader wil geen vuile, vieze kermisklanten in zijn gras hebben," ging de ander voort. ,,En daarom, maak maar gauw, dat je er uit komt."

,,Heeft jou vader je gezegd, dat je ons hier weg moet jagen? En dat je dan van achter de boomen op ons moet schieten met steenen?"

,,Hoor me zoo'n vieze kermisjongen eens

een praats hebben!" riep de roodharige grinnikend uit, „wat zeg je dáárvan, Teunis?"

De boerenjongen probeerde te lachen, maar zoover kwam hij niet; hij sperde alleen zijn breeden mond zoo ver mogelijk open en liet zijn helder witte tanden zien. Toen keek hij weer naar Marianne, die angstig afwachtte, wat er komen zou en nog steeds de pijnlijke hand vasthield.

„Is dat je zusje?" vroeg hij, op haar wijzend.

„Ja, dat is mijn zusje," was 't korte antwoord. „Wat zou dat?"

„Wat een vuil, vies meisje!" riep de roodharige, „ze heeft die jurk bepaald bij den lompenkoopman gekregen. En dan geen kousen of schoenen of klompen aan, net als jij zelf, vuile kermisjongen. Bah, je bent me te vies en te morsig om je aan te raken, nietwaar Teunis?"

Teunis trok weer zijn mond verbazend ver open, zoodat nu al zijn tanden en kiezen zichtbaar werden. Maar zeggen deed hij niets; stom en strak bleef hij Marianne aan staan gapen.

„Hoor je wel, je bent me te morsig, om je aan te raken!" sarde de ander opnieuw.

„Dat is gelukkig voor je," was 't antwoord.

„Ik zou je ook volstrekt niet aanraden, om dat eens te probeeren."

„Om wat te probeeren?"

„Om me aan te raken. Dat zou je wel eens leelijk kunnen opbreken."

„Hoor eens, wat een praatjesmaker! Zeg, kermisjongen, wou je misschien graag eens vechten? Kom dan maar op!"

„Nee, broer, nee, niet vechten!" riep Marianne verschrikt en ze sprong op en hield hem vast. „Nee, asjeblieft, broer, niet vechten, och toe, laat die jongen maar praten."

„Ga daar weer zitten, Marianne, en houd je stil. Ga zitten, zeg ik!"

Hij keek haar zóó dreigend aan en zijn stem klonk zoo vreemd, dat ze werktuiglijk gehoorzaamde en zich weer in 't gras neerzette. En voor de roodharige er op verdacht was, had de jongen hem bij de hand gegrepen en hem met een enkelen ruk de katapult ontnomen, die hij in den zak stak.

„Ziezoo," zei hij, „nu zullen we vechten, als je er lust in hebt. Maar eerst zal ik je even wat zeggen. Je hebt mijn zusje geschoten, en daarom ben je een ellendige lafaard. Een jongen, die meisjes met steenen schiet, is een

verschrikkelijke lafaard. Dáár, pak aan, flauwerd!" En voor de roodharige recht wist, wat er gebeurde, lag hij op den grond en was 't hem, of hij plotseling zon, maan en honderden sterren aan de lucht zag. Tijd om daar eens behoorlijk over na te denken, had hij niet, want nu kreeg hij een gevoel, of 't zware steenen op hem regende. Wel probeerde hij zich tegen den verwoeden aanval te verdedigen en rolde hij zich om en om, wel trapte en schopte hij zoo hard mogelijk van zich af, maar hij raakte alleen den grond en de lucht.

„Help me, Teunis!" riep hij, toen de slagen steeds dichter en krachtiger op zijn hoofd, armen en rug neerkwamen, „help me dan toch. Waarom sta je daar nu als een paal en steekt geen hand uit?"

Maar Teunis scheen niet den allergeringsten lust te gevoelen, den roodharige te helpen; hij bleef met de handen in de broekzakken bedaard staan kijken en scheurde bijna zijn mond, zoo ver deed hij dien open.

„Twee tegen één is niet eerlijk," zei hij grijnzend, „dat heb je gisteren zelf gezegd, toen ik zoo'n pak slaag van den tuinmansjongen kreeg. Je liep toen hard weg, en dat

doe ik nog niet eens. Ik blijf nog staan."

„Help! Help! O, mijn oog, mijn oor, mijn neus!" schreeuwde de ander, zich in allerlei bochten krommend onder de sterke vuisten van zijne tegenpartij, „help, help, hij slaat me dood!"

Bij het woordje dood begon Teunis het een weinigje benauwd te krijgen; hij keerde zich om en liep op een drafje naar den kermiswagen. Marianne kwam nu tusschenbeiden.

„Laat hem nu maar los, broer," smeekte ze, hem bij den schouder vattend, „och toe, laat hem nu maar heengaan. Hij zal je nu zeker niet meer plagen of met steenen gooien."

Maar de jongen scheen zijn zusje ditmaal niet te hooren; hij hield den moord en brand schreeuwenden knaap onder en bewerkte hem met de vuisten zoo ijverig en zoo krachtig, dat het scheen, of hij zich had voorgenomen, hem binnen den kortst mogelijken tijd tot moes te beuken.

„Teunis! Teunis! Help me dan toch! Help, help!" riep de lafaard, toen het opnieuw vuistslagen en muilperen op hem regende en alles hem groen en geel voor de oogen begon te worden. Maar Teunis kwam niet en nu begon

de flauwerd jammerlijk om genade te vragen.

„Laat me los, jongen, dan zal je 'n mees van me hebben," smeekte hij.

„Ik heb je mees niet noodig," was 't antwoord, tusschen een paar gevoelige ribbestooten en stompen door, „houd jij je mees maar."

„O, o, laat me dan toch naar huis gaan! Ik zal je nooit, nooit weer iets doen!"

„Dat moest je ook nog eens probeeren, jij flauwe praatjesmaker. Voor ditmaal zal ik je laten loopen. Maar eerst hier aan mijn zusje 't zelfde beloven."

„Ja, ja zeker!" riep de roodharige, recht blij, dat hij van onder de handen van den kermisjongen weg kwam, waarvan hij de kracht zeer tot zijn nadeel had leeren kennen, „ja zeker." En hij stond op, sloeg zich het stof en zand van de kleeren, kwam voor Marianne in 't gras staan en zei: „Meisje, ik zal je nooit weer kwaad doen."

„Ga nu maar heen, flauwerd en kom me niet weer in den weg; want dan zullen wij anders praten en kom je er niet zoo gemakkelijk af."

„Krijg ik asjeblieft mijn katapult weer-

om ?" vroeg de jongen met een deemoedig gezicht.

„Je katapult? Wat wou je daarmee? Misschien nog eens weer naar ons schieten, als je een eind van ons vandaan bent? Of mogelijk anderen er mee om de ooren schieten van achter de boomen?"

„Nee, ik wou er alleen maar vogeltjes en andere dieren mee raken. Honden en katten en kippen, anders niet. Maar jou en je zusje wil ik er volstrekt niemendal mee doen. Daar kan je vast op rekenen."

„Als jij je katapult alleen gebruikt, om er dieren mee te plagen, krijg je 'm niet weerom. Afgeloopen. En maak nu maar gauw, dat je hier vandaan komt, want ik mocht eens lust krijgen, je nog een pak te geven. Wees maar blij, dat je er zoo gemakkelijk afkomt."

De andere mompelde wat en bleef met een bloedenden neus en gezwollen oogen staan, blijkbaar niet goed wetende, wat hij doen zou. Alleen durfde hij den kermisjongen niet aan; die was hem veel te vlug en te sterk. Hij moest er dus wat anders op zien te vinden. Maar zonder katapult weg gaan, daar kon hij toch niet goed toe komen.

„Waarom ga je niet? Moet ik je misschien een eindje weg brengen?"

Juist maakte hij aanstalten, om den lafaard bij den schouder te vatten, toen van achter de haag een zware stem riep: „Ho, ho, wat moet dat daar?"

Marianne, die nog altoos in 't gras zat, kromp ineen van schrik, toen zij die vreeselijke stem hoorde en de glinsterende knoopen zag, die aan de uniformjas van den man zaten. Hij kwam langzaam achter de haag weg en vertoonde zich voor de beiden knapen in al zijn waardigheid en verschrikkelijke gestrengheid.

„Wat moet dat hier?" herhaalde hij met dreunende stem, die beide jongens een gevoel deed krijgen, of de aarde onder hunne voeten trilde en Marianne van schrik het krentebroodje weer uit de hand deed vallen.

„Wordt hier gevochten?"

De jongens keken den veldwachter aan, zonder dat een van tweeën den mond open deed. Eindelijk begon de roodharige, terwijl hij zijn zakdoek voor den nog steeds bloedenden neus wegnam, op half huilenden toon: „Die kermisjongen heeft me zoo geweldig geslagen, dat mijn neus is gaan bloeden, veldwachter. En ..

en . . . e . . . hij wou me doodslaan, geloof ik."

De veldwachter nam zijn zwaren stok van de rechter- in de linkerhand, keek beide knapen beurtelings geweldig streng en barsch aan en vroeg toen aan Marianne's broer: „Is dat zoo, jongen?"

„Ik heb hem geslagen, veldwachter, ja, dat is waar," zei hij rustig, zonder een zweempje van iets, dat naar brutaalheid geleek.

„Ben jij dus begonnen?"

„Met slaan, ja, maar 't is heelemaal zijn eigen schuld. Hij stond daarginds achter dien beuk en schoot mijn zusje en mij met steenen."

„Niet waar, veldwachter, niets van waar!" riep de ander, „ik kwam hier heel bedaard langs gewandeld met Teunis van den bakker, en toen haalde deze jongen een katapult uit den zak en schoot mij met een steen tegen . . . e . . . tegen . . . tegen de borst. Gerust waar, veldwachter."

Bij het hooren van dezen geweldigen leugen kon Marianne de oogen niet van den jongen afhouden; zij keek hem zoo doordringend aan, dat het den veldwachter opviel. Maar hij liet dit niet merken en vroeg haar broer op gestrengen toon: „Zoo jongen, is dat óók waar?

Loop jij hier rond met een katapult, om rustige voorbijgangers met steenen te schieten? Laat ik je dan eens eventjes iets voorlezen."

Hij haalde een boekje uit den binnenzak van zijn jas, sloeg het open, bladerde er even in en zei toen: „Ah, hier staat het, luister, jongen:"

En met eene stem, die den kinderen door alles heen drong, begon hij te lezen: „Artikel zes en twintig van de gemeentelijke politieverordening: „Het gebruiken, dragen, vervoeren of in bezit hebben van eene katapult binnen de grenzen van deze gemeente is ten strengste verboden en zal gestraft worden met eene geldboete van ten minste vijf en twintig en ten hoogste honderd gulden."

Na het lezen van deze verschrikkelijke bedreiging tegen bezitters van katapulten sloeg de veldwachter het boekje weer dicht en bergde het in denzelfden binnenzak, waaruit hij het had te voorschijn gehaald. Toen keek hij de jongens strak aan en zei: „Eén van jelui is dus schuldig aan overtreding van dat artikel. We zullen straks wel te weten komen, wie de waarheid heeft gesproken, en wie de leugenaar was. Maar dat die er niet al te best

af zal komen, daar wil ik hem wel een briefje van geven. En nu punt twee. Jij jongen," — hij keerde zich tot Marianne's broer en keek hem erg streng aan — „wou jij dezen jongen doodslaan? Zeg, wou je dat?"

„Neen, volstrekt niet. Ik wou hem eigenlijk heelemaal niets doen, maar hij sarde mij en plaagde mijn zusje. En toen . . . . "

„Nu, en toen?"

„Toen bespotte hij ons, omdat we geen mooie kleeren aanhebben en hij schold mij uit, en vroeg, of ik misschien graag eens vechten wou."

De veldwachter keek geweldig boos in het rond. Toen bleven zijn oogen op Marianne rusten. Hij zag 't meisje zoo vreeselijk aan, alsof hij haar zonder veel complimenten bij wijze van biefstukje naar zijne maag wou doen verhuizen. Maar voorloopig kwam daar nog niet van; hij keek Marianne alleen maar aan en zei toen kortaf: „Kom hier, meisje."

Marianne stond op uit het gras en kwam bevend voor den reusachtigen veldwachter staan. Ze hield haar veldbloempjes stevig vast en drukte die nu tegen haar geweldig bonzend hart. Want ze was bang voor dien ontzaglijken

man met zijn ontzettende stem en zijn blinkende knoopen en zijn streng gezicht. Haar krentebroodje vergat ze van schrik op te rapen; het bleef nu in het gras liggen.

De veldwachter nam haar bij de kin en noodzaakte haar, hem aan te zien. Marianne hield haar groote, donkere oogen wijd open, maar nu begon 't in haar borst zoo vreeselijk te kloppen, dat ze de gewonde hand op die legde, waarin ze haar bloempjes hield.

„Was je bij die vechtpartij?" vroeg de veldwachter.

Marianne knikte. „En ben je zijn zusje?" Ze knikte weer.

„Wil je me de waarheid zeggen, meisje ? En kan ik je gelooven?"

„Mijn zusje zegt altoos de waarheid!" riep plotseling de kermisjongen, en hij zag den man van den sterken arm flink aan. „Ze jokt nooit."

„Houd je mond, drommelsche jongen, en wacht, tot je wat gevraagd wordt," bromde de veldwachter, maar zijne stem klonk nu een beetje minder dreigend, dan tevoren. Toen zei hij tot Marianne: „Heeft je broer gezegd, dat hij dien jongen wou doodslaan?"

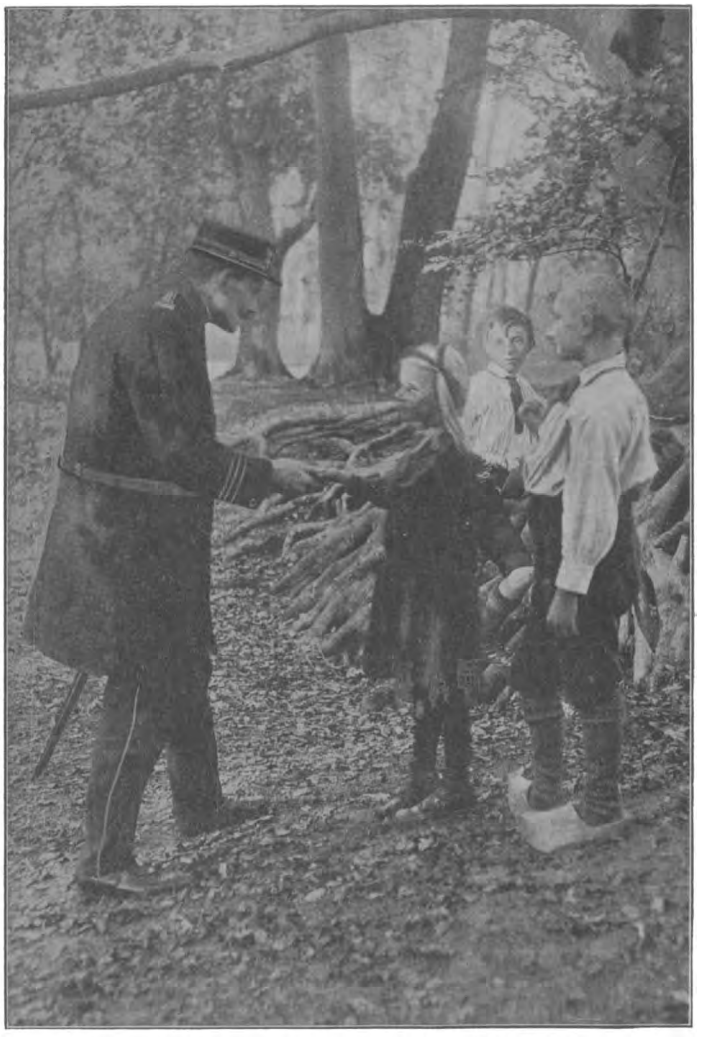

Marrama hield hem de hand toe.

Marianne schudde 't hoofd; spreken durfde ze niet.

„En heeft hij dien jongen met eene katapult geschoten?"

Nog sterker hoofdschudden van 't meisje.

„Zoo, zoo. Heeft je broer eene katapult?"

„Hij heeft dien jongen er een afgenomen," zei Marianne, die nu wel verplicht was, iets anders te doen, dan te knikken of 't hoofd te schudden.

„Waar is dat ding, jongen? Geef mij eens hier."

De jongen haalde 't schiettuig voor den dag en reikte 't den veldwachter over.

„Heb je hem dat afgenomen? Ja? En waarom?"

„Hij had er ons mee geschoten. Mijn zusje 't ergst, tegen de hand."

„Laat mij eens kijken, meisje."

Marianne hield hem de hand toe, die nu eene leelijke, blauwe plek vertoonde en dik opgezwollen was.

„Heeft die jongen je daar geschoten, meisje?"

„Ik weet het niet, mijnheer, er kwam een steen tegen."

„Ja, hij deed het!" riep haar broer, „laat hij eens durven zeggen, dat het niet waar is. Hij was daarginds en ik zag hem met de katapult nog in de hand."

„Van welken kant kwam de steen?" vroeg de veldwachter weer.

Marianne wees de richting aan en de roodharige stak ongemerkt, zooals hij meende, de hand in den broekzak en wierp eene menigte kiezelsteentjes snel achter zich op den grond. Maar hij had er niet op gerekend, dat hij vlak bij den harden weg stond, evenmin, dat steentjes, als ze op den weg vallen, een kletterend geluid maken, en bovendien, dat veldwachters over 't algemeen hun oogen verbazend goed den kost geven, vooral, wanneer zij met jongens te doen hebben, die hun een doekje voor de oogen willen binden. De kiezelsteentjes hadden in 't geheel niet zoo hard behoeven te kletteren, als ze nu deden; twee paar oogen richtten zich dadelijk naar de plaats, waar ze neerkwamen en lustig over elkander heenbuitelden.

„Wat gooi je daar weg, jongeheer Albert?" vroeg de veldwachter en hij zette een gezicht, als wou hij dwars door den knaap heenzien.

„Ik . . . e . . . ik liet een paar steentjes uit mijn zak vallen," stotterde Albert, verlegen achter zich ziende.

„Wat deedt je daarmee?"

„Spelen," zei de jongen, en hij keek naar iets anders, dan den veldwachter.

„Was deze katapult van jou, ja of neen?"

„Ik . . . ik . . . geloof het wel."

„Wie van jullie beiden is hier dus de leugenaar? En wie verdient de straf?"

Albert zweeg, de kleur sloeg hem uit en in.

„Spreek op, of ik breng je dadelijk onder den toren in het hok!" bulderde de veldwachter. „Zeg, wie is hier de leugenaar?"

„Ik zal het nooit weer doen!" riep Albert, en hij begon te beven als een schoothondje, dat klappen krijgt. „Nooit, nooit weer."

„Pak je weg, ellendige straatjongen!" riep de veldwachter, „en kom me vandaag of morgen niet weer onder de oogen; want dan ga je gezwind het hok in. En straks kom ik bij je vader aan huis, om eens een woordje met hem over jou te spreken. Ingerukt, marsch! Naar huis!"

Hij hief zijn zwaren stok op en zwaaide daar zoo dreigend mee door de lucht, dat jongeheer

Albert met een schreeuw van schrik het op een loopen zette en als een razende door het weiland vloog. Hij kroop onder een hek door en gunde zich bijna den tijd niet, zijn hoed op te rapen, die hem daarbij afviel. Met den hoed in de hand holde hij verder en toen hij eindelijk aan den rand van een eiken kreupelboschje gekomen was, waagde hij het eerst, eens om te zien. Maar de veldwachter, die hem was blijven nakijken, hield zijn stok omhoog en schudde daar dreigend mee in de lucht. Oogenblikkelijk snelde jongeheer Albert verder en verdween tusschen 't hout. Nu keerde de veldwachter zich om; zijn gezicht stond lang zoo boos niet meer.

„Hoe heet je, jongen?"

„Max, mijnheer."

„Waar woon je?"

„Daar in dien wagen."

„Reizen je ouders de kermissen af?"

„Onze Moeder is dood," zei de jongen zacht. „Nu al bijna zes jaar. Wij wonen bij Oom in den wagen."

„Waar is je vader dan?"

„Heel ver weg, naar een vreemd land, zegt Oom. En als hij terugkomt, gaat hij nooit

weer weg en neemt hij ons mee, Marianne en mij."

„Weet je, wanneer je vader terugkomt?"

„Neen, mijnheer. Dat kan heel lang en heel kort duren, zegt Oom."

De veldwachter keek de beide kinderen nog even aan, bromde toen iets in zijn baard en zei: „Nu, pas dan maar goed op, en als die jongen weer met je wil vechten, dan doe je 't niet, hoor. Dan zeg je maar, dat je 't mij zult vertellen en dan zal ik . . . . "

Hij zwaaide zijn stok door de lucht, keek nog even om en stapte toen langzaam heen.

Nauwelijks was hij weg, of Marianne kreeg hare bedaardheid in zooverre terug, dat ze haar krentebroodje kon oprapen en aan broer vragen: „Heeft die jongen je erg zeer gedaan, Max?"

„Hij mij zeer gedaan? Hij durfde me niet eens weerom slaan, die laffe lummel."

„Maar je gezicht is vol schrammen en krabben, broer."

„Dat is gekomen van den grond. Heb je dan niet gezien, hoe we over den weg zijn gerold? Hij heeft me geen enkelen klap gegeven. Maar kijk eens," ging hij min of meer

bezorgd voort, dit is leelijker." En hij wees op eene groote scheur in zijn kiel, vlak voor de borst. „Daar heeft die flauwerd bepaald aan getrokken, toen ik hem op den grond smeet. Zie je kans, om die leelijke scheur dicht te krijgen, zonder dat Oom het merkt, Marianne?"

„Als ik maar naald en draad had, dan zou 't wel gaan. Maar hoe daar aan te komen?"

„Wacht," zei Max, „voor geld is alles te koop, zegt Oom immers. Dan zal hier in 't dorp ook wel eene naald en wat garen te koop zijn. Geld heb ik nog. Wacht hier dus maar even, dan ben ik in een ommezien terug."

Hij klopte 't stof wat van zijne kleeren en zei: „Zoo gauw ik zeg, drie, moet je beginnen te tellen, tot ik hier op dezelfde plaats weerom ben. Dan weten we precies, hoe lang ik werk heb, om heen en terug te komen. Pas op, daar ga ik. Eén .... twéé ....."

Maar tot drie kwam hij niet; want op 't zelfde oogenblik klonk de schelle stem van de Juffrouw over 't weiland: „Marianne! Max!"

„Ja, Juffrouw!" riepen ze beiden tegelijk. Ze hoorden heel goed, dat de Juffrouw dichtbij was; aan stilletjes wegsluipen viel dus voor Max niet te denken.

„Daar zit weer een frisch pak voor mij op, denk ik," fluisterde hij Marianne in 't oor, „maar dat is niet erg, ik kan er wel tegen. En ditmaal is 't nu eens verdiend. Gauw, stop je krentebroodje weg, anders ziet ze 't."

Marianne had nog maar even den tijd, het broodje weg te bergen, toen het hoofd van de Juffrouw om den hoek van den haag kwam. Ze zag er alles behalve vriendelijk uit en keek scherp rond, of ze iets zocht.

„Zoo, is de vechtpartij afgeloopen?" vroeg ze nijdig. „Zeg, is 't vechten gedaan?"

„Ja, Juffrouw," zei Max.

„Natuurlijk heb jij daar weer heelemaal geen schuld aan," ging ze boosaardig lachend voort, „natuurlijk heeft die andere jongen . . . waar is die andere jongen?"

„Weg, Juffrouw. Hij is hard weggeloopen."

„Dan is die andere jongen tienmaal zoo verstandig en netjes en honderdmaal zoo fatsoenlijk als jij," viel ze bits in, „dan toont die andere jongen duizendmaal zoo goed te weten, wat fatsoen is, als jij, die er niets van weet."

„Dan weet hij er evenmin iets van, Juffrouw," zei Max met een heel onnoozel gezicht.

„Wat? Wou jij 't nog beter weten ook?" galmde de Juffrouw. „Wou jij zeggen, dat die jongen net zoo'n bengel is, als jij?"

„Dat zegt u zelf, Juffrouw," antwoordde Max. „Als ik er heelemaal niets van weet en die andere jongen duizendmaal zooveel, dan..."

„Hoor me zoo'n ondeugende rakkerd nu eens aan!" schreeuwde de Juffrouw woedend. „Die durft mij in mijn gezicht te bespotten en voor leugenaarster uitmaken. Heb ik ooit in mijn leven zoo'n brutalen jongen meer gezien. Wacht maar, mannetje, als we in den wagen zijn, zal ik je wel een ander liedje leeren zingen. En je Oom zit je ook al op te wachten. Er staat een heerlijk potje voor je te vuur, en het ribbesmeer zal er niet aan ontbreken. Gauw, vooruit, naar den wagen!"

Zwijgend gehoorzaamden de kinderen en liepen naast elkander door 't gras, toen de Juffrouw plotseling bukte en uitriep: „Wel verbazend! 't Is om je dood te schrikken! Hoe kom je dááraan, Marianne?"

Ze drukte 't meisje, dat niet dadelijk begreep, wat er eigenlijk gaande was, en dus onmogelijk antwoord op de vraag kon geven, met het hoofd naar beneden bijna in het gras.

En toen zag Marianne, wat de Juffrouw bedoelde en waarover ze 't had; want dáár, aan haar voeten, tusschen 't gras en de mooie paardebloemen in, lag het lekkere, ongelukkige krentebroodje, of liever, de rest ervan.

„Hoe kom je dááraan? Spreek op, doe je mond los, of ik zal hem je los maken," schreeuwde ze woedend. En toen Marianne niet dadelijk antwoord gaf, kreeg ze een kneep in den arm, die haar even „auw!" deed roepen.

„Ze heeft het van mij gekregen, Juffrouw," zei Max.

„Zoo, van jou gekregen," bauwde ze hem na. „En hoe ben je er aan gekomen?"

„Ik heb het voor haar gekocht."

„Is mijnheer zoo rijk, dat hij krentebroodjes kan koopen? Dat wist ik niet. En geeft hij dan zijn zusje er van mee? Zeker, omdat hij anders bang is, dat ze hem verklappen zal. Maar nu ben ik er toch achter gekomen en zal je Oom eens gauw vertellen, wat een rijk en braaf neefje hij eigenlijk heeft. En jij, stoute meid, schaam je wat, om dien bengel eerst te helpen vechten en dan . . . ."

„Ze heeft me niet geholpen!" riep Max die nu warm werd.

„Nee, Juffrouw, zeker niet," zei Marianne.

„Ja, houd je maar gauw stil. En dan krentebroodjes eten, alsof 't geld maar voor 't oprapen is. Hier, luie meid, loop wat gauwer!"

„Mijn voeten doen zoo zeer, Juffrouw, die stokjes en die doornen en .... auw! Auw! U knijpt me zoo!"

„Zoo, knijp ik je, lieverd?" grinnikte de Juffrouw, haar voor zich uitduwend, „dat smaakt wat anders, dan een krentebroodje, nietwaar? Maar zeg eens, ik lust ook wel iets beters, dan roggebrood met of zonder boter, en dus, geef hier dat lekkers."

Ze griste Marianne het broodje uit de hand en bracht het met een spottend lachen naar den mond. Maar tot happen en proeven kwam de Juffrouw niet; want plotseling vloog de jongen op haar toe en ontrukte haar met één enkelen greep het lekkere beetje, dat hij voor zijn zusje had gekocht.

„Geef hier!" schreeuwde de Juffrouw, die rood van kwaadheid werd. „Geef dadelijk hier, zeg ik."

Maar Max hield den buit in de hand achter den rug en zag de Juffrouw aan met oogen, waarin duidelijk te lezen stond, dat hij vol-

strekt niet voornemens was, haar thans te gehoorzamen.

„Wil je 't geven, ja of neen?"

„Neen, Juffrouw. 't Is voor haar, en niet voor iemand anders."

„Wacht maar," ik zal je straks in den wagen een krentebroodje geven, dat je niet bevallen zal, en waarvan je den smaak nog lang zult onthouden!" riep de Juffrouw dreigend. En nu, gauw, vooruit. Oom kijkt al door 't raam, waar ik met jelui blijf. Hij is ook heel erg prettig geluimd, door jou natuurlijk.

Zwijgend klommen de kinderen achter de vrouw 't trapje op en traden den wagen binnen. Hoewel de deur wijd openstond, was 't daar zoo benauwd, dat een gezond mensch het er onmogelijk uit kon houden en zich onprettig moest gevoelen, als hij er maar een klein poosje had doorgebracht. Hoeveel te meer dus moest een man als de orgeldraaier, die gewoon was, het allergrootste deel van den dag in de buitenlucht te zijn, zich onbehaaglijk gevoelen, nu hij zich gedwongen zag, den lieven langen dag en den eindeloos langen nacht in dien wagen als in eene kooi door te brengen. Want de pijn aan den voet werd steeds erger

en belette hem zelfs, rustig te slapen. Geen wonder dan ook, dat zijn gezicht nu juist niet bijzonder vriendelijk stond en zijne stem een min of meer harden klank had, toen hij het „dag, Oom" der beide kinderen beantwoordde met een kort: „Kom eens hier bij me staan."

Max hield voorzichtigheidshalve de hand op de groote scheur in zijne kiel, terwijl hij zoo goed mogelijk zijne verlegenheid en onrust daarover trachtte te verbergen. Maar hij zag zijn Oom flink en open aan, toen deze hem vroeg: „Wat heb ik nu van je gehoord, Max, heb je gevochten?"

„Natuurlijk heeft hij gevochten, die straatslijper!" riep de Juffrouw, die zich al scheen te verheugen in het vooruitzicht, den jongen ditmaal eens eene flinke kastijding van zijn Oom te zien krijgen, „natuurlijk heeft hij gevochten, dat behoeft men niet te vragen. Hij doet immers niets liever, dan vechten en leegloopen. En nu is het hem, dunkt mij, duidelijk genoeg aan te zien, dat hij gevochten heeft. Kijk zijn gezicht maar eens; vol schrammen en krabben. Een kind kan wel zien, zou ik zeggen, dat de bengel weer aan 't vechten is

geweest, en niet zoo'n klein beetje ook. Wat een vechtersbaas, wat een ...."

„Houd je opmerkingen nu eens even voor je," bromde de orgeldraaier, „ik was zelf bezig, hem te vragen, en dat kan ik alleen nog wel af, geloof ik."

„Je doet ook zoo'n domme vraag, dat heb . ."

„Goed, maar houd je nu asjeblieft stil en bemoei er je niet mee."

De orgeldraaier keek zijne zuster zoo veelbeteekenend aan, dat zij het nu toch geraden oordeelde, zich stil te houden. Ze ging dus met een nijdig gelaat achter de kleine tafel zitten en keek de kinderen beurtelings aan, of zij dol veel lust had, ze beiden eens ferm onder handen te nemen.

„Heb je gevochten, Max?" vroeg de orgeldraaier kalm.

„Ja, Oom."

„Waarom?"

„Marianne werd met steenen geschoten en ikzelf ook. Kijk haar hand eens."

En hij nam Marianne bij de hand, die nu nog meer gezwollen was en eene groote, loodkleurige plek vertoonde.

„Hoe is dat gekomen, Marianne?"

„Er kwam een steen op, Oom."

„Wie deed dat?"

„Ik geloof, de jongen, waar Max mee gevochten heeft."

„Weet je 't niet zeker?"

„Nee Oom."

„Maar ik wel," viel Max in. „Ik heb het gezien."

„En toen ben je met hem aan 't vechten gegaan?"

„Neen, hij kwam naar ons toe en begon ons uit te schelden. Hij zei, dat ik een vuile, vieze kermisjongen was. En toen vroeg hij, of ik lust had, om te vechten. Hij had nog een anderen jongen bij zich, Oom."

„Heeft die ook mee gevochten?"

„Neen, die is weggeloopen."

„En toen?"

„Toen is de veldwachter gekomen, en die . . ."

„De veldwachter? De veldwachter?" riep de orgeldraaier uit en zijne stem begon nu een heel leelijken klank te krijgen. „Is de veldwachter er ook al weer bij te pas gekomen? Hoe dikwijls heb ik je nu toch al gewaarschuwd, niets te doen, waar de veldwachter bij te maken heeft. Als die het op mij ge-

munt heeft, kan ik hier nergens mijn brood verdienen en jaagt hij ons dadelijk het dorp uit. En als ik met het orgel mijn brood niet kan verdienen, dan moeten we allemaal honger lijden, jongen, begrijp je dat niet, of wil je dat niet begrijpen? Nu hebben we groote kans, dat we straks aanzegging krijgen, binnen een uur buiten dit dorp te zijn, en wat zullen wij dan beginnen? Loopen kan ik niet, en de Juffrouw kan alleen den wagen ook niet trekken. Dat is nu alles jou schuld, begrijp je?"

„Nee, Oom, want . . . ."

„Wat? Zeg je nu ook nog nee Oom? Wou je nu misschien volhouden, jongen, dat je gelijk hebt?" vroeg de orgeldraaier, die nu in ernst boos op Max werd. „Moet ik je nu werkelijk eens een pak slaag geven?"

„Welzeker moet je dat!" viel de Juffrouw haastig in, terwijl ze half van 't houten zitbankje opstond en over 't tafeltje heenboog, „welzeker, en dat had je al veel eer en veel vaker moeten doen, dan waren we nu niet weggejaagd geworden. Dat hebben we nu weer aan dien lieven jongen te danken."

„We zijn nog niet weggejaagd, Marie, zoover is 't nog niet," bromde de man.

„Maar het zal gauw genoeg zoo ver zijn! Let maar eens op mijne woorden. Ik heb wel gezien, hoe kwaad de veldwachter was en hoe geweldig hij met zijn stok zwaaide tegen dien rakkerd daar." Ze wees bij die laatste woorden op Max, die met neergeslagen oogen had gestaan, zoolang Oom sprak, maar nu flink voor zich uit keek.

„Hij heeft niet tegen mij gezwaaid, Juffrouw," zei hij zacht.

„Hoor je nu wel, nu heeft hij nog groot gelijk toe en is er van al, wat je hem zegt, geen woord waar. Nu kun je 't dan zelf eens hooren. Hij weet alles alleen veel beter, dan jij en ik samen. En als de veldwachter komt en ons het dorp uit en over de grenzen jaagt, dan is dat volstrekt niet zijn schuld, natuurlijk niet. Dan heeft hij nog 't grootste gelijk van allemaal."

„De veldwachter zal ons niet wegjagen, Oom," zei Max, terwijl hij den orgeldraaier rustig aanzag.

„Dat zal hij wel, jongen!" riep de man nu op zoo luiden dreigenden toon, dat zelfs de Juffrouw er van schrikte. „En als hij het doet, is het jou schuld en niemand anders,

versta je? Jij hebt hem kwaad gemaakt."

„Ik, Oom? Heelemaal niet; want ...."

„Wel alle drommels!" schreeuwde de orgeldraaier, die nu zijn geduld verloor en driftig werd, „nu begin ik toch te gelooven, dat de Juffrouw gelijk heeft. En ik zeg je dan nu, dat het *wel* waar is, en ik zal je dat eeuwige tegenspreken eens even afleeren. Marie, geef mij .... of nee, ik kan het zóó wel."

Hij greep Max bij den arm en diende hem eenige flinke klappen toe, die Marianne in luid schreien deden uitbreken, maar hem zelf geen enkelen kreet, geene beweging van pijn zelfs ontlokten. Geduldig en zwijgend onderging hij de kastijding en de orgeldraaier, meenende, dat Max schuldig en bovendien stijfhoofdig was, ging door met slaan, tot hij niet meer kon en hijgend van kwaadheid ophield.

„Toe maar, sla er maar op! Hij heeft nog lang niet genoeg, dat zie je wel! De bengel doet nog geen mond los! Ransel hem, dat hij nooit weer vecht!" krijschte de Juffrouw, die met onverholen vreugde en leedvermaak dit tooneel aanschouwde, „toe maar, geef hem nu, wat hij verdient en al lang verdiend heeft

bovendien. O, wat een verharde deugniet, hij geeft er niemendal om."

De orgeldraaier was op het punt, weer toe te slaan; Max stond met op elkander geklemde tanden en saamgeknepen lippen bij het tafeltje; de tot vuisten gebalde handen hield hij op den rug. Hij had nog geen enkel woord gezegd, nog geen kik zelfs gegeven; terwijl zijn Oom hem sloeg, had hij met gebogen rug gestaan, als wou hij het den man gemakkelijk maken. Nu stond hij weer flink recht op en keek met iets, dat op onverschilligheid leek, in den blik, naar de Juffrouw. Twee groote, heldere tranen blonken in zijn oogen, maar van schreien was in de verste verte geen sprake. Integendeel, toen de Juffrouw hem onder den uitroep: „Je moet nog tienmaal zoo veel hebben, rakkerd!" de vuisten toeschudde, gleed er iets als een flauw glimlachje over 't hoog gloeiend gelaat van den delinquent.

„Zie je nu wel, daar staat hij me zoo waar nog in mijn gezicht uit te lachen, die onverbeterlijke deugniet! Het is zooals ik zeg, nog tienmaal zooveel moet de jongen hebben!" riep ze met een blik naar den orgeldraaier, die met een donker gezicht zijn neefje zat aan te staren.

Plotseling viel zijn blik op Marianne, die nu zacht schreiend opstond en naar hem toekwam. Ze vatte hem bij de hand en legde er al haar veldbloemen in. Toen trok ze zijn hoofd naar zich toe en fluisterde hem iets in, dat hij niet verstond, tenminste hij vroeg kortaf: „Wat zeg je?"

Ze nam zijn groot hoofd tusschen haar kleine handen en drukte de lippen bijna tegen zijn oor. Hij luisterde kalm naar wat ze hem met bevend stemmetje, nu en dan door een korten snik of een zenuwachtig trekken met den mond afgebroken vertelde. Toen ze ophield en zijn hoofd losliet, zag hij van Marianne naar Max en van Max weer naar Marianne.

„Is dat alles wáár?" vroeg hij ten laatste, haar doordringend aanziende en zijn breede hand op den schouder van 't meisje leggend.

Ze nam weer zijn hand en knikte ernstig en herhaaldelijk met 't hoofd, zoodat de lange, donkere lokken om de schouders op en neer dansten.

„Wacht, die kleine, ondeugende vleister zal je natuurlijk wel weer iets wijs maken," zei de Juffrouw op een toon, die duidelijk bewees, hoe 't haar spijten zou, wanneer Max er met

zoo'n betrekkelijk lichte strafoefening afkwam. „Geloof toch geen woord van wat die leugenaarster je op den mouw probeert te spelden."

De orgeldraaier deed alsof hij die woorden niet hoorde en Marianne van zich schuivende zei hij kalm: „We zullen wel gauw zien, of het zoo is, als je zegt. En dan zullen we verder praten. Jij, Max, wil je me belooven, niet weer te vechten?"

„Ik begin nooit eerst, Oom."

„Goed. Maar ik wil heelemaal niet, dat je vecht. Beloof je me dat?"

„Als 't niet noodig is, ja, zeker, Oom!"

„Wat bedoel je met als 't niet noodig is?"

„Als men er mij niet toe dwingt, om te vechten."

„Dan mag je natuurlijk je verdedigen. Maar je werd er nu niet toe gedwongen; je had eenvoudig met Marianne hierheen moeten komen."

Hij zag de groote scheur in zijn kiel, waar Max tot op dit oogenblik heel niet weer aangedacht had. Deze schrikte erg en keek de Juffrouw aan, die niet naliet, onmiddellijk van deze schoone gelegenheid, om den jongen

een tweede pak te bezorgen, gebruik te maken. Want ook haar was die kolossale winkelhaak in de kiel niet verborgen gebleven, maar ze meende, dat de orgeldraaier er dien had ingemaakt, toen hij Max onder handen had genomen.

„Kijk eens eventjes, hoe prachtig dat lieve jongetje op zijn kleeren past!" riep ze, terwijl ze met de eene hand op de scheur in de kiel wees en met de andere zich op de kleine tafel steunde, „kijk me die jongen toch eens verbazend zuinig en netjes op zijn kleeren wezen. Zou men niet denken, dat de jongeheer Max zoo pas uit een koffertje was gekomen? Wij moeten zeker nog niet hard genoeg werken en slooven, om die twee lieverdjes aan 't eten te houden, die brave jongen moet nog bovendien zich de kleeren van 't lijf scheuren. Als ik je Oom was, dan sloeg ik je net zoo lang, tot je kiel weer heel was. Maar je Oom is veel te goed voor je, hij bederft je in den grond door zijne toegevendheid."

Zoo stond ze nog eenigen tijd onafgebroken door te kijven, in de hoop, dat Max nogmaals onder handen zou worden genomen. Maar ze werd in deze hoop deerlijk teleurgesteld; de

orgeldraaier scheen tot heel andere gedachten ten opzichte van zijn neefje te zijn gekomen.

„Max weet je, hoe die scheur in je kiel kwam?"

„Jawel, Oom. Onder het vechten is die erin geraakt."

„Deedt je 't zelf of die andere jongen?"

„Dat weet ik niet, Oom. Maar als Marianne naald en draad mag hebben, wil ze 't dadelijk weer dicht maken."

„Goed, ga je gang, meisje."

Met een geweldig zuur gezicht duwde de Juffrouw haar 't gevraagde in de hand en Marianne kreeg nog een geniepigen prik met de naald in den vinger, maar ze deed, of ze er niets van merkte en ging vlug de scheur in haar broers kiel maken.

De orgeldraaier zat er zwijgend naar te kijken en kon niet nalaten, tevreden en goedkeurend te knikken, toen ze met den arbeid klaar en de winkelhaak zoo netjes dicht gemaakt was, dat men bijna niet zien kon, waar die gezeten had.

„Mag ik nu maar weer naar buiten gaan, Oom? Of kan ik nog iets voor u doen?"

„Wacht, hij wil weer gaan ravotten en mis-

schien de vechtpartij van daar straks nog eens overdoen," zei de Juffrouw. „Laat hem dus vooral maar gauw den wagen weer uit."

„Ga maar heen, Max en zorg, dat ik geen klachten over je hoor," zei de man kort. „En jij, Marianne, je kunt misschien boodschappen doen. Zijn er boodschappen, Marie?"

„Neen, boodschappen zijn er op dit oogenblik evenmin, als centen voor krentebroodjes of pepermuntjes," gaf de Juffrouw op spijtigen toon ten antwoord. „Als ze dus niets beters bedenken kan, laat ze dan maar weer met haar lieven broer gaan vechten of ravotten, zooals ze vandaag deden en altoos doen."

„Mag ik dan maar weer in 't gras gaan zitten, daarginds, waar de bloemen zoo lekker ruiken en de vogeltjes zoo mooi zingen?"

Op een wenk van den orgeldraaier ging Marianne naar buiten, op den voet gevolgd door Max, die, toen hij de Juffrouw passeerde, niet laten kon, haar van ter zijde even aan te kijken met iets in zijn oogen, dat haar onwillekeurig de hand deed opheffen, om hem nog gauw een klap te geven. Maar lang vóór ze dat zou hebben kunnen doen, was de jongen al onder haar bereik weg en stond hij

beneden aan 't trapje met de vuisten zijn oogen uit te wrijven. Toen keek hij naar boven, waar de Juffrouw hem in machteloozen haat de vuist toeschudde, maar hij stoorde zich aan dat dreigement niemendal en bleef haar eenige oogenblikken strak aankijken, of hij zeggen wilde: „Hier kun je me toch niets doen, lieve, beste Juffrouw." Toen keerde hij zich om en wandelde op zijn gemak naar zijn zusje, die een eindje van den wagen, nu aan de binnenzijde van den haag, zich bezig hield met bloemen plukken. Zoodra ze hem dicht genoeg bij zag, hield ze daarmee op en vroeg: „Heeft Oom je niet erg geslagen, broer?"

„Wel neen, ik voel er al niets meer van! Maar 't is de schuld van de Juffrouw, dat ik slaag heb gekregen. Vindt je ....."

Hij slikte de rest van den zin, dien hij bezig was te vormen, haastig in en vroeg: „Weet je nog goed, waar je schoenen liggen?"

„Jawel, daarginds in de sloot, achter den wagen."

Voorzichtig sloop de jongen naar de hem aangeduide plek en vond daar werkelijk na eenig plassen en visschen in het modderige water de weggeworpen schoenen terug. Hij

spoelde ze zoo goed mogelijk af en ging er mee naar Marianne, die bijna opsprong van vreugde, toen ze de oude dingen weerzag. Ze wou ze dadelijk aantrekken, maar daar kwam Max tegen op.

„Als je die kletsnatte dingen nu aan je voeten doet, zul je groote blaren krijgen en nog veel slechter af zijn, dan wanneer je heelemaal geen schoenen hadt. We zullen ze daarom hier in de zon leggen te drogen, dat gaat gauw genoeg; want de zon schijnt heel sterk. Maar kijk eens, die linker is zoo erg stuk, dat ik geloof, dat je daar weinig pleizier meer van zult hebben. Was die ook al zoo, toen de Juffrouw ze je afnam?"

Marianne bekeek den schoen even en riep: „Neen, dat is zeker in die sloot zoo gekomen. Hij is heelemaal opgescheurd."

„In de sloot kan 't, dunkt mij, niet gebeurd zijn," meende Max. „Ik denk, dat de Juffrouw het zelf gedaan heeft."

„Wat zou ze daar eigenlijk aan gehad hebben, om die schoen stuk te scheuren?"

„O, alleen maar om te zorgen, dat je ze niet weer kunt aantrekken," was 't antwoord. „De Juffrouw doet niets liever, dan jou en mij plagen, dat weet je toch ook wel."

„Ja, dat schijnt wel zoo," meende zij. Ik begrijp niet, waarom ze dat toch zoo graag doet. Jij, broer?"

„Zeker wel," gaf hij met groote beslistheid ten antwoord. „En ik zal het je dadelijk zeggen. De Juffrouw is zoo kwaad, omdat vader geen geld stuurt, nu weet je 't."

„Omdat Vader geen geld stuurt?" vroeg Marianne verwonderd. „Heeft Vader dan geld? En weet jij dan, waar Vader is? En waarom zijn wij dan hier en niet bij Vader?"

„Kom maar mee, daarginds onder die hooge boomen, daar kunnen we heerlijk in het mos zitten en daar hoort ons niemand. Ik zal je alles vertellen; want ik weet alles."

„Wezenlijk?"

„Natuurlijk," zei hij met een ernstig gezicht. „Laat de schoenen hier maar liggen; ze worden vanzelf droog."

Ze liepen naast elkander zwijgend voort, tot ze aan 't plekje, door Max uitgekozen, waren aangekomen. Daar zetten zij zich neer, en toen Max zich door scherp naar alle kanten rond te zien, had overtuigd, dat niemand hun gesprek kon afluisteren, begon hij zacht te vertellen: „Je weet wel, wat Vader vroeger

geweest is, voor hij wegging, nietwaar?"

„Ja, je hebt 't me een paar keer verteld. Hij was een koorddanser."

„Een gróót koorddanser," viel de jongen snel in, „niet maar zoo'n gewone, zooals je ze op iedere kermis kunt zien. Nee, hoor, Vader was een buitengewone koorddanser, hij werkte alleen maar in groote steden en dan in eene prachtig mooie tent. Je weet wel, zooals we er te Utrecht op de kermis een gezien hebben."

„En zooals die groote tent van Carré, die laatst in Arnhem stond," vulde zij aan.

„Juist, in zulke tenten alleen trad Vader op, en dan had hij een prachtig pakje aan en dan deed hij de gevaarlijkste toeren op de koord. En dan klapten de menschen in de handen van pleizier en de directeur gaf Vader veel geld."

„Waarom is Vader nu dan geen koorddanser meer?" vroeg Marianne. „Of is hij nu weer koorddanser gaan worden?"

„Neen, dat zou ik niet denken; want hij heeft, toen hij ergens in eene groote stad was, op een avond een ongeluk gehouden. Dat gaat met bijna alle koorddansers zoo. Ze

krijgen haast allemaal een ongeluk. Onthoud dat, Marianne."

't Meisje knikte en hij ging voort: „Nu dan, Vader kreeg ook een ongeluk, maar hij bracht het er nog al goed af, veel beter tenminste, dan de anderen, die bijna zonder uitzondering den nek breken, omdat zij dronken op het koord gaan, Vader was volstrekt niet dronken, hij had alleen een vijand, die hem overal naging en hem op alle manieren kwaad probeerde te doen. Op dien avond nu, toen alle menschen in de tent weer van ongeduld zaten te trappelen, klom Vader volgens gewoonte naar boven. Maar nauwelijks stond hij midden op de koord, of die knapte stuk en Vader viel naar beneden. De vijand, zoo vertelden de menschen later, had de koord op een klein gedeelte na doorgevijld en zoo Vader in 't ongeluk gebracht. Want zijn linkerbeen was gebroken en toen dat weer genezen was, kon Vader er niet meer aan denken om weer op het koord te gaan. Daar moet men niet met een stijf been aan beginnen, dan ligt men nog vrij wat gauwer beneden, dan men boven gekomen is, dat begrijp je zeker wel. En zoo kwam het nu ook, dat Vader geen geld meer

verdiende en dat Moeder en ik niet meer in de tent mochten zitten, om alles te zien en dan 's avonds met Vader naar huis te gaan. O, dat waren heerlijke, heerlijke tijden. Jij was nog te klein, om mee te gaan en je lag gewoonlijk rustig te slapen en de meid zat bij je bedje, als wij thuis kwamen. Maar nu was dat alles gedaan. Vader bleef nog een poosje bij den directeur, maar toen die met de tent naar eene andere groote plaats ging, kwam er een koorddanser voor Vader in de plaats en wij bleven achter. Toen werd Moeder ziek en ging dood, en Vader deed zijn uiterste best, om niet te schreien, toen ze begraven werd, maar op het kerkhof, ja, toen huilde hij toch. En dat is ook de eenigste maal, dat ik Vader heb gezien met tranen in de oogen; na dien tijd zag ik het nooit weer. Maar wij werden al heel gauw arm; Vader verdiende bijna niets en het geld, dat hij vroeger had gespaard, raakte ook op. Toen verkocht hij alles, wat er nog in huis was, bracht ons beiden hier bij Oom en ging weg."

„Waar ging hij heen, broer? En waarom?"

„Dat zal ik je óók vertellen; want ik heb je gezegd, ik weet alles. Oom en de Juffrouw

denken, dat ik niets weet, maar ze vergissen zich ongemakkelijk. Hoor maar verder. Op een avond, toen jij al lang lag te slapen, en ik nog maar pas in bed was, kwamen er een paar mannen bij Vader. Het waren goede kennissen, dat hoorde ik al gauw; ze noemden Vader en hij noemde hen bij den naam. En doordat de deur van ons slaapkamertje op een kier stond en er nog al hard werd gepraat, kon ik alles zoo duidelijk verstaan, alsof ik er vlak bij stond. En toen vertelden zij aan Vader, dat ze met elkander overlegd hadden, om samen naar een ver vreemd land te gaan; ze hadden gehoord, dat daar veel goud in den grond werd gevonden en dat er al veel menschen doodarm heengegaan en schatrijk teruggekomen waren. En nu vroegen ze aan Vader, of die mee wilde; hij had veel gereisd en kende een beetje van de vreemde talen, door dat hij dagelijks met vreemde menschen in aanraking kwam, toen hij nog koorddanser was. Ze vertelden zóó lang en zoo veel van de hoopen goud, die men daar kon krijgen, als men werken wou en zich wat behelpen kon, dat Vader zich al heel gauw liet overhalen en hun beloofde, aan zijn broer te

vragen, of hij zoo lang op jou en mij wilde passen, tot hij terug kwam. Toen leefde Tante nog, zooals je weet. Oom vond het dadelijk goed en Tante ook. Vader beloofde, nu en dan geld te sturen, als hij kon en er gelegenheid toe was. En zoo ging hij op een morgen weg. Jou hing hij dit lintje met het glazen hartje om den hals, 't is nog hetzelfde hartje, Tante heeft er even voor ze stierf eens een ander lintje aan gemaakt. En mij gaf Vader een ouden penning met een gaatje erin.

„Bewaar dien goed, mijn jongen," zei hij, toen hij me de hand en een kus gaf tot afscheid, „bewaar dien altoos en geef hem nooit uit je handen. Als je hem bekijkt, Max, denk dan aan je Vader, die nu heengaat en je onder gelukkiger omstandigheden eenmaal weer hoopt te zien. Wees goed en hartelijk voor je zusje." Nu, je moet zelf maar eens nagaan, of ik dat voor je ben, Marianne. En als Vader dan terugkomt, kun je 't hem zelf vertellen. Maar nu moet je nog even verder hooren; 't is dadelijk uit."

„Dat vind ik erg jammer, ik hoor je zoo heel graag van Vader vertellen, broer. En weet je ook, wanneer hij nu terug denkt te komen?"

„Hoor maar eens verder. Toen Vader een poosje weg was, kwam er op een keer iemand bij ons in den wagen. 't Was een man als matroos gekleed; hij had een erg bruin verbrand gezicht en groote handen met zwarte pek- en teervlekken er aan. Die man vertelde aan Oom, dat hij matroos was op een groot schip, en dat hij nu kwam, om de hartelijke groeten van zijn broer over te brengen. Dat schip had Vader en de anderen meegenomen naar het verre goudland. Zij waren allen gezond en wel aan wal gegaan en den anderen dag hoopten ze al naar de goudvelden op weg te zijn.

Die matroos bleef nog een uurtje bij Oom praten en eene pijp rooken en toen ging hij weg. Maar hij was het trapje nog niet af, of hij kwam haastig terug, haalde een klein papiertje uit den zak en zei: „Dit zou ik nog bijna vergeten hebben. Als je soms eens een brief aan je broer wilt schrijven of iets van hem vernemen, dan kan je aan dit adres terecht." Nu weet je wel, dat Oom net zoo min lezen als schrijven kan. Maar Tante kende 't zooveel te beter, en daarom leerde zij 't ons. Anders hadden wij er ook niets van geleerd; want naar school gaan, als andere kinde-

ren, kunnen wij niet. Dat is veel te lastig."

„Waarom toch niet?" vroeg Marianne.

„Wel, omdat we vandaag hier en morgen weer ergens anders zijn. Zoo zouden wij op elke school een dag of wat wezen, en dat gaat niet, dat begrijp je wel.

Nu, de matroos ging weg en misschien een paar maanden later kreeg Oom een brief uit 't vreemde land. Die was door een van de kameraden van Vader geschreven, en daar stond in, dat Vader erg ziek was en daarom zelf niet kon schrijven. En in den brief zat een ander briefje, dat kon Oom gaan wisselen in elke stad, en daar kreeg hij geld voor. En zoo kwam er geregeld elke paar maanden een brief met geld, maar nu door Vader zelf geschreven. Het ging hun daar vrij goed, schreef hij, maar de eigenlijke goudvelden lagen nog veel verder en de weg erheen was zóó gevaarlijk en slecht, dat de anderen er niet heen durfden. Daarom was Vader voornemens, er zonder hen naar toe te gaan, zoodra hij gezelschap kon krijgen. Dat was de laatste brief en het laatste geld, dat Oom ontving. Kort daarop stierf Tante, en, zooals je weet, toen kwam de Juffrouw bij ons. En nu weet je alles."

„Is die matroos er ook nooit eens weer geweest?"

„Wel neen, die wist natuurlijk niets anders, dan dat Vader in 't vreemde land was aangekomen."

„Hoe heet dat land eigenlijk, broer?"

De jongen keek ditmaal een beetje verlegen en zei langzaam: „Ja, zie je, daar heb ik nu al zoo vaak en zoo lang over gedacht, maar het was zoo'n vreemde naam, en ik heb hem maar éénmaal gehoord. Ik kan er niet weer opkomen. Maar als ik hem hoor, zal ik dadelijk zeggen, of die het is. Uit honderd andere namen zou ik hem direkt kennen. Maar nu moet ik weg."

Hij sprong haastig op en rekte zich eens goed uit.

„Moet je weg? Waarheen?" vroeg het meisje verbaasd.

„Daarginds naar het bosch."

„Wat moet je daar dan doen?"

„Ik .... e .... dat wil ik je liever niet zeggen."

„Maar waarom dan toch niet? Mag ik het dan niet weten?" hield zij aan.

„Nee, ik houd het liever vóór me. Het is

een geheim van mij, begrijp je wel? Een geheim."

„Wat is dat, een geheim?"

„O, wat ben je nu weer dom! Een geheim, wel, dat is .... dat is een geheim."

„Ja, maar nu weet ik het nog evenmin."

„Nu, een geheim is iets, dat een ander niet weten mag, omdat .... e .... hoe zal ik je dat nu eens recht duidelijk maken."

Hij dacht even na met een heel ernstig gezicht en legde de hand tegen het voorhoofd.

„Heb je hoofdpijn, broer?"

„Ik? Welneen, hoe kom je daar zoo opeens bij?"

„Omdat je de hand zoo aan je hoofd houdt."

„Dat deed Vader ook altoos, zusje, als hij heel, heel diep in gedachten was, of iets erg moeielijks moest prakkizeeren. En daarom doe ik het ook."

„Ben jij dan nu ook diep in gedachten?"

„Ja, ik moet je immers duidelijk maken, wat een geheim is. Houd je nu maar eens even stil, dan weet ik het dadelijk."

Ze zaten een oogenblikje zwijgend naast elkander; Marianne had een mosplantje uitgeplukt en bekeek de dunne, teere blaadjes,

terwijl Max met een verbazend ernstig gezicht strak voor zich uit zat te turen en de hand niet van zijn voorhoofd nam, tot hij eindelijk verheugd uitriep: „Juist, nu ben ik er! Nu heb ik het!"

En zijn zusje zoo geleerd mogelijk aanziende, begon hij: „Een geheim, weet je, is iets, dat je aan niemand vertelt, omdat je 't niet prettig zoudt vinden, als een ander het ook wist."

„Is het dan iets verkeerds of ondeugends?"

„O, neen, dat *zou* het misschien wel kunnen wezen, maar 't is lang niet altijd zoo. Mijn geheim bijvoorbeeld is heelemaal niet verkeerd, dáárom zou ik 't gerust aan Oom en jou en iedereen durven vertellen. Maar de rechte aardigheid zou er dan wat af zijn, en daarom zeg ik het je nu liever niet. Nu ga ik gauw weer 't bosch in."

„Zijn in dat bosch geen dieren, die je kwaad doen?"

„Neen, hoor. 't Is er heel prettig en zoo doodstil, dat je er bijna bang in zoudt worden, als je een beetje flauwerd bent. Ik ben er natuurlijk heel niet bang, dat spreekt van zelf, anders zou ik er niet elken dag heen gaan."

„Zijn er vogels en bloemen?"

„Ja, en ook wilde aardbeien en frambozen en boschbessen. Maar ze zijn nog lang niet rijp, anders had ik er je al wat meegebracht. Bloemen kan ik er wel wat voor je plukken, maar die zijn hier in de weide immers meer dan genoeg. En nu heb ik geen tijd meer, om langer met je te praten, nu moet ik weg, blijf jij nu weer in de weide daar dicht bij den wagen, waar je schoenen liggen, en als de Juffrouw vraagt, waar ik ben, zeg dan maar, dat ik daarginds, vooraan in het bosch, gemakkelijk hooren kan, dat ik geroepen word."

Hij sprong op en liep in een drafje naar het dichtbijzijnde, prachtige eikenbosch.

Marianne keek hem na en zag, hoe hij tusschen de forsche boomen verdween. „Wat zou hij daar toch uitvoeren," dacht ze, terwijl ze naar de weide terugkeerde en haar oude schoenen opzocht. „Elken dag, en soms wel tweemaal op een enkelen morgen, zie ik hem dienzelfden weg komen of gaan, en als hij dan weer hier is, heeft hij een kleur als vuur en schijnt hij doodmoe te zijn; want gewoonlijk gaat hij dan een poosje in 't gras liggen en valt in een wip in slaap. Zou hij daar misschien

in de boomen klimmen, om vogelnesten te zoeken, zooals de jongens van den goochelaar altoos deden? Of zou hij er noten en tamme kastanjes denken te vinden, zooals in dat groote bosch bij Brummen? Hé, wat smaakten die heerlijk. Maar dan had hij 't me wel gezegd, dan zou dat toch geen geheim voor mij behoeven te wezen. Neen, er zal wel iets anders gedaan worden, iets, dat hij graag wil doen, zonder dat iemand er iets van weet, voor hij er mee klaar is."

Ze ging weer in 't gras zitten en keek naar de vlugge vlinders, die als veelkleurige bloemen heen en weer fladderden. Toen nam ze een van de schoenen en probeerde dien aan te trekken. Maar dat ging lang niet gemakkelijk. Door het water en vervolgens door de sterke zonnestralen was het leer zoo hard als een plank geworden, en toen ze 't ding eindelijk met veel moeite aan den voet had, deed haar dat zoo'n pijn, dat ze niet wist, hoe gauw ze hem weer uittrekken zou. Ze beproefde 't nu met den anderen, maar met nog minder goed gevolg; die was gescheurd en gebarsten en schaafde haar, toen ze er even een paar stappen mee deed het vel bijna van den voet.

„Nee, dat gaat niet," zei ze met een zucht, „die kan ik niet meer aanhebben. Ik zal me dus maar moeten gewennen, op bloote voeten te loopen, net als broer. Nu, ik zal het gauw genoeg kunnen, denk ik."

Ze legde de oude schoenen weer naast zich, tuurde een oogenblik naar 't bosch, waarin Max telkens zoo geheimzinnig verdween en mompelde zacht: „Ik zou toch wel eens graag willen weten, wat broer daar eigenlijk elken dag uitvoert."

II.

„Ben je klaar, Marie?"

De Juffrouw bromde iets, dat evengoed ja als nee had kunnen zijn en zette een gezicht, dat duidelijk te kennen gaf, hoe weinig trek ze er in had, als een paard voor den wagen te loopen trekken. Maar het kon nu eenmaal niet anders; Oom, die tot nu toe heel alleen voor den wagen had geloopen en nooit van iemand eenige hulp had willen aannemen, Oom was een half uur geleden midden op den weg blijven staan. Het zweet liep hem tappelings bij het gezicht neer en hij zag, inplaats

van vuurrood, zooals anders, erg bleek, terwijl hij als een dronken man heen en weer waggelde.

„Ik kan niet meer, Marie," had hij met zwakke stem gezegd, „mijn been doet me zóó schrikkelijk veel pijn, dat ik er niet meer op staan kan. Ik moet een oogenblik rusten."

En hij had den wagen op den berm gezet en was toen languit in 't gras gaan liggen. Maar inplaats van beter, was het been hoe langer zoo pijnlijker geworden, zoodat Oom, die anders heel niet kleinzeerig was, het nu en dan had uitgekreund en eindelijk de lappen, die om den voet zaten, had losgemaakt, daar hij ze er niet langer aan lijden kon.

„Ik ben bang, dat het niet in orde komt, Marie," had hij gezegd, toen hij zag, dat de heele voet vreeselijk rood en opgezwollen en het been vol vreemde roode vlekken en streepen was, „laat Max eens gauw aan dat huis daarginds vragen, of hier niet een dokter ergens in de buurt woont."

Max werd uitgezonden; hij holde den weg over en kwam veel gauwer, dan men had durven hopen, met den dokter zelf bij den wagen terug. 't Was een vriendelijk, bedaard man, die dokter, heel niet trotsch of uit de

hoogte. Hij zette zijn hoogen hoed eenvoudig naast zich neer in 't gras, ging toen zelf naast den orgeldraaier zitten, die met den besten wil niet opstaan kon, bekeek toen het zieke been en zette een bedenkelijk gezicht.

„Dat ziet er leelijk uit, vader," zei hij ernstig, „en ik vrees, dat je daar lang mee zult komen te zitten. Die voet is erg ontstoken, ik kan je geen beteren raad geven, dan voorloopig de grootste voorzichtigheid in acht te nemen en volmaakt rust te houden. Geen stap meer doen in de eerste week."

„In geen week loopen, dokter!" riep de orgeldraaier verschrikt uit. „Dat is gemakkelijk gezegd en misschien goed voor iemand, die niet anders te doen heeft, dan eten en drinken, als het klaar is gezet, maar voor mij is dat eenvoudig onmogelijk."

„En toch is dat de eenige manier, om weer beter te worden," antwoordde de dokter kalm. „Ik kan je natuurlijk niet dwingen, mijn raad op te volgen, maar ik ben verplicht, je dat in je eigen belang zoo sterk mogelijk aan te raden, als je tenminste niet wilt, dat de voet misschien later moet worden afgezet. En wat heb je dan?"

„Afgezet? Mijn voet afgezet!" riep de orgel-

draaier, en hij vloog van schrik half overeind, „zou u dat denken, dokter?"

„Voorloopig is daar nog geen reden toe, maar ik vrees, dat, als je doorgaat met er op te loopen, amputatie noodzakelijk zal worden. Wees dus verstandig en doe, zooals ik je gezegd heb. Neem minstens een week rust, dan kun je immers altijd nog zien, of 't weer gaat."

De orgeldraaier kon niet laten, even te kreunen; zóó'n geweldige pijn had hij nog nooit aan den voet gehad. Ja, de dokter zou toch wel gelijk hebben, het was met dat been lang niet om een dag of wat te doen, dat voelde hij zelf het best.

„Deze jongen," ging de dokter voort, terwijl hij op Max wees, „deze jongen weet, waar ik woon. Je komt er met je wagen vlak langs. Houd daar even op, dan zal ik je een flink verband aanleggen. Ik heb niets bij me, en 't is maar een klein eindje. Maar begin nu met die lappen weg te gooien en rustig in den wagen te gaan zitten. Liggen is eigenlijk nog beter, maar als je liever wilt opblijven, kun je op een stoel je been rechtuit leggen. Hoofdzaak is, dat de voet volkomen rust heeft. Kun je opstaan?"

„Dat denk ik wel," zei de orgeldraaier, de geweldige pijn verbijtend, en met inspanning van alle krachten krabbelde hij overeind en klom, door den dokter en de Juffrouw geholpen, het trapje op en den wagen in.

„Ziezoo, daar blijf je nu rustig zitten," ging de dokter voort, „en nu rijden de anderen je kalmpjes even naar mijn huis. Daar zullen we wel verder zien."

„Ja, daar zit ik," zei de ander met een diepen zucht, „en wie zal nu den wagen trekken?"

„Ik, Oom!" riep Max, „ik ben sterk, en u zal eens zien, hoe goed ik dat kan."

„Flink gesproken, jongen," zei de dokter, „zoo mag ik het graag hooren. Maar ik vrees, dat die vracht voor jou jonge schouders nog een beetje al te zwaar zal zijn." En toen zacht tegen den orgeldraaier: „Dat is dus je eigen kind niet?"

„Nee, dokter, en dat meisje evenmin. Het zijn de kinderen van mijn broer, die naar het buitenland is en ze mij heeft toevertrouwd, tot hij terugkomt. Hoe zal ik nu voor die twee en ons beiden, — hij wees op Marie — „aan 't noodige brood komen? Want ik moet met dat orgel daar den kost ophalen. 't Is wat te zeggen."

De dokter keek even in den wagen. Het zag er armoedig, maar vrij zindelijk uit.

Want de Juffrouw mocht een feeks voor de kinderen zijn, den wagen hield ze knap en helder, dat moet gezegd worden. Jammer, dat ze op haar eigen lichaam minder acht sloeg.

„Nu, ik zou me daar het hoofd voorloopig niet al te zeer over breken," zei hij kalm, „wie weet, hoe goed dat nog afloopt. En als je been weer klaar is, ben je blij, dat je mijn raad niet in den wind hebt geslagen. Zoo, is dat je zusje, jongen?"

„Ja, dokter."

Hij keek Marianne een oogenblik strak aan; toen vroeg hij met zonderling veranderde stem: „Houdt je zooveel van bloemen, meisje?"

Marianne knikte zeer levendig met het hoofd, ze had nu beide handen vol doovenetels.

„Dat kind staat met haar bloemen op en gaat ermee naar bed. Ze droomt er misschien ook wel van," viel de Juffrouw op spijtigen toon in. „Ik heb nooit ergens een meisje gehoord of gezien, dat zoo dol op bloemen was, als dat kind. Het is verschrikkelijk."

De dokter gaf op dezen uitval van de Juffrouw geen antwoord; hij scheen te doen, alsof

hij hem heel niet gehoord had. Nu legde hij Marianne de hand op het hoofd en streek met de vlakke, blanke hand, waaraan een prachtige ring schitterde, even over haar donkere lokken.

„Je krijgt straks een mooie roos van me," zei hij zacht. Toen keerde hij zich haastig om en zei enkel: „Tot straks," waarna hij met groote stappen heenging.

„We moeten van den nood een deugd maken, Marie," zei de man op moedeloozen toon. „Nog nooit, zoolang ik den wagen bezit, is die door iemand anders, dan door mijzelf getrokken. En nu moet ik het aanzien, dat eene vrouw voor paard speelt, en ik zelf als een luie kerel in ledigheid hier zit en me voort laat rijden. Ben je klaar?"

Ze antwoordde met het reeds vermelde gebrom en sloeg het breede zeel over den schouder.

„Ik zal den wagen van achteren helpen duwen!" riep Max.

„Heel goed, jongen, dat kun je doen. Alle beetjes helpen," zei de man met een tevreden knikje.

De wagen kwam in beweging en rolde langzaam over den straatweg. Marianne liep zwijgend een poosje naast haar broer voort; het

gaan over die scherpe steenen viel haar moeilijk; want de teere voeten waren daar nog niet aan gewend. Maar ze hield zich dapper en lachte nu en dan, als een al te scherp stuk steen haar bijna deed vallen of meer dan gewoon bezeerde. Zoo kwamen ze vrij spoedig aan een fraaie woning, omgeven door een grooten, prachtigen tuin. Een heer met een jongen van Max' grootte stond aan den weg en glimlachte vriendelijk, toen de wagen dichtbij was gekomen.

„Hier zijn we er," fluisterde Max, „kijk eens, wat mooie bloemen daar bloeien. En daar staat de dokter; die jongeheer is zeker zijn zoon."

Hij liep vlug naar de Juffrouw, om haar te waarschuwen, halt te houden.

Zonder een woord te zeggen, bleef ze staan en nam hijgend en bloedrood van inspanning door dit ongewone werk, het zeel in de hand.

„Dat valt lang niet mee, vrouwtje, zou ik denken," zei de dokter, op den wagen toetredend. „Het is u heel goed aan te zien, dat zulk paardenwerk voor u geen alledaagsch iets is. We willen hopen, dat het maar om een heel kort poosje te doen zal zijn. En laat ik nu eens gauw naar mijn patiënt kijken. Wel vader, je zit daar als een koning op zijn troon," ging

hij lachend voort. ,,Wacht, ik kom bij je. Harri, hier jongen, reik me dat kistje eens aan."

,,Asjeblieft, Pa," zei de jongen. Toen keek hij Max en zijn zusje nieuwsgierig aan en zag telkens naar het huis om, als verwachtte hij, dat iemand daaruit zou te voorschijn komen, hetgeen dan ook weldra gebeurde. Een sierlijk gekleede dame kwam naar buiten, bleef onder de veranda staan en riep: ,,Harri, kom eens even hier met die kinderen."

Daar had het dokterszoontje blijkbaar op gewacht; hij trad snel op Max en zijn zusje toe en zei: ,,Ma zegt, dat je even met mij in huis moet komen. Wil je?"

Max was dadelijk bereid, maar Marianne zag tamelijk verlegen naar dien vreemden jongen op en bleef aarzelend staan. Ze hield haar bloemen nog in de handen en fluisterde Max haastig in: ,,Ga jij maar alleen, broer, ik durf niet."

,,Waarom niet?" vroeg hij. ,,Kom, geef me maar een hand, gooi die bloemen nu maar weg; straks kun je andere genoeg plukken. Kijk, die mooie dame ziet naar ons en wenkt al met de hand. Komaan, ze doen je immers niets, en ik ben toch bij je."

Hij nam Marianne bij de hand en trok haar half met zich den tuin in naar de woning, waar de vrouw van den dokter hen stond te wachten. Zoodra zij het meisje van dichtbij zag, scheen ze te schrikken; ze liep op Marianne toe en nam 't kleine, niet al te zindelijke handje in de hare, die heel blank en fijn was. Ze had een zwart zijden kleed aan, dat ruischte bij elke beweging, die zij maakte, en in hare ooren waren kleine, zwarte knopjes. Ook Harri was geheel in 't zwart en stond Marianne zóó strak aan te kijken, dat 't meisje hoe langer hoe meer verlegen werd en zich angstig aan de kiel van haar broer vasthield. Maar de dame stelde haar al gauw gerust door de vraag: „Wel, kinderen, lusten jullie een boterham?"

„Asjeblieft, mevrouw," zei Max voor hen beiden.

Marianne keek met verheerlijkte blikken naar de prachtige bloemen, die overal in 't rond geurden en fleurden, dat ze den lust nauwelijks weerstaan kon, eens even te ruiken.

„Gaan jelui daar dan maar eens zitten," zei de vriendelijke dame, en ze wees op een tuintafeltje met eenige stoelen er omheen. Nauwelijks zaten ze daar, of een net gekleede meid

kwam aandragen met een groot blad, waarop heerlijke broodjes en een paar glazen melk benevens een paar schoteltjes met groote, versch geplukte aardbeien, waarover rijkelijk suiker was gestrooid.

„Ziezoo, nu maar eens flink gesmuld," zei de dame, „je houdt immers wel van aardbeien?"

„Ja, mevrouw," antwoordde Max, „ik heb ze wel eens in 't bosch geplukt, maar die waren lang zoo groot niet. Zoo groot als een knikker, nietwaar Marianne?"

Marianne knikte, maar zei niets. Ze zag naar de heerlijke broodjes en de nog heerlijker aardbeien, maar miste den moed, om toe te tasten. Daar lag een mesje en een mooie, kleine vork op haar boterhammenbordje, en ze begreep niet, wat ze daar mee beginnen moest. Aardappelen, ja, die at je met een vork, maar aardbeien, meende ze, nam je eenvoudig in de hand en stak ze in den mond. Zoo deed broer ook.

De dame hielp haar gauw uit de verlegenheid. Ze gaf Marianne de vork in de hand en zei: „Komaan, proef nu maar eens, of deze aardbeien zoo lekker zijn, als die uit het bosch. Kijk eens, je broer is al flink aan 't eten."

Marianne vatte moed en prikte een groote aardbei, die heel met suiker bedekt was, aan de vork. De vrucht smolt haar in den mond. Zoo iets heerlijks had ze nog nooit geproefd, meende ze. En gretig hapte ze nu de eene voor, de andere na op, en ze lachte even tegen de dame, die haar zoo liet smullen. Harri stond naast zijn Moeder en keek zwijgend toe. Opeens vroeg hij: „Ma, mag ik eens wat zeggen?"

„Zeker, mijn jongen. Wat wou je zeggen?"

„Dat meisje heeft net haar als Nelly, vindt u ook niet, Ma?"

„Ja, lieve jongen, ja . . . en . . . . zij . . . ."

De dame bleef plotseling steken, twee dikke tranen rolden op het mooie zijden kleed, toen keerde zij zich haastig om en ging het huis in.

„Heb je ook een zusje?" vroeg Max, intusschen ferm dooretende.

„Nu niet meer," zei Harri langzaam. „Wel gehad."

„Waar is ze dan nu?"

„Ze is dood. Al bijna eene maand. Nelly heette ze. Heet jij ook Nelly?"

Marianne schudde 't hoofd en zag Max aan.

„Hoe heet jij dan? Je lijkt sprekend op haar."

„Ze heet Marianne," zei Max, voor haar het woord voerend.

„Nelly was net zoo groot als zij, en ze had ook zulke donkere oogen en zulk zwart haar. Maar ze droeg andere kleeren."

„Hield ze veel van bloemen?"

„O, ja, erg veel. 't Liefst was ze in den tuin tusschen de rozen. Vindt je aardbeien lekker?"

„Heerlijk. Waar pluk je die?"

„Daarginds uit den tuin. Hebben jullie ook een tuin?"

„Welneen, natuurlijk niet," zei Max, die zoo'n vraag al heel onnoozel vond.

„Woon je ver weg?"

„Neen, heel dicht bij, daar in den wagen. Dat is ons huis."

„'s Winters ook?"

„Natuurlijk."

„Heb je 't daar dan niet vreeselijk koud?"

„Neen, lang niet altijd. Soms wel, maar wij kunnen er goed tegen. Kou is gezond, zegt Oom."

De meid kwam terug en zei: „Als de boterhammen op zijn, moeten jullie even met me naar binnen gaan."

Ze bleef even bij de kinderen staan, en Harri

liep vlug de woning in. Maar een paar minuten bleef hij weg, toen kwam hij terug en ging dicht bij Max staan.

„Ma huilt weer," zei hij half luid.

„Waarom?"

„Omdat Nelly dood is. Ze huilt nog bijna elken dag. Maar 't wordt beter. Toen mijn zusje pas dood was, huilde Ma haast altoos. Ze is er heel ziek van geweest."

Max at een poosje zwijgend door en zei toen: „Jou Pa is dokter, nietwaar?"

„Ja zeker."

„Waarom liet hij dan je zusje doodgaan? Of was hij toen niet thuis?"

„Jawel, Nelly heeft lang ziek gelegen. Ze had de tering, zegt Pa."

„Dan had hij toch je zusje wel weer beter kunnen maken," meende Max.

„Nee, Pa zei, tegen de tering was niets te doen. Weet jij, wat tering is?"

„Ik heb er nooit van gehoord. Jij zult het natuurlijk wel weten."

„Toch niet, maar Pa zegt, dat het een vreeselijke ziekte is."

„Ja, dat zal wel, anders zou je zusje er niet aan dood zijn gegaan. Maar ik heb altijd ge-

dacht, dat een dokter de menschen weer beter kon maken, al waren ze nog zoo ziek, en kinderen veel gemakkelijker, omdat ze nog niet zoo groot zijn. Zou je denken, dat je Pa mijn Oom gauw weer beter maakt?"

„Ik denk het wel, Pa is erg knap, zeggen de menschen in 't dorp."

„Zoo," zei Max, alsof hij daar min of meer aan twijfelde. Een dokter, die zijn eigen kind niet kon genezen, was in zijn oog nu juist niet zoo buitengewoon knap te noemen. Maar hij hield deze opmerking voor zich en dronk zijn melk uit.

„Gaat nu maar eens met mij mee," zei de meid, toen bordjes en glazen leeg waren.

Ze bracht de kinderen door een lange, met marmer bevloerde gang naar de keuken. Marianne zag daar zooveel blinkend koperwerk, dat ze verbaasd rondstaarde en de oogen van 't eene voorwerp naar 't andere liet gaan.

„Wat een mooie gouden muts," fluisterde zij Max in.

„Waar?"

Marianne wees naar een hoek van de keuken

„Daar hangt ze aan den muur."

„Dat is geen muts," zei Max.

„Bedoel je dit?" vroeg de meid.

„Ja, mijn zusje meent, dat het een gouden muts is."

„Het is een tulbandvorm," zei de meid met een glimlachje, „en hij is niet van goud, maar van koper."

„Wat doet men daarmee, Juffrouw?"

„We bakken er tulband in. Die is heel lekker. Er komen eieren en meel en suiker en krenten en sucade en nog veel meer andere dingen bij te pas, om een tulband te kunnen bakken. Maar kom nu eens hier, meisje, dan zal ik je eens heel mooi maken. Eerst wordt je met deze spons flink gewasschen, dat zal je lekker frisch maken. En jij, jongen, moogt jezelf wat opknappen. Jou hoef ik toch zeker niet te helpen. Zoo'n groote, ferme jongen kan zich zelf wel redden."

„Zeker, Juffrouw," zei Max en hij plaste en ploeterde in het water, dat de meid er pleizier in had en er eens hartelijk om lachte, terwijl ze met Marianne bezig was.

„Wat ruikt die zeep lekker, Juffrouw," zei ze, haar handen beruikende.

„Ja, en nu moet je even heel stil staan, dat ik je haar in orde maak. Er moet een vlecht

in 't midden komen, en dan een mooie strik er aan. Je zult eens zien, hoe mooi je wordt. Ben je klaar met wasschen, jongen?"

„Ja, Juffrouw."

De meid liep naar een deur, deed die open en riep: „Hendrik! Hendrik!"

„Hallo!" antwoordde een zware mannenstem, en een oogenblik later verscheen een reusachtige knecht in de keuken. Hij scheen al te weten, wat men van hem verlangde; want zonder iets te vragen of zich ergens over te verwonderen, zei hij tegen Max: „Kom jij dan maar mee, kereltje." En toen hij zag, hoe Marianne hem nakeek, voegde hij er dadelijk geruststellend aan toe: „Hij komt subiet weerom, meisje. Wees maar niet bang, dat hij wegblijven zal."

Max volgde den reus en toen hij na een kwartiertje de keuken weer binnentrad, moest de meid hem eerst eens goed aankijken, vóór ze zei: „Wel, wel, wat ben jij veranderd. Je bent nu een heel andere jongen geworden; je lijkt precies een jongeheer, zooals Harri."

Max was van top tot teen in andere kleeren gestoken. Daar hij ongeveer even groot als het dokterszoontje was, pasten hem de af-

leggertjes van Harri, of de kleermaker ze hem aangemeten had. En Max kende, ronduit gezegd, zichzelf bijna niet meer. Zulke fijne kleeren had hij nooit weer aangehad, sedert zijn vader van de koord was gevallen, en zelfs toen waren ze nog niet zoo mooi, als deze. Hij deed nu niet anders, dan zich aan alle kanten bekijken, en de meid schoot in zoo'n gullen, hartelijken lach, dat Max er een beetje verlegen onder werd.

„Waar is Marianne?" was zijn eerste vraag, toen hij haar niet meer in de keuken zag.

„Die is binnen, daar in die kamer; ze zal dadelijk wel komen. Wacht maar even. Ik moet haar nog een beetje helpen."

De meid verdween en Max bekeek zich nogmaals in den spiegel, dien hij aan den muur zag hangen. Hij draaide zich links om, rechts om, hij deed een stap vooruit, dan een achteruit, zag naar de schoenen en kousen, nam dan zijn mooi petje af, kortom, deed eenige oogenblikken, zooals elke jongen doet, die bijster in zijn schik is over de mooie kleeren, die hij voor 't eerst aan heeft. En terwijl hij nog druk bezig was, zichzelf te bewonderen, ging de deur open en kwam zijn zusje binnen. Maar

nu liet hij van verbazing de mooie pet uit zijne hand vallen en stond Marianne zóó mal aan te kijken, dat de meid andermaal begon te lachen en hem vroeg: „Nu, vent, wat zeg je van je zusje? Ziet ze er nu niet keurig netjes uit?"

Max kon zijn oogen nog maar nauwelijks gelooven. Was dat Marianne? Dat mooie juffertje met die dikke, zware haarvlecht en die fluweelen strik eraan? Met die prachtige jurk, die mooie ceintuur, die fijne kousen en die . . . nee maar, zulke beeldig mooie schoentjes had Max nog nooit eer gezien. En wat had ze nu een frissche, gezonde kleur, net, of ze opeens een heel ander meisje was geworden. Hij bleef sprakeloos van verwondering naar Marianne staan kijken, en eerst toen de meid hem nog eens vroeg: „Wel, hoe vindt je, dat zij er nu uitziet?" vond hij woorden, om aan zijn verbazing lucht te geven.

„Ik zou je bijna niet meer kennen, Marianne, zoo geweldig mooi als je nu toch bent geworden," zei hij zacht.

Ze kwam naar hem toe en nam hem bij de hand.

„Je ziet er ook al zoo prachtig uit, broer."

„Ja, vindt je niet?" En eerst nu raapte hij

zijn pet op. Hij had in 't geheel niet gemerkt, dat hem die uit de hand was gevallen.

„Nu gaan jullie beiden mee naar de tuinkamer," zei de meid, „daar is mevrouw, en die wacht je."

Ze gingen de gang weer door en kwamen in een groote, ruime kamer, vanwaar men door de openstaande glazen deuren zoo in den tuin kon zien. Juist toen de kinderen naar binnen gingen, kwam ook de dokter aangeloopen. Hij ging naast zijn vrouw staan, die op een gemakkelijken stoel bij 't raam zat. En nog voor de meid of iemand anders een woord kon zeggen, sprong mevrouw op, greep Marianne bij dehand en riep zenuwachtig lachend en schreiend tegelijk uit: „Ja, zij is het, zij is het, mijn lieve, lieve Nelly!"

„Bedaar, vrouwtje, komaan, houd je nu eens ferm," fluisterde de dokter en hij nam zijn vrouw in de armen, „kom, kom, wees nu sterk."

Maar de dame begon zoo bitter te schreien, dat de dokter het zelf een klein beetje te kwaad kreeg en de meid haastig een wenk gaf. Zij begreep dien onmiddellijk en bracht de kinderen naar buiten in den tuin. Daar stond Harri.

„Ik hoor het wel," zei hij zacht, „Ma huilt

alweer. Altoos om Nelly. Het is verbazend, zooals je nu op Nelly lijkt," ging hij voort, terwijl hij Marianne van het hoofd tot de voeten opnam. „Men zou bijna zeggen, dat je Nelly zelf was."

De dokter kwam naar buiten. „Ik heb je een mooie roos beloofd," zei hij tegen Marianne. „Kom nu maar eens mee, dan zullen we de bloemen gaan zien en dan mag je er zelf eene uitzoeken."

Ze gingen met hun drieën den ganschen tuin door en kwamen ten laatste bij een prachtigen rozenstruik, die in vollen bloei stond en met de heerlijkste rozen als overladen was. Marianne stak beide handen er naar uit, als wilde zij ze alle tegelijk wel afplukken. Maar toen, als schaamde zij zich op 't zelfde oogenblik over hare begeerigheid, sloeg ze de oogen neer en verschool zich half achter haar broer.

„Precies Nelly," mompelde de dokter, en luid ging hij voort, het meisje aanziende:

„Ja, mijn vrouw heeft gelijk, je bent net als ons dochtertje was. Wijs me nu eens, welke roos vindt je wel 't mooist, dan zal ik die voor je plukken."

Marianne beschouwde de bloemen een voor een, maar ze kon geen keus doen.

„Nu, waar is de mooiste? Wijs 't me maar."

„Ze zijn allemaal even prachtig," stamelde ze verlegen.

De dokter nam een mesje uit den zak, waarin een kleine schaar zat en knipte daarmee een vijftal van de mooiste bloemen af, die hij vinden kon.

„Ziedaar, meisje," zei hij vriendelijk, „die zijn voor jou. En nu mag je met je broer weer naar den wagen gaan."

Hij liep met de kinderen tot aan het hek en knikte ze tot afscheid nog even toe. Onder de veranda stond zijn vrouw; ze had roodgeschreide oogen en hield een sneeuwwitten zakdoek in de hand.

„Wij bedanken u vriendelijk, dokter," zei Max en toen stapte hij, een koning te rijk en te gelukkig, met Marianne naar buiten.

Voor in den wagen zat Oom. Zijn voet lag op een klein bankje naast hem, en hijzelf zat in een ouden, gemakkelijken rieten stoel, die uit de dokterswoning naar den wagen verhuisd was, om daar in 't vervolg dienst te doen. Op de tafel stond een groote mand, en in een hoekje zag de jongen een lijvig pak liggen, dat hij daar tevoren nooit gezien had. Oom scheen, in weerwil van zijn zieken voet, buiten-

gewoon opgeruimd en uitstekend in zijn humeur. En zelfs de Juffrouw, hoe ongelooflijk het ook moge schijnen, mopperde en schold en keef niet, toen de kinderen den wagen binnentraden, maar sloeg de handen in elkaar, schudde 't hoofd en zei: „Die dokter schijnt dan wel iets heel erg bijzonders aan jelui te zien, dat hij je als echte rijkeluiskinderen in de kleeren steekt. En wat kostelijke bloemen. Je hebt ze toch, hoop ik, niet stilletjes afgeplukt? Want daartoe ben je gemakkelijk in staat."

Bij deze laatste hatelijke woorden zette Oom een alles behalve vriendelijk gezicht en bromde: „Hoor eens, Marie, houd je stekelige zetten voorloopig nu eens bij je en vergal den kinderen hun vreugde niet dadelijk. Je kunt ze nog genoeg plagen; laat ze voor vandaag tenminste eens met rust."

Ze mopperde iets, dat niemand verstaan kon en sloeg na eenige oogenblikken het zeel weer om. De orgeldraaier putte zich uit in dankbetuigingen, die door den dokter en zijne vrouw, door hem met een vriendelijken glimlach, door haar met een droef knikje werden aangehoord, terwijl de wagen langzaam over den straatweg rolde.

„Hier zullen wij een paar dagen blijven, Marie!" riep Oom, toen ze aan een heerlijk plekje gekomen waren, een klein half uur buiten het dorp. „We behoeven in de eerste dagen niet bang te zijn voor honger, daar heeft die brave doktersfamilie voor gezorgd. Zoolang ik leef, zal ik die menschen niet vergeten, maar ze in dankbare herinnering houden. Er zijn toch ook nog goede, hartelijke lui in de wereld, die voor een armen drommel wat over hebben. Als we het een klein beetje zuinig aanleggen, geloof ik, dat we voor een paar weken onderdak zijn. En tegen dien tijd hoop ik, dat mijn been weer genoeg is gebeterd, om er met het orgel op uit te gaan. Er moeten een stuk of wat pijpen, die bijna niet meer spreken, worden nagezien, dat kan ik nu op mijn gemak al zittende af. Wat ga jij nu doen, Max? Wat voer je nu uit?"

De jongen was druk bezig, zijn mooie pakje voorzichtig uit te trekken.

„Waarom doe je die kleeren uit? Bevallen ze je niet?"

„O, ja, Oom, ik ben er heel, heel erg blij mee, maar .... maar ik wou ze graag bewaren, totdat we in een stad zijn," gaf hij langzaam ten antwoord.

„En wat wil je dan nu aandoen?"

„Mijn oud pakje, dat heb ik weer meegekregen, Oom, en dat van Marianne ook. Maar zij mag haar prachtige kleeren toch zeker wel aanhouden, nietwaar?"

„Zeker, als ze dat graag wil, mag zij ze alle dagen aan hebben," zei Oom, „maar eigenlijk is het wel wat zonde van die keurige jurk en die nette schoentjes. Wel, wel, kind, wat ben je nu opeens een dametje geworden!" En wat bijna nooit gebeurd was, zoolang de kinderen in den wagen woonden, gebeurde nu; de orgeldraaier trok Marianne naar zich toe en gaf haar een fermen zoen op elke wang. Toen liet hij haar los en zei: „Pas maar goed op, dan wordt je een groote, beste meid."

Het meisje was door deze buitengewone liefkozing zoo verwonderd en verheerlijkt, dat ze plotseling de armen om den hals van den orgeldraaier sloeg en sprakeloos begon te schreien.

„Kijk me nu toch zoo'n dwaas kind eens aan," zei de man, maar zijn stem klonk heel anders, dan gewoonlijk, „daar begint ze me nu warempel te huilen, waarom, ja, dat mag Joost met het oude paard weten. Kom, wees maar gauw stil, anders bederf je de mooie jurk

nog door die malle tranen. En nu zullen wij eens kijken, wat er in dat pak is. Marie, krijg het eens even en leg het hier op de tafel."

De Juffrouw wilde het pak opnemen, denkende, dat het heel licht zou zijn, maar dat viel haar geweldig tegen. Ze trok en rukte en tilde, maar hoe ze zich inspanden, ze kon het maar even van den grond oplichten.

„Verbaasd, ik wist niet, dat het zoo zwaar was," zei ze, „wie zou dat ook kunnen denken. Die knecht legde het hier neer, zoo gemakkelijk, alsof er bijna geen gewicht aan was. Help mij eens, Max, steek je handen ook eens uit."

Door de vereenigde pogingen van de Juffrouw en den jongen, die nu gelegenheid had, om te toonen, dat hij flinke, stevige knuisten aan zijn lijf had en die goed wist te gebruiken, werd het pak op de tafel gelegd, en nu nam Oom zijn zakmes, om de touwen voorzichtig door te snijden, als dat noodig was, en ze overigens los te maken, door de knoopen uit elkaar te halen.

„Het is stevig, best touw, dat ons heel goed kan te pas komen," verzekerde hij.

Vier paar oogen waren in gespannen ver-

„Ziedaar meisje", zei hij vriendelijk, „die zijn voor jou".

wachting op het pak gericht, en begonnen van blijde verrassing te glinsteren, toen voor en na een gedeelte van den inhoud voor den dag kwam. Een halve ham, suiker, koffie, rijst, twee zware, ronde brooden, een geweldig krentebrood, laarzen, schoenen, kousen, verschillende boven- en onderkleeren, een alleraardigst fluweelen baretje, een dito mutsje, een nog zeer goede stroohoed, die Oom paste of hij voor hem gemaakt was, en nog vele andere zaken kwamen achtereenvolgens uit het groote pak te voorschijn en ontlokten bijwijlen het gezin kreten van verwondering en ingenomenheid.

„Wat ik hier te pakken heb," zei Oom, „dat weet ik niet; het voelt wel zacht aan, en ik zou haast zeggen, dat het .... maar neen dat kan niet."

Hij bekeek den grooten zak, dien hij in de hand hield, nieuwsgierig aan alle zijden, draaide hem om en weer om, en zocht naar de plaats, waar hij moest geopend worden; want er was een breede kruisband van grauw papier omheen geplakt.

„Er staat wat op te lezen, Oom!" riep Max, „mag ik eens even zien?"

Oom hield hem zwijgend den zak toe, en zonder haperen las de jongen: „Echte Friesche heerenbaai!"

„Dat is tabak, jongen! Heel beste, dure tabak! Sapperloot, wat een buitenkansje voor me! Gauw, Max, geef me gauw de pijp, zij ligt daar op het plankje.

„Nee, daar niet, links, juist, daar moet ze liggen!"

„Ik heb haar al, Oom."

In een oogenblik was nu de zak geopend, en daar zag Oom werkelijk de geroemde, alom bekende tabak voor zich. Hij drukte den neus in het geurige kruid, haalde toen diep adem, snoof nog eens goed op als een echt kenner en stopte toen vlug zijne pijp. Geen tien tellen later dampte de orgeldraaier, dat hem de wolken om de ooren zweefden en de gansche wagen met tabaksrook vervuld werd.

„Wat ruikt dat lekker, Oom," zei Max, een heimelijken blik op de pijp werpend.

„Ja, het is overheerlijke tabak. En als je een paar jaar ouder was, zou ik zeggen, steek ook eens op, maar je bent nog veel te jong, om te rooken. Onthoud dat, en kom nooit aan de tabak of de pijp."

„Jawel, Oom." Hè, wat een groot stuk spek. En wat mooie boonen en erwten. Kijk toch eens."

Het pak was nu weldra leeg en de inhoud werd nog eens stuk voor stuk bekeken, waarna de Juffrouw alles zorgvuldig wegbergde. Max had intusschen zijn mooie kleeren uit en zijn oude weer aangedaan. Hij hing zijn fraai pak aan een paar spijkers, die de rol van kleerkast en kapstok tegelijk moesten vervullen en spreidde er toen een oude krant overheen die hij aan de spijkers vastmaakte.

„Mag ik nu maar weer naar buiten, Oom?"

„Ga je gang, maar niet bij 't water komen. En in geen boomen klimmen, om nesten te zoeken."

Dit laatste hoorde Max niet meer; hij was in een paar sprongen buiten en kroop vlug onder den wagen. Daar hing aan kettingen een soort van platte kist, die, van boven open, bij regenachtig weer met een oud stuk zeil overdekt was en allerlei rommel bevatte, soms ook, bij mooi weer, tot slaapgelegenheid voor den jongen diende. En wanneer het zoo snikheet was, als nu in de laatste dagen, ja, dan sliep Max veel liever onder, dan in den wagen; want

daar kon 't zóó vreeselijk warm en benauwd zijn, dat hij er geen oog dicht deed en vaak uren aaneen wakker lag. Maar buiten, in de kist, daar kon hij slapen, als een marmot in den winter, al was het nog zoo warm. Hij ging nu half over de kist liggen, lichtte het oude zeil op en nam daar een rond pakje weg, zorgvuldig in oude lappen gewikkeld. Het geleek wel op een omwonden hoepel. Dat hing hij om den hals, zag even behoedzaam rond en toen omhoog naar den wagen, als vreesde hij, door iemand gezien te worden en sloop op handen en voeten, als een kikvorsch vooruit springend, het dichte bosch in, aan den zoom waarvan de wagen stond. Hij scheen er wel bijzonder prijs op te stellen, door niemand bespied of achterna gegaan te worden; want toen hij goed en wel tusschen de hooge, bladerrijke struiken was, bleef hij eenige minuten onbeweeglijk liggen en luisterde scherp toe, of hij ook voetstappen, geritsel van bladeren, het breken van een takje of iets dergelijks hoorde, ten teeken, dat hij niet alleen daar was. Hij gluurde vervolgens nog eens door het dichte gebladerte naar den wagen, of daar ook iemand mocht zijn, die hem wilde volgen. Maar de Juffrouw kwam naar

buiten met een pannetje, dat ze in 't gras neer zette; toen ging ze weer naar binnen en kwam terug met een plat mandje, waarop aardappelen en een klein mesje lagen. Max begreep, dat ze zou gaan aardappelen schillen; van haar had hij dus voorloopig niets te vreezen. Marianne zou alleen het bosch niet ingaan, daartoe miste ze den moed, en Oom, nu, die zou hem wel het allerminst komen bespieden. Door deze redeneering blijkbaar volkomen gerustgesteld, richtte Max zich op en ging dieper het bosch in. Nu en dan bleef hij staan, wanneer hij eenige niet te ver van elkaar staande boomen met lage takken zag, keek dan opmerkzaam even rond, omhoog, omlaag, sprong een enkele maal zelfs een eind van den grond met opgeheven armen, schudde dan 't hoofd en liep met een hoog ernstig gezicht verder, om een oogenblik later op een andere plaats datzelfde spelletje te herhalen. Eindelijk, na reeds een tamelijk eind het bosch te zijn ingegaan, kwam hij aan een plaats, waar de dikke, zware eiken elkander bijna verdrongen, alleen op ééne enkele plek, ongeveer ter grootte van een ruime woonkamer, was de grond met eene dikke laag bruinachtig mos

bedekt en verhief zich geen enkel stammetje. 't Was, of moeder Natuur hier opzettelijk een plaatsje had opengelaten, om den menschen gelegenheid te geven, eens recht op hun gemak te genieten van de heerlijke koelte en de eigenaardige, bijna eerbied inboezemende stilte, die in het uitgestrekte bosch heerschten. De plek werd geheel door de reusachtige takken overspannen, ze raakten elkander, ja, zelfs zag men ze hier en daar elkander kruisen, zoodat ze een dicht en prachtig looverdak vormden, waardoor de felle zonnestralen niet konden heendringen.

Max bleef onmiddellijk staan en zag weer, evenals straks, opmerkzaam naar alle zijden rond. Toen stapte hij op het mos; dit was zoo dik en tevens zóó veerkrachtig, dat de jongen als op eene springmatras liep. Bij elken voetstap, dien hij deed, wipte hij een eindje omhoog door zich half springend, half loopend voort te bewegen. 't Was of hij eene soort dans uitvoerde.

Na zich hier eenige oogenblikken mee te hebben vermaakt, begon hij de onderste zware takken, die zich naar alle richtingen als geweldige reuzenarmen uitstrekten, met scherpen

blik te onderzoeken. Weldra scheen hij te hebben gevonden, waarnaar hij tot nog toe steeds tevergeefs had gezocht. Hij klom in een eik, die ongeveer aan 't midden der open ruimte stond, ging op den tak zitten, dien hij had uitgekozen, liet er zich aan hangen en beproefde op alle manieren, of hij tot zijn doel geschikt was. Vervolgens liet hij zich naar beneden glijden, huppelde over 't mos naar den recht daartegenover staanden boom, klom ook daar in en onderzocht er op dezelfde wijze een stevigen tak. Toen sprong hij met een sierlijken zwaai op den grond, trok zijn oude, versleten kiel uit, vouwde die netjes op en legde haar aan den voet van een boom neer. Daarna ging hij op het mos zitten, greep het pakje, dat hij om den hals dragende had meegebracht en begon dit open te maken.

Intusschen had de orgeldraaier het zich in den wagen zoo gemakkelijk mogelijk gemaakt. De zieke voet rustte, met helderwitte linnen zwachtels omwonden, gemakkelijk op het kleine houten bankje, terwijl hij zelf in den rieten stoel achterover leunde, met innig welbehagen de blauwe rookwolkjes uit zijne pijp in de lucht blies en ze dan met zichtbare voldoening

een oogenblik nastaarde, wanneer ze door 't wijd opengezette raam naar buiten zweefden en daar onmerkbaar in de blauwe, van warmte trillende lucht verdwenen. Hij was in eene buitengewoon opgeruimde stemming; wel deed de voet hem tamelijk veel pijn, maar die was nu toch, sedert de dokter hem zoo knap had verbonden, gemakkelijk te dragen. Daarbij stond er een groote zak met geurige Friesche baai onder zijn onmiddellijk bereik, hij kon dus den ganschen dag uit zijn pijpje rooken, als hij dat verkoos en bovendien, voor broodsgebrek behoefde hij in de eerste weken niet bang te zijn. Hij kon zich dus verbeelden een rentenier te wezen, die enkel voor zijn genoegen daar zat en alleen ervoor had te zorgen, dat de pijp niet uitging en zijn kommetje koffie, dat naast hem stond, niet al te koud werd. Nu en dan boog hij zich even naar de eene zijde over om een paar woorden te wisselen met de Juffrouw, die vlijtig zat te aardappelen schillen. Op het kleine fornuis, dat achter den wagen in 't gras stond en waarin een lustig houtvuurtje brandde, lagen eenige plakjes spek in een oude koekepan te braden en verspreidden zoo'n heerlijken geur, dat de orgel-

draaier niet laten kon, nu en dan de pijp even uit den mond te nemen, het hoofd buiten het raam te steken en eens goed op te snuiven. Dan kwam er iets als een glimlach over zijn bruin, verweerd gezicht en het was, alsof hij dan tegen zichzelf zeide:

„Wacht maar, als we straks aan de knap gaan, zullen we eens zien, wie er het best van leer zal trekken. Al is mijn been ziek, daarom mijn maag nog lang niet."

Een eindje verder zat Marianne in het dichte gras. Ze had de rozen naast zich neergelegd en las vlijtig in een klein boekje, dat Tante haar eens gegeven had. Verreweg het grootste deel van den inhoud, die uit kleine verhaaltjes bestond, kende zij bijna woordelijk van buiten, maar ze vond het prettig, ze telkens weer en nog eens weer te lezen. En de gansche bibliotheek van Oom bestond uit dit ééne exemplaar, keus had ze dus niet veel. Nu las ze hardop, en de orgeldraaier, die eerst had gemeend, dat ze, naar kinderen gewoonte, in zichzelf zat te praten, begon onwillekeurig te luisteren.

„Kom eens hier, Marianne!" riep hij eindelijk.

Ze stond dadelijk op en kwam met haar

boekje in de eene, de rozen in de andere hand bij den wagen staan. Ze keek glimlachend naar hem op.

„Wat doe je toch? Ik hoor je zoo druk babbelen."

„Ik lees, Oom."

„Wat lees je dan?"

„O, allerlei mooie vertellingen. Wil ik er eens een voorlezen, Oom? Of niet?"

„Ja, laat eens hooren."

Zoo verbazend vriendelijk was Oom in tijden niet geweest. Wanneer Marianne of haar broer anders eens gevraagd had, iets voor te lezen, had Oom altoos met een knorrig gezicht en brommend geantwoord, dat hij geen lust had, naar zulke onzinnige vertelseltjes te luisteren. En nu, 't was bijna niet te gelooven, nu was hij dadelijk bereid haar aan te hooren.

„Zal ik u wezenlijk eens wat voorlezen, Oom?" vroeg ze, hem verwonderd aanziende, „Of was 't maar een grapje van u?"

„Neen, lees maar eens op, als 't wat moois is."

„Wacht, dan kom ik op 't trapje zitten, anders kan u 't misschien niet goed verstaan." En vlug wipte ze naar boven. Op 't smalle treetje, vlak bij den ingang van den wagen,

ging ze zitten, legde de bloemen hoorzichtig op haar schoot en zei: ,,Ziezoo, nu zal ik u eens voorlezen van ,,*de Tooverschelp*".

,,Tooverschelp? Wat is dat voor een soort schelp?" vroeg Oom verwonderd.

,,O, dat zal u wel hooren Oom, luister maar."

En met heldere, duidelijke stem begon ze langzaam te lezen: Langs een stoffigen, eenzamen weg kwam een man aangeloopen. Hij was erg vermoeid en het zweet liep hem bij voorhoofd en wangen neer. De zon scheen fel en er was nergens een boom of struik, die eenige schaduw bood. Hij had al een verren moeilijken tocht achter zich en sleepte zich nu met moeite nog langzaam voort. Eindelijk kon hij niet meer; zijn krachten waren uitgeput en hij ging aan den kant van den weg zitten, om even uit te rusten. Hij trok zijn schoenen uit; want de voeten deden hem door het vele loopen over de steenen pijn en zijne schoenen waren hard en lomp. Hij bekeek zijn beblaarde voeten en zuchtte. Toen veegde hij zich de groote zweetdruppelen van 't gloeiend gezicht, haalde een stuk droog,hard brood uit den zak en begon te eten, waarbij een slok water uit een klein blikken drinkkannetje

zijn eenige drank was. Toen hij zijn eenvoudig maal genuttigd had en de laatste kruimels wilde opeten, kwam daar een allerliefst vogeltje aangevlogen. Het was heel niet bang, want het ging dicht bij den man op den grond zitten en keek hem met zijn kleine, heldere oogjes aan, alsof het zeggen wilde: „Och, groote man, geef mij ook een beetje van dat lekkere eten. Aan een paar kruimels heb ik al genoeg."

De man was goedhartig en een vriend van dieren; hij at de kruimels niet zelf op, maar strooide ze voor het kleine vogeltje neer, dat aanstonds gretig begon te pikken. Na eenige oogenblikken hield het al op met eten en huppelde toen vroolijk bij den man rond.

„Och, och," zuchtte deze, „wat ben ik toch eigenlijk ongelukkig. Ik moet altoos maar hard werken, verdien weinig geld en kan nauwelijks het allernoodigste voor mij en mijn gezin krijgen. Niemand is zoo ongelukkig als ik ben."

„Weet ge dat wel zeker?" klonk daar opeens een fijn stemmetje.

De man schrikte er van en keek toen verbaasd in het rond. Maar hij zag niemand.

„Wie sprak daar?" riep hij toen.

„Ik," was het antwoord. „Denkt ge, dat gij de ongelukkigste van allen zijt?"

Nu begreep de man er heelemaal niemendal meer van. Hij hoorde heel duidelijk spreken, en nergens in de buurt was buiten hemzelf een menschelijk wezen te hooren of te zien. Dat ging boven zijn begrip.

„Maar wie spreekt daar dan toch?" vroeg hij nog eens, „ik zie niemand. Waar zit je?"

„Wel, ik zit heel niet!" antwoordde het stemmetje, „kijk maar eens goed rond, dan ziet ge me wel. Want zóó klein, dat men mij niet zien kan, ben ik niet, al behoor ik nu juist niet tot de reuzen van mijn soort. En ge hebt me al eer gezien ook."

De man werd hoe langer hoe meer verlegen met de zaak; want hoe hij ook rond keek, hij zag nergens iets, dat op een mensch geleek. Toen schoot hem opeens te binnen, dat zijn moeder hem wel eens had verteld van aardmannetjes, toen hij nog een kleine jongen was. En daarom riep hij nu: „Ben je misschien een aardmannetje?"

„Neen, volstrekt niet," was 't antwoord, „maar ik zit hier vlak voor je en je hebt me

daar net nog al zulk lekker eten gegeven. Weet je nu, waar en wie ik ben?"

De man was nu een en al verwondering. Daar voor hem zat nog altijd het kleine, fraaie vogeltje. Het keek hem met zijn slimme oogjes heel schalks aan.

„Heb jij daar gesproken?" vroeg de man met een ongeloovig gezicht.

„Ja zeker,' zei 't vogeltje, „niemand anders."

„Maar ik heb nog nooit in mijn leven gehoord, dat vogels spreken kunnen," verklaarde de man. „Zoover ik weet, kunnen ze alleen fluiten of schreeuwen. Zingen maar enkele."

„Ja, maar ik ben ook geen gewone vogel," riep het kleine diertje, „ik ben eigenlijk een betooverde Keizerszoon."

„O, zoo, dat verandert de zaak," zei de man. „Had me dat dan maar een beetje eer gezegd."

„Waarom?"

„Wel, dat zou in je eigen voordeel geweest zijn."

„Hoe zoo dat?"

„Ik had je dan wat meer van mijn brood mee kunnen geven. Nu is alles op en zou 't eigenlijk je eigen schuld wezen, als je honger hebt. Er is niets meer."

„Een Keizerszoon heeft nooit honger, wanneer zijn arme onderdaan hem van zijn nooddruft wil geven," antwoordde 't vogeltje. „Dan verzadigt hem de goede wil en dan is zijn hart in hem verheugd, omdat wie onder hem staan, goed zijn."

„Ja, hoor eens, dat is nu misschien heel mooi gezegd, maar het gaat mij wat te hoog," zei de ander, „ik ben maar een heel eenvoudige werkman, die door zwaren handenarbeid zijn kostje moet trachten te verdienen. Maar vertel me nu eens, hoe kom je hier zoo op dezen eenzamen weg verzeild? Ik zou veel liever in de mooie, groote steden zijn, dan hier."

„Om in de steden te komen, moet men de dorpen en velden door," was 't antwoord. „Wie het aangename wenscht te bereiken, moet tegen 't onaangename, om er te komen, niet opzien. Onthoud dat eens. Ik bedoel daarmee niet, dat dorpen juist altijd onaangenaam zijn."

„Je bent een klein, maar verstandig ding," riep de man lachend uit, „ik zou werkelijk wel iets van je kunnen leeren, geloof ik."

„Vergeet niet, dat ik eigenlijk heel iets anders ben, dan een onnoozel klein vogeltje."

„O, ja, dat is waar ook, een betooverde

Keizerszoon," zei de man spottend. „Je begrijpt zeker wel, dat ik daar geen enkel woordje van geloof, nietwaar?"

„Wat, denk je dan, dat ik je hier maar wat voor zit te jokken? Geloof je werkelijk niet, wat ik zeg?"

„Natuurlijk niet, geen half woordje half. Hoe zou ik dat kunnen gelooven?"

„Ook niet, als ik je het bewijs lever?"

„Als je dat kon, zou ik je natuurlijk wel moeten gelooven. Maar dat kun je niet."

„Dacht je? Als je even geduld hebt, zal ik je overtuigen. Je hebt immers geen haast?"

„O, wat dat betreft, ga gerust je gang," zei de man, „ik heb nog al den tijd; want ik ben doodmoe en was toch voornemens, hier een poosje te blijven zitten, om eens op mijn gemak uit te rusten."

„Je behoeft niet te schrikken of bang te worden," zei 't vogeltje, „als je soms iets vreemd ziet."

„Ik heb nooit erg last van schrikken gehad en bang worden, daar is heel weinig kans op, daar ik tot vandaag toe nog nooit recht geweten heb, wat bang zijn eigenlijk is. Ik doe niemand kwaad en probeer zooveel mogelijk goed te

doen, waarvoor zou ik dus bang zijn. Nee, maak je daar volstrekt niet ongerust over."

„Nu, pas dan maar eens op," zei 't vogeltje, en voor de man nog tot drie had kunnen tellen, was 't diertje verdwenen en stond er een prachtig gekleede heer voor hem, die blonk van goud en zilver.

„Geloof je me nu?" vroeg hij met een zware, ernstige stem.

„Als je dadelijk weer in dat zelfde kleine vogeltje kunt veranderen, zeker."

„Pas op dan maar. Een, twee, drie. Hier ben ik weer."

En verdwenen was de Keizerszoon, terwijl op dezelfde plaats het vogeltje van straks lustig rondtrippelde.

„Ben je nu eindelijk goed overtuigd, of twijfel je misschien nog?" vroeg 't.

„Neen, er valt nu niet meer te twijfelen," zei de man, die nu ook een beetje ernstiger begon te worden. „Maar als je nu werkelijk ook eens een goeden raad van mij wilt aannemen, verander je dan zoo gauw mogelijk weer in een mensch."

„Waarom?" vroeg 't vogeltje.

„Waarom, wel, dat is nu ook eene vraag.

Begrijp je dan niet, dat je leven ieder oogenblik gevaar loopt? Zoo'n nietig klein diertje kan immers door de eerste kat de beste gegrepen en tot ontbijt gebruikt worden. En als het ongeluk wil, dat er een hongerige sperwer of havik langs komt, dan ben je dadelijk weg. Over vossen, eekhoorntjes, slangen en dergelijke dieren zal ik nog maar niet eens spreken. En daarom zou ik je den raad willen geven, neem hoe eer hoe liever eene andere gedaante aan. Maar je moet het natuurlijk zelf weten."

„Ik ben je dankbaar voor je goeden raad, die blijk geeft van je bezorgdheid en je goed hart," zei 't vogeltje, „maar ik behoef me voor al die gevaren niet in het minst ongerust te maken; want ik heb een beschermer, die machtiger is, dan alle vogelvijanden samen."

„Nu, dat is mogelijk, 't was ook maar een raad, dien ik je geven wou. Maar toch begrijp ik er niets van, hoe een Keizerszoon, die toch alles kan krijgen en doen, waar hij lust in heeft, er pleizier in kan vinden, om als een klein, teer vogeltje rond te zwerven."

Het diertje keek hem eens aan en zei: „Ik merk wel, je begint nu een beetje nieuwsgierig

te worden, wat me dan ook volstrekt niet verwondert. En omdat ik al lang weet, wie je bent en hoe je gedachten zijn, daarom wil ik je nu de reden daarvan wel eens vertellen."

„Een oogenblikje," viel de man in, „je zei daar, dat je wist, hoe mijn gedachten zijn. Is dat nu geen klein beetje al te veel gezegd? Hoe zou je mijn gedachten kunnen weten?"

„Dat zal je straks hooren, luister nu maar eerst naar wat ik je vertellen wil. Mijn vader, dat is de machtige Keizer van het groote rijk natuurlijk."

„Ja, dat begrijp ik wel," zei de ander, „hoe zou je zonder dat een Keizerszoon wezen?"

„Val me nu niet in de rede," begon 't vogeltje weer, „ten eerste staat dat erg onbeleefd, en ten tweede zou mijn verhaal dan wat lang duren. Mijn tijd is kostbaar; want ik heb nog een verre reis te doen. Zooals ik je dan zei, mijn vader, de machtige Keizer, is een heel wijs en braaf vorst. Zijne onderdanen houden veel van hem, maar hij begint nu wat oud te worden en gevoelt zich niet meer in staat, het uitgestrekte rijk als vroeger naar behooren te regeeren. En nu is hij van plan, zijne macht en waardigheid neer te leggen en aan

andere, jongere krachten over te dragen."

„Je bedoelt zeker, dat hij voornemens is, afstand van de regeering te doen, nietwaar?"

„Precies."

„Ja, zie je, als je zooveel geleerde woorden en diepzinnige uitdrukkingen gebruikt, dan begrijp ik je misschien glad verkeerd," zei de man. „Hoe eenvoudiger je 't me vertelt, hoe beter ik het vat en hoe liever ik het heb, weet je? Ga nu maar verder, als je zoo goed wilt zijn. Ik hoop niet, dat je er kwaad om zult worden."

„Nu dan, mijn vader wil afstand doen van de regeering. En dan zal ik natuurlijk Keizer worden, want ik ben de eenige zoon. Maar om over zoo'n groot rijk naar behooren te kunnen regeeren, moet men nauwkeurig op de hoogte zijn van de behoeften, gebruiken, verlangens en nooden der onderdanen, met andere woorden, een Keizer moet zijn volk goed kennen. En daarom zei mijn vader op een dag tegen me: „Mijn zoon, ga en leer de verschillende klassen van je toekomstige onderdanen zoo nauwkeurig kennen, als ik ze ken. Een machtig vriend van mij zal je daartoe in de gelegenheid stellen en je tevens overal beschermen voor

mogelijke gevaren." En nauwelijks had hij dat gezegd, of ik zag me in een nietig klein, fraai vogeltje veranderd en ik hoorde een vriendelijke, ernstige stem zeggen: „Door deze gedaanteverwisseling zult ge in de gelegenheid zijn, overal in de nabijheid uwer onderdanen te komen, zonder door hen herkend, of door hun nieuwsgierigheid lastig gevallen te worden. Men zal u ontzien om uwe teerheid en u overal vrij toelaten."

En nu wou ik dadelijk op reis gaan, maar om het mij nog gemakkelijker te maken, kreeg ik een prachtig geschenk mee. Zie je wel, wat ik hier onder mijn linker vleugel heb?"

En meteen tilde 't diertje dien op, maar de man zag niet anders, dan veeren, prachtig groen en goudgeel en rozerood, alle kleuren door elkaar.

„Ik zie, om je de waarheid te zeggen, niets bijzonders," zei hij, „als je tenminste je fraaie pakje niet bedoelt; want dat is werkelijk iets buitengewoons."

„Nee, dat meen ik niet, je moet maar eens goed scherp toekijken. Wacht, ik zal even op je vinger komen zitten." 't Vogeltje deed nu eventjes heel zonderling; het hield zijn kopje

op zij en scheen aandachtig ergens naar te luisteren. Daarbij zette het zoo'n verbazend ernstig gezicht, dat de man in een luiden lach schoot.

„Wat ben je toch een grappige kleine peuter," riep hij. „Als ik niet wist, dat je een Keizerszoon bent, dan zou ik grooten lust gevoelen, om te denken, dat je een clown uit een of ander circus was. Waarom kijk je nu toch zoo hoog ernstig?"

„Ik luisterde, of je ook van plan was, mij te vangen en vast te houden," zei 't vogeltje.

De man begon nog harder te lachen en riep: „Houd toch op met die mallepraat. Hoe zou je nu kunnen hooren, wat ik denk? Wie wil je dat nu wijs maken?"

„Kijk nu nog maar eens goed onder mijn linkervleugel," zei 't vogeltje, en nu ontdekte de man een klein, sierlijk schelpje, dat aan een heel dun gouden kettinkje om den hals van 't diertje hing.

„Bedoel je dat kleine schelpje?"

„Juist."

„En is dat nu 't prachtige geschenk, waar je net over sprak? Ik heb veel liever 't kettinkje, dan wat er aan hangt. Jij zeker ook."

„Neen, hoor, dat lijkt er niemendal op. Dat schelpje is me meer waard dan honderd, ja dan duizend en nog meer kettinkjes van 't allerfijnste goud."

„Hoor eens even," zei de man, „je moet me niet kwalijk nemen, maar ik begin nu toch sterk te gelooven, dat je druk bezig bent, me een beetje voor 't lapje te houden. Maar zoo onnoozel ben ik toch nog niet, om . . ."

„Ik denk er niet aan, je voor den mal te houden," viel 't vogeltje in, „maar het is, zooals ik je zeg. Dit is eene tooverschelp, en wie haar aan zijn oor houdt, kan onmiddellijk de gedachten van anderen te weten komen."

„Als je me nu denkt een poets te bakken, moet je toch heel wat vroeger opstaan," zei de man met een ongeloovig gezicht. „Probeer dan asjeblieft eens te hooren, wat ik op dit oogenblik denk."

„Met genoegen," was 't antwoord. En 't kopje weer op zij houdend, zei het: „Je denkt, ik wou, dat ik maar goed en wel bij mijn vrouw en kinderen aan tafel achter de bruine boonen met spek zat, inplaats van hier met blaren aan de voeten te zitten puffen van de warmte en dan nog te moeten luisteren naar het ge-

leerde gebabbel van zoo'n geheimzinnig toover-dier. Ik voel me niets op mijn gemak."

„Dat denk je. Zeg nu zelf maar eens, of het zoo is."

De man was zoo verbaasd, dat hij in de eerste oogenblikken geen enkel woord kon uitbrengen, en hij zette nu zelf zoo'n komisch-angstig gezicht, dat het vogeltje er medelijden mee kreeg en zei: „Nu, je hoort wel, dat ik je niet maar wat vóór zit te jokken. Me dunkt, je zult nu wel door en door overtuigd wezen."

De man stond op, nam heel eerbiedig zijne oude pet af en zei zacht: „Och, genadige Keizerszoon, heb toch medelijden met me. Want nu weet ge natuurlijk ook, dat ik nog altijd geen woord van die tooverschelp geloofde, zoomin als van uw heele keizerschap en de vertelling van uw heer vader."

„Ik neem je niets kwalijk, je lijkt me een verstandig man, die niet dadelijk alles gelooft, wat anderen hem zeggen. En toen ik daar straks bij je kwam en je kruimels oppikte, hoorde ik, hoe je om je gezin dacht, en dat beviel me dadelijk in je. Ik heb met deze schelp al geweldig veel gehoord, heel wat kwaads en, helaas, weinig goeds. Ik hoorde,

hoe de menschen mooi met elkander heen praten, en er tegelijkertijd over denken, om elkaar het leven onaangenaam te maken; hoe ze met den mond de deugd, in hun hart de ondeugd huldigen, hoe ze met de lippen zegenen, maar met hun hart vloeken. O, o, wat heb ik vreeselijke huichelaars en valschaards en bedriegers en gewetenlooze schelmen ontmoet. Maar tot mijn genoegen kan ik er bij zeggen, dat ik ook beste, brave zielen aantrof, die men zoo op 't oog heel anders zou beoordeelen."

„Ja, dat wil ik graag gelooven," zei de man. En min of meer verlegen ging hij voort:

„Misschien is het wel heel brutaal van me, maar ik wou u graag een verzoek doen. Als het niet kan, doet u dan asjeblieft maar, of ik niets gezegd heb."

„En wat is dat voor een verzoek?"

„Ik zou zoo graag eens willen weten, wat mijn vrouw op dit oogenblik wel denkt. Want ik houd dol veel van haar, ziet u, en misschien zou ik haar dan, als ik straks thuis kom, een pleizier kunnen doen."

Het vogeltje luisterde even en zei: „Uwe vrouw denkt: „Ik wou, dat mijn beste man

nu maar thuis kwam; 't is zoo vreeselijk warm en hij zal wel doodmoe zijn. Ik zal zijn stoel vast klaar zetten en zijn pijpje hier neerleggen, dan kan hij na 't eten dadelijk eens rooken. Och, wat zou ik graag willen, dat hij nieuwe klompjes voor de jongens en een klein popje voor ons meisje kon meebrengen. Maar daar zal wel niets van komen; wij kunnen zooveel geld niet missen, hoewel hij zijn uiterste best doet, om wat meer te verdienen."

„Daar hoort u 't nu zelf," zei de man, „wat eene brave vrouw ik heb. En dan zonder klompjes en een popje te moeten thuiskomen, dat is niet pleizierig, dat is hard." En hij draaide verdrietig zijn oude pet in de hand rond. Het vogeltje zag hem even aan en zei toen: „Hoor eens, ik heb geen tijd meer. Zeg aan niemand, wat je hier gehoord en gezien hebt, aan niemand, hoor je wel? En ga nu maar naar huis; als je daar iets vreemds hoort of wanneer men je wat vertelt, doe dan, of je nergens van weet, maar denk aan mij."

En met vloog 't vogeltje pijlsnel heen. De man wreef zijn oogen eens uit en keek verbaasd rond. Want naast hem in 't gras lag het stuk brood, dat hij uit den zak had gehaald,

en het drinkkannetje lag er bij, omver, zoodat bijna al 't water er uit was geloopen.

„Heb ik nu gedroomd of ben ik werelijk met dat vogeltje aan 't praten geweest", dacht hij. Toen nam hij 't brood, at er eens van en dronk een fermen slok water, maar dat was lauw en smaakte niets lekker meer. Hij trok zuchtend zijn harde, lompe schoenen aan en ging naar huis. Vrouw en kinderen kwamen hem tegemoet loopen en de eerste vertelde hem, dat er een heer was geweest, die hem graag in zijn werk wilde hebben en hem goed betalen zou. Toen gingen ze samen bruine boonen met spek eten. Den volgenden dag kwam de heer terug. Hij woonde daar dicht in de buurt en was zeer rijk. Zoo werd de arme man aan 't hoofd van eene flinke boerderij geplaatst en verdiende hij veel geld. Maar nooit sprak hij tegen zijne vrouw over het vogeltje en de wonderschelp van den betooverden Keizerszoon, en nimmer heeft hij 't met zichzelf eens kunnen worden over de vraag, of hij die wonderlijke geschiedenis gedroomd, of werkelijk beleefd had. —

't Verhaal was uit. Marianne zag even op van haar boekje en keek naar Oom, die met open mond en ooren had zitten luisteren. De

Juffrouw, die waarschijnlijk ook een oogenblikje toehoorster was geweest zat met een half geschilden aardappel in de eene, het mesje in de andere hand, rustig in 't gras te slapen naast het pannetje.

„Nu is 't uit, Oom."

De orgeldraaier schrikte op, alsof hij in diepe gedachten had gezeten.

„Heeft u wel goed geluisterd, Oom?"

„Ja zeker," was 't langzaam gegeven antwoord, „ja, ik heb alles flink gehoord. Wel, ik wist niet, dat je zoo goed lezen kunt. Heb je dat alles van Tante geleerd?"

„Niet alles; later heb ik les gekregen van Max. Die kan 't nog veel beter, dan ik. U moest hem eens hooren lezen."

Oom stak zijne pijp, waaraan hij onder 't luisteren niet meer had gedacht, weer op en zei: „Lezen is toch een heerlijk iets, als je 't goed kunt. Maar ik ben er in mijne kinderjaren nooit toe in de gelegenheid geweest, en toen ik ouder werd, had ik er geen lust meer in om het nog te leeren. Nu heb ik er wel een beetje spijt van. Maar zoo gaat het gewoonlijk in de wereld, berouw komt meestal te laat. Heb je nu 't heele boekje uitgelezen?"

„Wel neen, nog niet half, Oom. Er staan nog veel meer verhaaltjes in. Dit van de tooverschelp is een van de kleinste. Ik was bang, dat het u zou gaan vervelen, als het lezen zoo lang duurde."

„Het heeft me geen enkel oogenblik verveeld, maar men schijnt var lang luisteren een beetje slaperig te worden," antwoordde Oom met een knipoogje naar de Juffrouw.

„Kijk maar eens, ik vrees, dat we vanmiddag een bedroefd klein beetje aardappelen zullen krijgen, als je haar niet wakker maakt. Stoot haar eens even aan."

„Dat durf ik niet, Oom; dan wordt de Juffrouw zoo kwaad. Weet u nog wel, toen ze, een paar dagen geleden, in dat dorp zat te slapen en ik haar ook kwam roepen? Wat werd ze toen niet kwaad op me, en wat heb ik geen klappen gehad."

„Nu, dan zal ik haar wel wekken. Maar wat ruikt het hier toch vreemd," zei Oom.

„Net, of er iets ligt te smeulen of te branden. Foei, wat een benauwde lucht.

„O, hé!" riep Marianne, verschrikt opspringend, „dat zal het spek zijn in de pan."

Ze liep haastig naar het fornuis en kwam nog haastiger terug.

„Oom," fluisterde ze aan het oor van den orgeldraaier, „Oom, al het heerlijke spek is zoo goed als verbrand. De plakjes zijn heelemaal zwart en ze liggen te rooken van belang. Wat zal de Juffrouw vreeselijk boos zijn!"

„Dek je dan maar," zei Oom zacht, „want dan vrees ik, dat er onweer aan de lucht is, als ze wakker wordt. Het is verschrikkelijk jammer van dat beste spek, maar dat is nu eenmaal niet te veranderen. Hier, ga maar in dat hoekje zitten en houd je doodstil."

Marianne deed, wat haar gezegd werd en kroop achter den grooten stoel van Oom weg. Toen ze daar goed en wel zat, nam de orgeldraaier een stukje papier, dat hij van den grooten tabakszak had gescheurd, draaide daar een propje van en mikte er mee naar de slapende Juffrouw. Maar de worp miste, en een tweede en derde was niet veel gelukkiger. Eindelijk, na een aantal vergeefsche pogingen, bereikte Oom zijn doel; een nieuw propje papier kwam juist op de met groote zomersproeten en dikke zweetdruppels prijkende wang van de slapende terecht. De uitwerking was verrassend. Het

hoofd van de Juffrouw ging plotseling omhoog; de oogen sperden zich met eene uitdrukking van schrik wijd open en keken naar alle zijden rond, om te ontdekken, wat haar zoo onzacht uit het heerlijk dutje had opgeschrikt. Ze zag naar den wagen, waar de orgeldraaier met een hoog ernstig gezicht rustig zijn pijp zat te rooken en de blauwe, dunne wolkjes nastaarde, die kringelend omhoog zweefden. Toen keek ze naar links en rechts, waarbij haar blik plotseling op het fornuis viel, terwijl haar tevens de eigenaardige lucht van het verbrande spek in den neus kwam. Met één enkelen sprong was de Juffrouw overeind, de aardappels vlogen den eenen, het mesje den anderen kant uit. Met beide armen omhoog stormde zij op het fornuis toe, greep de pan van het vuur, zette die op het gras neer en schreeuwde zoo luid mogelijk: „Dáár heb je 't nu!"

„Zeg je wat, Marie?" vroeg de orgeldraaier bedaard, terwijl hij even de pijp uit den mond nam en het hoofd buiten den wagen stak.

„Of ik wat zeg?" schreeuwde zij woedend, de pan aangrijpend en die recht voor zich uitstekend, „of ik wat zeg? Vraag je dat nog? Ja zeker zeg ik wat, en ik zie óók wat, en ik

ruik óók wat? Kijk nu eens aan! Kijk eens! En ze stormde als een dolle met de pan naar den wagen en hield die omhoog. „Zie je dat?"

„Zeker zie ik dat," zei de orgeldraaier op onverstoorbaar kalmen toon, terwijl hij eene dikke rookwolk uitblies, „het is spek, geloof ik."

„Spek? Is dat spek?" gilde de Juffrouw, de pan nog hooger optillend, zoodat den man de benauwde walm in 't gezicht vloog, „noem jij dat spek? Zeg, is dát nu spek?"

„Ik zou zeggen ja, wat is het anders?"

„Het is geen spek!" riep ze, de pan woedend heen en weer zwaaiend, „het is spek gewéést. Versta je, gewéést!"

„Jawel, ik hoor het je duidelijk genoeg zeggen," sprak de orgeldraaier, die nu moeite had, niet in lachen uit te barsten bij het bespottelijke gezicht, dat de vertoornde Juffrouw trok. „Maar zeg me liever eens, wat is het dan nu?"

„Wat het nu is? Wat het nu is? Nu is het niets meer!" schreeuwde ze, hem met rollende oogen aanziende, terwijl ze de pan op den grond zette en de verbrande stukjes wild aangreep. Maar met een luid „aauw! aauw!" trok ze de hand terug.

„Wees voorzichtig, Marie, je zult je nog branden, vrees ik," zei de orgeldraaier, die nu met de grootste moeite zijn lachen bedwong.

„Dat doe ik al!" schreeuwde ze zoo mogelijk nog harder, „ik brand me al, en niet zoo weinig ook. Hier, kijk eens, mijn beide vingers gebrand."

Ze stak de hand met een pijnlijk gebaar omhoog en schudde die woest heen en weer.

„Ja, er komen blaren op, geloof ik."

„Geloof je dat? Zoo, ik weet het wel zeker. En wie moet dat nu eten?" raasde ze voort, op de koolzwarte overblijfselen in de pan wijzend. „Zeg, wie moet dat eten? Jij misschien?"

„Nee, dank je; het zou me niet erg smaken, wil ik wedden."

„Zoo, mij evenmin. Dat heb je er nu van. Waarom laat je dat kostelijke spek verbranden?

„Ik?" vroeg de orgeldraaier verwonderd. ‚Heb ik dat gedaan?"

„Ja, natuurlijk, wie anders dan jij?"

„En je zat er zelf met het gezicht naar toe. Kon je er dan zelf niet op passen?"

„Ik was druk aan 't aardappelen schillen, dat zag je toch wel?"

„Nee, je zat rustig te slapen, Marie."

„O, ik deed maar even de oogen dicht."

„Juist, en toen heb je vergeten, ze weer open te doen. En toen ben je ingeslapen."

„En waarom maakte je me dan niet even wakker?"

„Dat heb ik gedaan."

„Ik heb er niets van gehoord. En kijk nu eens, dat komt er nu van. Nu is het vuur bijna uit, de aardappelen zijn nog niet half geschild, en het hout is op. Waar zit die drommelsche meid nu toch weer?"

Ze zette de handen aan den mond, zooals haar gewoonte was in dergelijke oogenblikken en schreeuwde: „Marianne! Kom hier! Dadelijk!"

„Je had niet zoo luid behoeven te schreeuwen, Marianne zit hier rustig in den wagen," zei de man bedaard. „Kom maar voor den dag, meisje."

„Waar heb je nu mijn mesje gelaten?" vroeg ze nijdig, zoodra Marianne het trapje af was gekomen en naast haar stond. „Zeg op, waar heb je 't?"

„Ik heb het heelemaal niet in mijn handen gehad, Juffrouw," zei 't meisje en ging voor-

zichtigheidshalve een paar stappen achteruit, om niet onder het bereik van de Juffrouw te komen; ze wist bij ondervinding maar al te goed, wat dat bij zulke gelegenheden zeggen wou. Haar handen waren dan buitengewoon los, en op een klap meer of minder, verdiend of niet verdiend, kwam het er dan bij haar nog minder, dan anders op aan.

„Zoo, heb je 't weer niet gehad?" bromde ze nijdig. „Je hebt het nooit gehad, als er 't een of ander weg is. Waar is het dan?"

„Ik weet het niet, Juffrouw!"

„Ja, dat is je gewone antwoord, als ik je ergens naar vraag, ik weet het niet. Maar ik wil het nu weten, en gauw ook, of ik zal je leeren, mijn mesje weg te maken."

„Je hebt het zelf straks in je hand gehad, Marie," kwam nu de orgeldraaier er tusschen, „en toen je daar even uit je slaap wakker werd, heb je 't een eind van je af in 't gras neergesmeten. Kijk daarginds maar eens even bij den grooten molshoop, Marianne; daar heb ik het heen zien vliegen, en daar zal het dus wel liggen ook."

Marianne zocht even op de door haar Oom aangeduide plaats en kwam werkelijk na

eenige minuten met het zoekgeraakte mesje aanloopen.

„Asjeblieft, Juffrouw," zei ze en reikte 't haar over, maar inplaats van een vriendelijk woord of een tevreden knikje kreeg ze een kort: „Zoo, geef maar gauw op" ten antwoord.

„Nu moet ik hout hebben," riep ze knorrig uit, „want ik heb geen spaantje of splintertje meer. En zelf het bosch ingaan, om hout te sprokkelen, daar bedank ik hartelijk voor. Dat heb ik nog nooit gedaan, en dat doe ik ook nu niet. Argeloopen."

„Dat is ook niet noodig," gaf de orgeldraaier kalm ten antwoord, „ikzelf kan het natuurlijk niet doen, en dat spijt me genoeg, maar er zijn nog wel andere handen, die wat dood hout op kunnen rapen. Waar is Max?"

„In het bosch, Oom," zei Marianne.

„Alweer in het bosch? Die jongen schijnt dan kolossaal veel van bosschen te houden. We kunnen nergens een dag stil liggen, waar bosch is, of hij gaat er in en komt den heelen morgen of middag niet weer te voorschijn."

„Behalve op etenstijd!" viel de Juffrouw scherp in, „dan is hij altoos wel te vinden,

dan behoef je hem nooit te roepen, nooit. Waar hangt hij nu wel weer uit?"

„O, hij is hier dicht in de buurt," verzekerde Marianne, „als u hem even roept of op 't fluitje blaast, Oom, komt hij stellig dadelijk."

„We zullen er de proef eens van nemen," zei de orgeldraaier. Hij haalde een klein fluitje uit den zak, blies daarop en bleef toen eenige oogenblikken luisteren.

„Hij komt al, Oom," zei Marianne, toen ze 't knappend geluid van een brekenden tak in het bosch hoorde. „Dat is hij."

„Hoe weet je dat zoo zeker?"

„Omdat hij met me heeft afgesproken, dat hij een teeken zou geven, als hij roepen of fluiten hoorde, en dat is het teeken, Oom. Let maar eens op, daar komt hij al aan."

Inderdaad werden op korten afstand van den wagen de takken uit elkander geschoven en kwam de jongen aangeloopen. Hij zag er vreeselijk verhit uit en trok een beetje met het rechterbeen, alsof hij daar pijn gevoelde. Maar hij liep op een drafje naar den wagen en bleef dicht bij de Juffrouw staan.

„Dadelijk hout rapen, anders kan ik geen eten koken en krijg je niets!" snauwde ze

hem toe. Zonder een woord te zeggen, keerde Max zich om, liep het bosch weer in en kwam reeds na een klein kwartiertje belast en beladen met hout terug, dat hij naast het fornuis neerlegde. Toen ging hij daarbij in het gras zitten en begon de doode takken in kleine stukjes te breken, die juist groot genoeg waren, om ze in 't fornuis te kunnen branden.

„Wat zag je er daareven verhit uit, Max," begon de orgeldraaier, meer uit lust om eens te praten, dan wel uit nieuwsgierigheid. „Je had eene kleur als vuur en een hoofd als een roode kool. Hadt je in de boomen nesten gezocht?'

„Neen Oom. Ik zoek nooit nesten."

„Wat heb je er dan toch uitgevoerd? Ben je zoo graag in 't bosch?"

„Ja Oom," gaf Max snel ten antwoord, naar het scheen bijster in zijn schik, dat hij, door de tweede vraag te beantwoorden, kans had, de eerste te ontkomen.

„Waarom ben je daar zoo graag?"

„Omdat het er altijd zoo stil en zoo rustig en .... en zoo heerlijk is. Men kan zich daar soms verbeelden, heel alleen op de wereld te zijn."

„En zou je dat dan zoo prettig vinden?"

„Nee Oom, dat nu juist niet."

„Je voert daar toch geen kwaad uit, hoop ik?"

„Waarom denkt u dat, Oom?"

„Ik vraag het je alleen. Mag ik het niet weten?"

„Het zal wel niet veel goeds wezen, denk ik!" riep de Juffrouw, terwijl ze weer ging zitten aardappelen schillen, nadat ze 't fornuis flink had opgestookt. „Als het iets goeds was, iets, dat behoorlijk het daglicht velen kon, dan zou hij 't al lang gezegd en er niet zoo omheen gedraaid hebben. Dat begrijp je toch ook wel, dunkt me."

„Ik doe daar volstrekt geen kwaad, Juffrouw," zei Max, haar ferm in de oogen ziende, „en als Oom het met alle geweld weten wil, zal ik het hem dadelijk vertellen. Maar liever houd ik het nog een poosje vóór me."

„Ga dan je gang maar, jongen, als 't geen kwaad of onbehoorlijks is, kan 't me voor 't overige weinig schelen, wat je daar uitvoert."

Zoo kwam de jongen er ook ditmaal weer gelukkig af en behoefde hij ook nu zijn geheim of wat daarvoor door moest gaan, niet te

openbaren. En wat nog wel het prettigst voor hem was, hij kon nu wat vrijer en nog vaker het bosch ingaan zonder vrees, van door Oom of de Juffrouw met nieuwsgierige vragen te worden lastig gevallen of in verlegenheid gebracht.

Dien middag werd er vrij wat later, maar toch ook vrij wat lekkerder, dan gewoonlijk gegeten. Want de Juffrouw had, op aandringen van den orgeldraaier, opnieuw eenige plakjes spek in de pan gelegd, en uit vrees, dat ze weer in slaap zou vallen bij 't luisteren naar een voorlezing van Marianne, had ze 't meisje haar boekje uit de hand gerukt en haar verboden, dien dag er een oog weer in te slaan. Ze bleef daarop zelf een kwartier lang bij het warme fornuis al hare aandacht wijden aan het knappende en sissende spek en zorgde nu wel, dat er geen tweede ongeluk gebeurde. De maaltijd, die uit aardappelen met spekvet en eenige blaadjes sla bestond, werd onder den blooten hemel in 't gras gehouden; alleen de man zat, door zijn ziek been daartoe genoodzaakt, in den wagen, en de kinderen reikten hem om beurten het telkens opnieuw met aardappelen voorziene bord toe.

Ze smulden, zooals ze in lang niet gedaan hadden; want spek was in den woonwagen een ongehoorde weelde en kwam daar enkel op Zondag, en dan nog maar zeer, zeer zelden, op tafel.

Na den maaltijd gingen Oom en de Juffrouw een dutje doen. De eerste ging daartoe zoo gemakkelijk mogelijk in den stoel liggen en kruiste de armen over de borst. Maar de Juffrouw had geen stoel en scheen daar ook volstrekt geen behoefte aan te hebben; ze ging eenvoudig achter den wagen, waar hoog, dicht gras groeide, in de schaduw liggen en bewees spoedig door een luid gesnork, dat ze in een diepen slaap lag. De kinderen waren dus geheel aan zichzelf overgelaten. Gewoonlijk zaten ze dan een poosje gezellig met elkander te keuvelen; want nooit ging Max onmiddellijk na het eten het bosch in. Hij scheen daar een bepaalde reden voor te hebben, evenals een ervaren en verstandig zwemmer nooit terstond na den maaltijd zich te water begeeft.

Marianne was nu, al pratende, dicht bij een afgehouwen boomstam gaan zitten en schikte haar bloemen tot een klein ruikertje, terwijl Max, onophoudelijk doorbabbelende, haar tel-

kens een bloem aanreikte. Plotseling, midden in 't gesprek, gaf Marianne een schreeuw en sprong op. Ze liet van schrik de bloemen vallen en hief de handen omhoog.

„Wat is er?" vroeg Max verwonderd.

„Een beest! Een beest!" riep het meisje, bleek van schrik.

„Wel, wat voor een beest? Waar?"

„Hier op mijn mooie jurk!"

Max zag nu een prachtig, groen dier, ter lengte van een mansvinger, rustig op het kleed van zijn zusje zitten. Zijn eerste beweging was, het met de hand weg te slaan, maar hij bedacht zich en zei bijna fluisterend: „Stil, verroer je niet, dan zal ik het vangen."

„Bijt het niet, Max?" vroeg ze bevend.

„Welneen, het doet niet het minste kwaad. Pas op, blijf stil staan, anders springt het beest naar beneden en is weg."

Voorzichtig kwam de jongen naar zijn zusje toe en door een snellen, behendigen greep wist hij het dier te pakken.

„Pas op toch, Max; het zal je bijten!"

„Daar ben ik niet bang voor. Jongens zijn niet bang voor zulke beesten. Kijk maar." En hij nam het dier van de eene in de andere

hand en hield het zelfs vlak bij zijn gezicht. „Zie je nu wel, dat het me niet bijt?"

„Maar als het eens een vergiftig dier was."

„Gekheid, dit is heelemaal niet vergiftig. Het is een erg onschuldig lief beestje, dat niemand kwaad doet."

„Hoe weet je dat, Max?"

„O, ik heb ze al veel vaker gezien. De jongen van den scharenslijper, je weet wel, waar ik soms bollen voor haalde, had er een in een groote flesch. En die haalde hij er nu en dan met de hand uit en liet hem over zijne wang en armen loopen. En de jongens van den goochelaar hadden er wel vier, maar die waren bruin en ook niet zoo groot, als deze. Zie je wel, hoe prachtig hij glinstert? En wat mooie, fijne schubbetjes hij heeft?"

„Ik dacht, dat de visschen alleen maar schubben hadden, broer."

„Nee hoor, dan heb je 't mis. Er zijn nog veel andere dieren, die schubben hebben. Ergens in een groot land met ik weet niet wat vreemden naam leeft een beest met vier pooten en een staart, wel zoo groot als een schaap en dat is ook heelemaal met schubben bedekt. Daarom noemen de menschen het dan ook schubdier."

„Hoe weet je dat toch allemaal?"

„Wel, dat staat in een dik boek, en daar kun je 't in lezen. Jongens lezen vaak in dikke boeken, anders blijven ze natuurlijk dom."

„Ik heb je nog nooit in een dik boek zien lezen, broer."

„Dat wil ik wel gelooven. Ik heb er een gezien en een poos in mijn handen gehad bij een stalknecht, waar ik een boodschap voor had gedaan. Ik mocht toen een half uurtje bij hem in den stal zitten en in een groot boek lezen, waar veel platen in stonden. Dat boek hoorde hem toe; hij had het op de markt gekocht. En daar was van alles in te lezen, ook van zulke beesten, als we er hier nu een hebben."

„Hoe heet dit dier dan?"

„Hagedis. Er zijn groene en grauwe hagedissen, maar in ons land heb je van beide soorten. En in dat verre land kun je hagedissen zien, die wel zoo lang zijn, als onze heele wagen."

Marianne keek hem aan met zulke ongeloovige oogen, dat Max zich gedrongen voelde, haar te vragen: „Geloof je me misschien niet? Gerust waar, hoor. Denk je dat ik jok?"

„Ik wil je heel graag gelooven, broer, maar een apedis, zoo groot . . . "

„Het is geen apedis, je moet hagedis zeggen," verbeterde Max deftig. „Ha-ge-dis."

„Nu dan, een hagedis, zoo groot als de wagen, foei, ik zou niet weten, hoe hard ik wel schreeuwen en gillen moest, als zoo'n dier me tegenkwam."

„Die komen je niet tegen, Marianne, die zwemmen in 't water en eten de menschen op, als ze gaan visschen of baden. Dat stond ook in dat dikke boek te lezen, en al, wat daar in staat, is zoo waar, als je maar denken kunt, zei de stalknecht. Die groote hagedissen hebben vreeselijke tanden, waar ze een sterken man mee half door kunnen bijten. Krokodil heeten die beesten, krokodil of kaaiman."

„En wat eten deze kleine hagedissen?"

„Het liefst van alles eten ze vliegen en muggen, maar ze lusten ook wel andere kleine diertjes."

„Eten ze ook gras?"

„Nee, daar houden ze niet van. Kijk eens even, wat mooie oogjes deze heeft. Net, of er kleine gouden randjes omheen zitten."

„Wat is dat voor een vreemd ding, dat er

telkens uit zijn mond komt?" vroeg Marianne toen ze het diertje eens aandachtig bekeken had. „Kijk, daar is het weer. Je kunt het maar eventjes zien, dan is het weer weg. Zou dat een angel zijn, zooals van eene bij?"

„Nee, hagedissen hebben geen angel. Dat ding is zijne tond."

„Maar dan heeft hij twee tongen!" meende Marianne, „want ik zier er duidelijk twee."

„Dat lijkt maar zoo. De tong van den hagedis heeft twee punten. Dat heb ik wel twintigmaal bij die van de goochelaarskinderen gezien. Ze steken ieder oogenblik de tong uit, net precies als de slangen doen. Heb je wel eens een slang gezien?"

„Ja, bij Arnhem in 't bosch. En toen ik je riep, om eens te kijken, kwamen er immers nog jongens aanloopen, die haar in den zakdoek mee naar de stad droegen."

„Juist. Hier in 't bosch zijn ze ook. Ik heb er vanmorgen een gezien."

„Dan ga ik er nooit in, om bloemen te plukken, al blijven we hier ook nog zoo lang."

„Nee, dat zou ik je ook maar niet aanraden. Sommige slangen zijn vergiftig. Weet je, we zullen deze mooie hagedis in een fleschje

doen en dan meenemen naar de stad. Daar kunnen we er centen voor krijgen."

„Wat doen ze er in de stad dan mee?"

„O, niemendal. Het is maar voor de aardigheid en het plezier, om zoo'n diertje te zien en te hebben. Wacht, ik zal gauw een fleschje halen."

Hij liep naar de platte kist, die onder den wagen hing, zocht daar even tusschen den ouden rommel en kwam terug met een leeg medicijnfleschje.

„Ziezoo, hier doen we mooi fijn zand in en dan heeft de hagedis een flink glazen huis, waar hij prettig in wonen kan. Voor eten zal ik wel zorgen. Vliegen en muggen zijn hier meer dan genoeg, in vijf minuten heb ik een heerlijk maal voor hem gevangen."

En werkelijk, in een oogenblik had hij een menigte groote en kleine vliegen van verschillende soort, prachtige goudvliegen, zuig- en steekvliegen en een enkele groote bromvlieg. Ze werden alle in 't fleschje gedaan en nu was het grappig te zien, welke vreemde sprongen de hagedis bij de jacht op zijn gevleugelden buit maakte.

„Houd jij 't fleschje nu bij je en zorg, dat

de Juffrouw 't niet te zien krijgt; want anders geloof ik niet, dat we er lang pleizier van zullen hebben. Ik ga weer aan 't . . . hm, ik ga weer naar 't bosch."

„Daar zou ik me bijna leelijk versproken en zelf verklapt hebben," mompelde Max in zichzelf, terwijl hij op handen en voeten door de dichte struiken zich een weg baande. „Maar gelukkig bedacht ik me nog net bijtijds; nu weet Marianne nog evenmin, als vroeger, wat ik daarginds eigenlijk doe. En daar ben ik wat blij om. Als ik eenmaal zoo ver ben, als ik hoop te komen, is het nog altoos vroeg genoeg, om het haar te zeggen. Nu zou ze er niets aan hebben en maar angstig zijn, zoolang ik weg ben. En wat zal Oom vreemd opkijken, als hij het te weten komt. Maar ik zal wel zorgen, dat hij er niets van merkt, voor ik denk, klaar te zijn. En dat duurt nog lang, vrees ik."

Hij vervolgde vroolijk zijn weg; de struiken werden minder dicht; hij kon nu behoorlijk rechtop loopen en kwam weldra aan de open plek. Weer trok hij zijn oude kiel uit, legde die, evenals de vorige maal, netjesopgevouwen tegen een boom en begon toen zijn been, dat

hem blijkbaar nog pijn deed, geducht te wrijven met eene vloeistof, die hij uit een klein fleschje op zijne handpalm liet druppelen. Toen hij na een poosje daarmee gereed was, stond hij op, rekte zich eens flink uit en begon zijn lichaam op de zonderlingste wijze voorover, achterover en zijwaarts te bewegen. Ditmaal bleef hij nog langer, dan gewoonlijk weg, en toen hij eindelijk terug keerde, zat Oom kalmpjes een pijpje te rooken; hij had een heerlijk slaapje gedaan en de voet deed hem nu al veel minder pijn. De Juffrouw was bezig, koffieboonen te malen in een ouden molen, een erfstuk in de familie en verschrikkelijk uitgesleten. Marianne zat aandachtig naar de groene hagedis te kijken, die vlug door 't fleschje heen en weer liep. Ze zat ermee onder den wagen bij de platte kist, waar 't nu schaduwrijk en lekker koel was. Toen Max aankwam stond ze op en liep hem tegemoet.

„Wat is er gebeurd?" vroeg ze bezorgd, toen de kinderen tegenover elkaar stonden.

„Gebeurd?" zei hij zoo onverschillig mogelijk, „wel, wat zou er gebeurd zijn? Hoe meen je dat zoo? Er is niets bijzonders gebeurd."

„Maar hoe komt dát dan?" vroeg Marianne,

en ze wees naar een blauwe buil, ter grootte van een flinken stuiter, zooals de meisjes ze bij het bikkelen gebruiken, midden op zijn voorhoofd.

„Die bult meen je? O, is het anders niet? Dat heeft niemendal te beteekenen. Een jongen is niet bang voor zoo'n bult. En ik natuurlijk heelemaal niet."

„Waarom jij nu juist heelemaal niet, Max?"

„Omdat ik daar tegen moet kunnen. En ik kán er tegen, dat mag je maar gelooven. Ik heb er al heel wat vaker en heel wat grootere gehad, dan deze. Maar ik geef er niets om."

„Doet je die dan niet erg zeer?"

„Lang niet zoo veel, als je wel schijnt te denken. Maar jij bent ook een meisje, zieje, en dat maakt een groot verschil. Een jongen geeft er lang zooveel niet om, of hij eens een paar flinke puisten valt, als een meisje."

„Je bent dus gevallen?"

„Ja, natuurlijk. Iedereen valt wel eens. Wat zou dat? Er steekt niets in. Als je puisten valt, dan houdt je die maar goed nat met koud water, en dan gaan ze gauw genoeg weer weg."

Ze ging dicht voor hem staan en fluisterde:

„Zeg, Max, ben je in een boom geklommen en er toen uitgevallen?"

„Er komt wel iets van een boom bij te pas, maar je hebt het toch niet geraden. Laten we er nu maar liever niet meer over spreken; het is de moeite niet waard."

Marianne hield niet verder aan; ze wist wel, dat ze er niets wijzer door zou worden en er hem geen genoegen mee deed, wanneer ze bleef doorvragen.

„Maak je hoofd dan maar goed nat," zei ze enkel.

„O, dat heb ik al wel een half uur lang gedaan. Toen ik pas gevallen was, had je eens moeten zien. Toen was hij haast wel tweemaal zoo groot. Maar laat mij nu onze hagedis nog eens zien. Het schijnt hem daar goed te bevallen in zijn mooi huis. Kijk eens, hoe vlug het diertje is. En wat kan hij zoo'n vlieg gauw te pakken krijgen. Pas op, daar komt de Juffrouw; stop het fleschje maar zoo lang weg."

„Zoo, ben je daar eindelijk ook eens weer terug van je zwerftochten in het bosch?"

Met deze knorrige vraag kwam de Juffrouw naar de kinderen toe en bekeek, terwijl ze

haar oogen onheilspellend liet heen en weer rollen, de kleeren van den jongen.

„Het zou me hard verwonderen," ging ze op haar gewonen vriendelijken toon voort, hem van alle kanten scherp opnemend, „wanneer je niet weer hier of daar een scheur of een gat in je kleeren had gekregen. Hm, je schijnt het er ditmaal toch tamelijk goed te hebben afgebracht. Dat is bepaald een meevallertje, en ik . . . "

Ze voltooide den zin niet, maar bleef, met de teekenen der grootste verbazing en de handen in elkaar geslagen, den jongen eenige oogenblikken sprakeloos aanzien. De reden daarvan lag voor de hand. Max had, zoolang de Juffrouw hem van 't hoofd tot de voeten stond op te nemen, de hand schijnbaar zonder eenig doel voor de leelijke buil aan zijn voorhoofd gehouden, zoodat de Juffrouw daar tot nog toe niets van gemerkt had. Maar nu ze hem bij den arm nam en zoodoende hem noodzaakte, de hand weg te doen van die plaats, viel haar natuurlijk onmiddellijk die ongewone verhevenheid in het oog, en dit was juist koren op haar molen.

„Heb ik het niet gedacht!" riep ze, toen

ze een weinig van haar voorgewende verbazing was bekomen, „heb ik het niet gedacht? En is het niet weer precies zoo uitgekomen, als ik gezegd heb? Kijk me nu toch in vredes naam die bengel daar een buil voor zijn hoofd hebben! Natuurlijk heeft het lieve jongentje weer, als gewoonlijk, gevochten met iemand, die zijn zusje plaagde en met steenen gooide. Maar het mooiste is, dat de jonge dame heel niet mee is geweest en dus ook onmogelijk met steenen kan gegooid zijn. Of is er nu misschien een andere jongen gekomen, die jezelf heeft geplaagd en gesmeten? Want het spreekt toch wel vanzelf, dat je er hoegenaamd geene schuld aan hebt, nietwaar? Je bent een veel te beste, zoete jongen, om anderen moedwillig kwaad te doen."

Ze bleef voor den jongen staan en zag hem met nijdige blikken zwijgend, alsof ze eenig antwoord verwachtte, in de oogen. Maar de jongen deed geen mond open en vergenoegde zich, Marianne, die met het fleschje in den zak als zwijgende toeschouwster dit tooneeltje zat aan te hooren, een knipoogje toe te werpen.

„Komaan, laat nu eens gauw hooren, welk mooi praatje je nu weer hebt verzonnen, om

alle schuld van je af te schuiven!" riep de Juffrouw ongeduldig. „En gauw een beetje; want ik kan mijn kostbaren tijd nog wel wat beter gebruiken, dan dien te vermorsen met naar een ondeugenden straatbengel te staan wachten, tot het hem believen zal, met zijn leugenachtige praatjes voor den dag te komen. Zeg op, hoe kom je aan die buil?"

„Ik ben gevallen, Juffrouw," zei Max kalm.

„Gevallen? Wie wou je dat nu weer wijs maken? In 't bosch liggen toch geen steenen."

„Maar wel takken, Juffrouw, „takken in 't mos. En daar kan men wat erg óp vallen."

„Je bent dus op een tak gevallen, die in 't mos lag? Loop heen, jongen, wie zou nu zoo'n uit den duim gezogen praatje gelooven? Nee, mannetje, zoo dwaas ben ik niet. Of zie je me altijd voor zoo onnoozel aan? Zeg, doe je dat?"

Ze greep bij die laatste woorden den jongen ruw bij den arm en kneep er nijdig in. Maar wel verre van een schreeuw te geven of een pijnlijk gezicht te trekken, keek hij de Juffrouw strak aan en zei: „Ik spreek de waarheid, Juffrouw."

„Jij verschrikkelijke deugniet, heb je weer gelijk? Ben je weer onschuldig!" schreeuwde

ze, hem nu nog veel harder in den arm knijpend, „je moest een pak slaag krijgen, dat je in geen drie dagen weer door 't bosch kon slenteren. Dat zou je verdiende loon zijn!"

De jongen was zeer dunnetjes gekleed en had om de magere armen niets, dan het oude kieltje; de Juffrouw kneep met haar groote, vereelte vingers uit alle macht, maar hij verdroeg de pijn als iemand, die totaal gevoelloos is, stak de lippen minachtend vooruit en zei na een nieuwe kneep van zijne pijnigster: „Huilen *wil* ik niet!"

„Dat zullen we dan toch eens probeeren!" schreeuwde de woedende Juffrouw, en naar alle waarschijnlijkheid zou Max een alles behalve lichte strafoefening hebben ondergaan, wanneer niet op datzelfde oogenblik de zware stem van den orgeldraaier dit verhinderd had.

„Max, kom eens gauw hier!" klonk het van uit den wagen, en voor nog de Juffrouw, die zich haar prooi zag ontglippen, den jongen een klap of duw kon geven, was Max al onder haar bereik weg en stond hij aan 't trapje.

„Hier ben ik, Oom."

„Pluk me eens gauw een lang, stevig grasje; mijn pijp is verstopt."

„Jawel, Oom. Ik weet heel lange te staan,.. wacht maar even."

En Max sprong weg en kwam, nog eer de orgeldraaier zijn pijp uit elkander had genomen, terug met eenige lange, stevige grashalmen.

„Kijk eens, Oom, zijn die goed?" En hij hield ze met een lachend gezicht omhoog.

„Uitstekend jongen; die moet ik juist hebben."

En Oom nam een van de stengels, stak die door de pijp en geene minuut later zat hij weer op zijn gemak te dampen, dat het een aard had.

„Er groeien in het bosch geweldig veel, Oom! Ik zal er u straks nog veel meer halen. Dan behoeft u nooit verlegen te zijn, als de pijp nog eens weer verstopt raakt."

„Goed jongen. Maar hoe ben je aan dat kippenei daar op je voorhoofd gekomen?"

„Ik ben gevallen Oom. Er lag een dikke tak tusschen het mos; die had ik niet gezien, en toen ik viel, kwam ik er juist met mijn hoofd op. Maar 't is heel niet erg, en ik geef er niets om."

„Ben je dan weer aan 't ravotten geweest?"

„Nee Oom, wezenlijk niet. Het was een ongeluk," verzekerde Max.

„Ik kan toch niet goed gelooven, jongen, dat je, wanneer je bedaard in 't bosch wandelt, zoo maar met je hoofd op een tak kunt terecht komen, die tusschen 't mos ligt, zooals je me zelf vertelt, en dan nog al zóó hard, dat je er een buil als een blauwe aardappel van aan je hoofd krijgt," zei de orgeldraaier ernstig, den jongen scherp aanziende.

„Zoo, begin je nu eindelijk en ten leste toch ook eens te gelooven, dat het lieve jongentje met praatjes omgaat en jou en mij ieder oogenblik een rad voor de oogen probeert te draaien? Kom je nu toch eigenlijk ook eens tot de overtuiging, dat de bengel den eenen leugen op den anderen stapelt? Nu, het is niet voor den tijd, moet ik zeggen. Maar beter laat dan nooit."

„Hoor je, wat de Juffrouw zegt, jongen? Ga je met leugens om?"

Max schudde 't hoofd, toen sprong hij 't trapje op, boog zich over zijn Oom heen en fluisterde hem gejaagd in: „Er begon dicht bij me een vogel opeens hard te schreeuwen; 't was een eikelaarster,*) die kent u immers wel?"

*) Meerkol, Marklouw, Vlaamsche Gaai.

Oom knikte.

„Nu, toen die vogel zoo schreeuwde, ben ik geschrikt, Oom; ik maakte een verkeerden sprong en viel juist op dien tak. Zoo is 't gebeurd."

„Was je dan aan 't springen?" vroeg Oom verbaasd. „En ik heb je nog al zoo streng verboden, bij 't water te komen en slootje te springen. Heb je 't nu toch gedaan?"

„Neen Oom, slootjespringen doe ik nooit."

„Staat hij je daar weer de ooren vol te jokken?" kwam de Juffrouw er tusschen vallen. „Ik begrijp nog maar altoos niet, waarom je hem toch zoo geduldig aanhoort. Kom, hier, bind me dat touw daar eens aan dien tak, dan kan ik er de wasch over hangen.

Max gehoorzaamde onmiddellijk. Hij maakte het touw vast en de Juffrouw hing er in zichzelf brommend de wasch aan op, die uit weinig meer dan wat oude katoenen lappen bestond. Maar ze droegen nog altoos den deftig klinkenden naam van hemd, pantalon, kiel, zakdoek enz., hoewel men er met den besten wil zoodanige kleedingstukken niet meer in zou herkennen.

„We kunnen die dingen nu wel gebruiken

voor lappen om mijn been," zei de orgeldraaier, nadat hij uit den wagen een blik had geworpen op wat de Juffrouw den wijdschen naam van wasch had gegeven. „Het zijn toch weinig meer dan vodden, die enkel nog als verbandlappen dienst kunnen doen, en de dokter heeft er voor gezorgd, dat wij en de kinderen nu heel wat beters kunnen aantrekken. Vindt jij ook niet, Marie?"

„Als jij het zegt, zal het wel waar zijn en moet het natuurlijk zoo gebeuren," gaf ze morrend ten antwoord. En daarmee was die zaak afgehandeld.

Zoo verliep langzaam een week, en de orgeldraaier, die streng den goeden raad van den dokter had opgevolgd en, hoe vervelend en verdrietig hij het ook vond, rustig in den wagen was gebleven, had weinig of geen last meer van den voet. Hij begon er nu ernstig over te denken, eens weer op te staan en te probeeren, of hij weer loopen kon.

Op een prachtigen middag, toen het eten afgeloopen was, de Juffrouw in het gras lag te snorken en Marianne op een schaduwrijk plekje in haar boekje zat te lezen, begon de orgeldraaier, die een tijdlang stil had zitten

rooken, onrustig in den gemakkelijken stoel heen en weer te schuiven. Hij keek eens naar buiten, waar de zon zoo lekker scheen op de geurende bloemen, toen naar het trapje en vervolgens naar zijn been, dat nog altoos in een stevig verband zat.

„Komaan," mompelde hij, „waarom zou ik het niet eens probeeren. Ik heb nu toch, dunkt mij, lang genoeg den luiaard gespeeld en den rentenier uitgehangen. Er moet toch ook eenmaal een eind aan komen. En als ik merk, dat het nog niet gaat, kan ik immers altijd nog weer gaan zitten."

Hij stopte een versche pijp, stak die aan en zette den zieken voet voorzichtig op den vloer. Dat ging heel best; hij voelde niet de minste pijn. Nu richtte hij zich uit den stoel op en liet het volle gewicht van zijn lichaam er op rusten. Ook dat viel mee, en hierdoor aangemoedigd, greep hij een dikken stok, die naast hem stond, steunde daar flink op en deed voorzichtig eenige passen heen en weer.

„Zie je wel, dat het al gaat," bromde hij tevreden, terwijl hij zich naar het trapje begaf, „waarom zou ik nu ook niet eens even naar buiten gaan. Ik snak er naar, eens weer

in de frissche lucht en de zon te komen; ik heb al veel te lang als een vogel in de kooi zitten suffen. Vooruit maar, voorzichtig aan; want voorzichtigheid is de moeder van de porseleinkast. Kijk, daar ga ik al heen."

Hij hield zich met de eene hand aan den wagen vast en steunde met de andere op den stok. Zoo kwam hij voetje voor voetje naar beneden. Daar stond hij nu, voor het eerst sedert een gansche week, eens weer op zijn beide voeten in de heerlijke buitenlucht. En van pijn voelde hij niemendal meer.

„Het is toch maar goed, dat ik den raad van dien dokter niet in den wind heb geslagen," zei hij zacht, terwijl hij langzaam voortsukkelde, „wie weet, hoe het anders zou afgeloopen zijn. En nu, ik geloof, dat ik weer heelemaal genezen ben."

„Hij zag even naar de Juffrouw, die nog steeds rustig lag te slapen, toen naar Marianne, die in haar boekje zoo verdiept was, dat zij niets van 't geen rondom haar gebeurde, hoorde of zag, en eindelijk naar het boschvlak voor hem. Hij behoefde geen tien passen te doen, om daarin en aan ieders oog onttrokken te zijn. Daar kreeg hij een kostelijken inval.

„Weet je wat," dacht hij, „ik voel, dat het langzaam loopen me volstrekt niet hindert. Ik ga een klein eindje het bosch in en rust daar dan even uit, als ik moe word."

Zoo gezegd, zoo gedaan. Voorzichtig stapte hij het gras door en was weldra tusschen de boomen, die hier al vrij dicht op elkander stonden. Maar nu moest hij dubbel voorzichtig zijn en de oogen flink den kost geven; want hoe licht kon hij niet op een dorren tak of een boomwortel trappen en dan den voet opnieuw en misschien nog erger bezeeren.

„Ik had toch eigenlijk wijzer moeten wezen," mompelde hij, „maar ik ben nu eenmaal begonnen, ik wil ook doorzetten. Komaan, flink uitgekeken en goed opgepast."

En weer ging het vooruit, bij elken stap, dien hij deed, werd de bodem eerst nauwkeurig onderzocht, of er geen verraderlijke tak of iets dergelijks was, dat hem zou kunnen hinderen, en dan de voet langzaam en voorzichtig neergezet.

Zoo voortgaande, was de orgeldraaier reeds een mooi eindje van den wagen verwijderd, toen hij besloot, eens even te gaan zitten. Wel was hij nog lang niet moe, maar hij begreep,

dat het beter was, van den pas herstelden voet dadelijk niet zoo veel te vergen. Hij zette den stok dus tegen een dikken boom en liet zich op het weeke mos neer.

„Ziezoo," dacht hij, met een tevreden blik in 't rond ziende, „dat is toch al heel iets anders, dan dagen aaneen in een benauwden wagen op den stoel te zitten. En wat zal Marie vreemd opkijken, als ze wakker wordt en mij .... wat is dat?"

Hij rekte den hals uit, nam de pijp in de hand en tuurde oplettend tusschen de boomen door. Daarginds, een eindje voor hem uit, meende hij iets tusschen de takken te zien bewegen, dat telkens verdween en dan weer terugkwam. Nu was 't weer weg.

„Zou ik me dat misschien verbeeld hebben," dacht hij, toen een oogenblik alles rustig tusschen 't loover bleef, „of zou 't een wegvliegende vogel of .. nee, kijk, daar is 't weer. Dat moet ik toch eens even van nabij gaan zien."

Door nieuwsgierigheid gedreven, stond hij op en ging voetje voor voetje verder, tot hij aan de plek kwam, waar hij iets meende gezien te hebben. Ja, werkelijk, de bladeren van de

takken bewogen, het was er dus nog. Voorzichtig sloop hij nader en kwam nu aan een dikken eik. Toen hij langs den stam gluurde, bleef hij plotseling staan. Wat hij daar vóór zich zag, vervulde hem met de grootste verwondering.

Op een ruime open plek, waar de bodem met dicht, veerkrachtig mos bedekt was, zag hij een jongen op een dikken boomtak staan. De knaap had zijn kieltje uitgetrokken; dit lag netjes opgevouwen onder den eik, en zijn broekje lag er naast. Hij stond met den rug naar hem toe en had een tot op den draad versleten, hier en daar reeds door ouderdom en veelvuldig gebruik gescheurd pakje aan, dat hem veel te klein en waar hij klaarblijkelijk al lang uitgegroeid was, zoodat zijn magere armen en beenen er als dunne, vleeschkleurige stokken uit naar buiten kwamen steken. Kousen of iets van dien aard droeg hij niet, maar aan de voeten had hij een paar schoentjes waarvan alleen de zolen, nu dik met krijt besmeerd, nog in behoorlijken staat schenen te zijn, het overige was meer dan versleten en om die dingen aan de voeten te houden, waren ze met touwtjes stevig vastgebonden. In beide

. . . . en vóór hij daalde, had de jongen de beenen weer in de vorige houding gebracht.

handen hield hij een langen stok, aan de uiteinden met steenen bezwaard. Zooals de knaap daar stond, vreeselijk mager, in zijn verschrikkelijk armoedige plunje, geleek hij een toonbeeld van ellende en jammer, en zelfs de orgeldraaier zou in dat deerniswaardig kinderlichaampje, in dat diep rampzalige kermiskind zijn neefje niet herkend hebben, wanneer niet de kleeren daar vóór hem bij den boom dit hadden aangeduid.

„Max," mompelde de man zacht, „hij is het, en niemand anders. Wel, wel, wie zou dat ooit gedacht hebben."

Reeds was hij voornemens, achter den boom weg te komen en den knaap te roepen, toen hij zag, hoe de jongen, na zich eens goed te hebben uitgerekt, en met een ouden doek het zweet van voorhoofd en wangen te hebben geveegd, den stok vaster greep en horizontaal in beide handen voor zich uit hield, waarna hij den linkervoet voorwaarts bracht. De oogen van den orgeldraaier waren zóó onbewegelijk op den jongen gericht geweest, dat hij eerst nu den glinsterenden draad bemerkte, die tusschen de boomen aan twee dikke takken bevestigd en strak gespannen was

„Sakkerloot," mompelde hij en zijn verbazing werd steeds grooter, „Max oefent zich op de koord. Hij gaat aan 't koorddansen, als ik me niet vergis."

En hij trok zich nog wat meer achter den boom terug, daar hij maar al te goed wist, hoe vreeselijk gevaarlijk dit werk was en welke treurige gevolgen het voor den jongen zou kunnen hebben, wanneer hij verschrikt gemaakt of afgeleid werd; de kleinste onoplettendheid, de geringste mispas kon hem naar beneden doen tuimelen en hem het leven kosten. Half in elkaar gedoken, dicht tegen den zwaren, met mos begroeiden eik gedrukt en de pijp achter zich houdende, zoodat zelfs geen rookwolkje hem zou kunnen verraden, zag de orgeldraaier nu, hoe Max met vasten tred over de koord liep, terugkwam, weer naar 't andere eind ging en weer terug keerde. Toen ging hij naar het midden van de koord, bracht die door kleine sprongetjes in beweging en wipte, als een elastieken bal op een marmeren vloer, lijnrecht hoog op en neer. De sprongen werden steeds stouter en gevaarlijker, en de orgeldraaier hield den adem in, toen hij zag, hoe de jongen plotseling het eene been ophief

en nu op 't andere door bleef springen. Midden onder een geweldigen sprong maakte hij een kleine voetbeweging, stak beide beenen uit en kwam nu in zittende houding op de koord terecht, die hem door de veerkracht weer omhoog wierp, en vóór hij daalde, had de jongen de beenen weer in de vorige houding gebracht, zoodat hij nu met beide voeten weer de koord raakte. Dezen toer herhaalde hij verscheidene malen; toen bracht hij de koord tot rust, wandelde naar den tak en legde den stok even neer, waarna hij den doek greep en zich, hijgend van vermoeienis, het gloeiend voorhoofd en de handen afveegde.

De orgeldraaier, die geen oog van zijn neefje had afgewend, was zóó verbaasd over wat hij had gezien, dat hij er niet aan dacht, uit zijn schuilhoek te voorschijn te komen; hij vergat zijn zieken voet, vergat de pijp, vergat alles rondom zich en bleef in stomme verwondering onbeweeglijk zitten en den jongen begluren, die na een korte rust den stok weer opnam en opnieuw naar 't midden van de koord wandelde. Maar wat Oom nu te zien kreeg, overtrof al het vorige. Max liep eerst eenige malen voor- en achteruit, keerde zich aan 't

eind telkens vlug om en bleef eindelijk midden op de koord eventjes onbeweeglijk staan. Toen greep hij den balanceerstok vaster, sprong steeds hooger op en neer en wierp zich plotseling na een geweldigen sprong achterover. De orgeldraaier smoorde een kreet van schrik en dacht niet anders, dan dat hij Max naar beneden zou zien komen en met gebroken armen en beenen of misschien wel dood blijven liggen. Maar zijn vrees bleek ijdel te zijn geweest; de jongen kwam met den rug in liggende houding op de koord terecht, vloog weer op en stond bij een tweeden sprong weer op beide voeten, of er niets gebeurd was.

„Prachtig! Prachtig!" mompelde de orgeldraaier, „wat een jongen, wat een kostelijke jongen!"

Max herhaalde ook dit kunststuk eenige malen; toen legde hij den stok andermaal neer en rustte even. Oom, in de meening, dat hij nu zou eindigen met zijn oefeningen, maakte zich reeds gereed, op te staan en naar den kleinen koorddanser toe te loopen. Maar nog eer hij aan dat voornemen gevolg had kunnen geven, scheen Max al weer uitgerust te zijn. Hij voorzag zijne schoenen van nieuw krijt,

streek eenige malen met de voeten over de glinsterende koord en legde toen den zwaren balanceerstok op de takken achter hem neer, waar hij dien met touwen vastbond. Toen greep hij een soort van kleine paraplu, die aan den draad tegen den boom hing, opende die en hield haar in de eene hand boven zijn hoofd, alsof hij zich tegen een denkbeeldige regenbui wilde beschermen. Maar het bleek al heel spoedig, dat deze paraplu dienst moest doen als balanceerstok en houvast tevens. Door de zich daaronder bevindende hoeveelheid lucht hield hij zich als het ware aan zijn scherm vast en stond nu blijkbaar even rustig, ja misschien nog vaster op de dunne koord, dan straks. En den orgeldraaier rezen de haren te berge van angst voor het leven van den kleinen waaghals, toen hij hem op de knieën over den draad zag glijden, vervolgens een doekje daarop leggen, zich langzaam voorover buigen en den doek met den mond opnemen. Toen ging hij languit op de koord liggen, bleef eenige seconden onbeweeglijk in die houding, richtte zich weer op en trok de paraplu dicht waarna hij die op de plaats hing die daarvoor bestemd scheen. Nogmaals rustte hij even,

en weer meende de orgeldraaier, dat de voorstelling nu geëindigd zou zijn, maar weer bleek hij te hebben misgeraden. Want nu kwam Max, zonder balanceerstok of paraplu, met geen enkel ander middel, om het evenwicht te bewaren, dan zijn lichaam, naar het midden van de koord gewandeld. Daar bleef hij staan en begon, steeds met beide armen balanceerende, den draad in bijna volkomen rust te brengen. En toen zag de orgeldraaier den jongen een kunststuk volbrengen, dat hij alleen door zijn broer, en dan nog maar hoogst enkele malen, had zien verrichten. Max stond een of twee seconden, maar stellig niet langer, volkomen onbeweeglijk; toen wierp hij met een vervaarlijken sprong zijn lichaam naar achteren over en maakte eene salto mortale*) zoo prachtig, dat de orgeldraaier zich geweld moest aandoen, om niet luid „bravo!" te roepen.

Maar nu was de jongen doodmoe; toen hij aan den tak was gekomen, liet hij zich met een sprongetje op 't mos neer en bleef daar hijgend en vuurrood van inspanning, geruimen tijd

*) Halsbrekende doodelijke sprong.

liggen. Van deze gelegenheid maakte de orgeldraaier gebruik, om zijn schuilhoek te verlaten en ongemerkt tusschen de boomen weg te sluipen. Hij was zóó vol verbazing en bewondering, dat hij aan den zieken voet heel niet meer dacht, vóór een tamelijk dikke tak, waar hij op trapte en bijna over zou gestruikeld zijn, hem er gevoelig aan herinnerde en hem deed bedenken, dat hij voor het eerst weer buiten was en zich dus wat meer ontzien moest. Zoo kwam hij, met zijn stok in de eene, zijn pijp in de andere hand, weer bij den wagen terug. Zijn eerste werk was, naar de Juffrouw om te zien. Maar die had van zijne afwezigheid niet het minste bemerkt; ze lag nog op dezelfde plaats en in dezelfde houding zoo rustig te slapen, alsof er geen andere bezigheden voor haar bestonden en ze in de eerste uren nog niet ontwaken zou. Marianne had het boekje bij een boom neergelegd en liep op eenigen afstand van den wagen ijverig bloemen te plukken, terwijl ze het kleine fleschje met de groene hagedis in de hand hield.

„Wat een jongen! Wat een pracht van een jongen!" zei hij herhaaldelijk in zichzelven, terwijl hij langzaam het trapje weer op klom

en zijn plaats op den stoel weer innam. „Wie heeft ooit ergens zulk een volleerd koorddanser meer gezien, zoo hij nu al is? Niemand, niemand, dat is zoo zeker, als tweemaal twee vier is. Wel, wel, wat een prachtige salto mortale! En wat een vastheid en zekerheid van werken! Wat een houding! Waar ziet men zoo'n jongen zulke vreeselijke toeren verrichten! Nergens, letterlijk en in één woord nergens. Reis alle kermissen rond, ga zien in alle tenten, van de grootste tot de kleinste, nergens zal men zoo'n pracht van een koorddanser vinden!'

Zoo in zichzelf redeneerende, had hij de pijp weer gestopt en dampte er nu nog steviger dan tevoren op los. Nu en dan hield hij de pijp even in de hand, glimlachte, knikte erg diepzinnig met het hoofd en ging dan weer door met rooken.

Hij zat zoo nog geruimen tijd, tot een luid gegeeuw hem in de ooren klonk ten teeken, dat de Juffrouw eindelijk wakker geworden was en naar hem toe kwam.

„Zoo, Marie, ben je daar,' zei hij, toen het hoofd van de Juffrouw in de deuropening verscheen, „heb je niet kostelijk gegeten en nog kostelijker geslapen?"

„Waarom vraag je me dat?" riep ze, met een min of meer verwonderd gezicht hem aankijkend, „dat heb je me nog nooit gevraagd, zoolang ik bij je in den wagen ben en hier den boel tenminste nog zoo goed mogelijk in orde houd. Het zal me werkelijk eens benieuwen, wat ervan terecht zal komen, als ik hier eens ziek kom te liggen, zooals jij nu."

„Daar hadden wij het, geloof ik, niet over," zei de orgeldraaier kalm, alsof hij dien steek onder water volstrekt niet voelde, „ik vroeg je alleen maar, of je niet kostelijk gegeten en nog kostelijker geslapen had vanmiddag. En daar heb je nu nog geen antwoord op gegeven."

„Als je dat zoo graag weten wilt, ja, dat heb ik," antwoordde ze nijdig, „wat zou dat dan?"

„Het was enkel maar een vraag, anders niet."

„Je bent dan vanmiddag wel erg belangstellend naar mijn gezondheid," spotte ze, nu den wagen binnenkomend. Ze zag even rond en vroeg toen: „Waar is die jongen nu weer?"

„Bedoel je Max?"

,Ja, natuurlijk bedoel ik Max. Wien zou ik anders kunnen bedoelen? Zeg me dat eens."

„Het komt er niets op aan, of er een ander zou kunnen bedoeld worden. Maar als het Max is, zal ik je eens wat zeggen. Het is juist over hem, dat ik even met je spreken wou."

Ze keek hem nieuwsgierig aan.

„Heeft hij weer het een of ander kattekwaad uitgevoerd? En ben je daar nu zelf eens achter gekomen? Als dat zoo is, zul je tenminste wel eens haast beginnen te begrijpen, wat je te doen staat," vischte ze met een boosaardig lachje.

„Hij heeft inderdaad iets uitgevoerd," zei de orgeldraaier met de grootste bedaardheid. „En ik ben daar werkelijk zelf achter gekomen."

„Dat doet me groot genoegen," viel zij snel in, „dan heb je nu meteen jezelf eens kunnen overtuigen, wat een lief, braaf jongentje het is, nietwaar?"

„Juist, dat heb ik ook. En nu ik uit eigen overtuiging weet, wat een lief, braaf jongentje het is, wou ik je een verzoek doen."

„O, ik begrijp je al!" riep ze met eene stem,

waarin duidelijk blijdschap klonk, „je wilt zeker graag, dat ik den bengel nu eens een ongenadig pak slaag geef. Nu, wees er volkomen gerust op, dat daar niets aan mankeeren zal. Die ondeugende leeglooper heeft al zoo ongemakkelijk veel op zijn kerfstok, dat het meer dan tijd voor een afrekening wordt. Hij zal er dit keer flink van lusten, dat kan ik je verzekeren."

Hij liet haar stil doorrammelen en zei toen heel kalm en heel langzaam: „Luister nu eens goed, Marie, naar wat ik je zeggen zal. En ik reken er stellig en vast op, dat je het goed onthouden en er strikt naar handelen zult. Je begrijpt wel, wat ik daarmee zeggen wil, nietwaar?"

„Ik geloof het haast wel. Laat nu maar eens hooren, wat er is."

„Nu dan, ik wou je verzoeken, den jongen in het vervolg met geen hand of vinger weer aan te raken, om hem te straffen. Als dat door jou soms noodig wordt geoordeeld, dan zeg je 't mij maar; ik zal hem dan zelf wel onder handen nemen. Dat was het, wat ik je te zeggen had, niet meer en niet minder."

De Juffrouw keek den orgeldraaier een oogen-

blik zóó mal en zóó verbluft aan, dat het was, of ze haar ooren niet geloofde. Toen wreef ze beide oogen eens goed uit en kneep zich in den arm, alsof ze zich overtuigen wilde, dat ze wel degelijk wakker en niet aan het droomen was. Maar dat ze de werkelijkheid voor zich had, daaraan twijfelde ze niet lang.

„Meen je dat in ernst?" vroeg ze eindelijk, toen ze genoeg van haar verbazing was bekomen om te kunnen spreken, „of is 't maar een grap van je?"

„Ik meen het zoo ernstig, als je maar met mogelijkheid denken kunt," zei hij rustig, „en ik zou je daarom bijzonder sterk aanraden, het nooit als een grap van mij te beschouwen."

Ze keek hem nog eens goed aan, als wist ze niet, wat ze er van denken moest.

„Men zou bijna zeggen, dat er iets buitengewoons met je voorgevallen is," begon ze, op een bedenkelijke wijze haar hoofd schuddende.

„Je hebt het geraden, dat is het ook. Iets heel buitengewoons. Ik heb in 't laatste half uurtje zulke buitengewone dingen gezien, dat ik er heelemaal door uit mijn gewone doen ben

geraakt. Uit mijn gewone denken erbij, mag ik wel zeggen."

„Hier in den wagen?"

„Neen, niet hier. Ik heb een kleine wandeling gemaakt, en die is me heel goed bekomen."

„Dat is tenminste goed nieuws. Dan kun je er gauw weer met 't orgel op uit."

„Zeker," zei hij met een veel beteekenend hoofdknikken, „en als ik voel, dat ik vandaag kan gaan, zal ik niet tot morgen wachten, ik luie kerel, die ik tegenwoordig ben. Maar dit wil ik je wel zeggen, die Max is een heel, heel buitengewone jongen."

„En mag ik dan wel weten, waarin die geweldige buitengewoonheid eigenlijk bestaat?"

„Neen, tenminste voorloopig nog niet. Want hij wil het geheim houden en het zou jammer wezen, hem te laten merken, dat wij er iets van weten."

„O, ik weet niemendal."

„Dat is ook heel goed. Ikzelf heb toevallig zijn geheim ontdekt, en daarom zal ik niemand er iets van vertellen. Denk er dus aan, dat je in geen enkel opzicht laat voelen, dat hij je iets verborgen houdt. Tot je geruststelling wil ik

je wel zeggen, dat het hoegenaamd geen kwaad is, integendeel. En nu genoeg hierover, geen woord meer. Daar komt de jongen aan. Denk er om, dat je doet, zooals ik je gezegd heb."

Max kwam, als naar gewoonte, met hoog gloeiend gezicht en blijkbaar erg vermoeid, langzaam uit het bosch aanstappen. Hij had nu weer zijn oude, afgedragen plunje aan, en niemand zou 't dien haveloos gekleeden jongen aanzien, dat hij nog geen kwartier geleden op de koord stond en de meest gevaarlijke toeren verrichtte. Nu geleek hij weer van top tot teen den kermisjongen, die niets kent, niets leert en niets liever doet, dan kalm in 't gras luieren. Want toen Max bij den wagen was gekomen, had hij zich een schaduwrijk plekje uitgezocht en was al spoedig in een diepen slaap gevallen.

„Je laat hem maar stil liggen," zei de orgeldraaier, toen hij zag, dat de Juffrouw, gewapend met een kommetje water, heimelijk naar den jongen sloop en aanstalten maakte, hem op een minder prettige manier te wekken. „Je laat hem maar stil liggen, een beetje slapen zal hem goed doen. Hij is doodmoe en heeft die rust hard noodig."

„Hoe weet je dat?"

„Laat het je genoeg zijn, te hooren, dát ik het weet; hoe, dat komt er nu minder op aan. En al slaapt hij tot zonsondergang, je maakt hem niet wakker. Begrepen?"

Ze bromde wat en goot het water, dat naar alle waarschijnlijkheid voor geheel iets anders was bestemd geweest, in 't gras uit. Toen ging ze morrend naar het fornuis terug. Maar de orgeldraaier, die het karakter en de eigenaardige handelwijze van zijne zuster door en door kende, kwam nu weer buiten den wagen en ging daar, met zijn tabak naast zich, in 'tgras zitten, om zoodoende zelf een oogje in 't zeil te houden en ervoor te zorgen, dat Max in zijn welverdiende rust niet gestoord werd. En toen de jongen na geruimen tijd de oogen weer opende en opstond, hoorde hij van de Juffrouw geen enkel scheldwoord, zooals hij dat anders gewoon was; alleen zag ze hem met weinig vriendelijke oogen aan en vergenoegde zich, hem schouderophalend den rug toe te keeren.

Als de Juffrouw op dat oogenblik had kunnen vermoeden, hoeveel geluk zij eenmaal aan dienzelden armen Max zou te danken

hebben, zeker zou ze dan wel wat vriendelijker voor hem geweest zijn. Maar ze kon, evenmin als iemand anders, in de toekomst zien en dus ook niet weten, hoe dichtbij het geluk en de voorspoed reeds was. Dit hopen wij in een volgend boek te vertellen.